

ПРИВИДІВ НЕ БУВАЄ

Я звичайний вчитель історії. Вірніше бувший. З початком економічної кризи 2010 року облишив роботу. Передувало моєму напів добровільному уходу не лише мала зарплата, а більше ідеологічні мотивації. Наш педколектив сформований ще за часів совєцької окупації, хворобливо ставився до моєї інтерпретації української історії. Хоча б те, що совєцький період я вперто називаю саме «окупацією». Чому «напів добровільне», тому, що, як говориться, мене «пішли».

Отже, залишившись без роботи, зайнявся всілякими абищицями, що приносили якусь копійку: робив бакалаврські та магістерські, приватні уроки для майбутніх абітурієнтів, гендлював на біржі. Дружини вже не було, пішла. Добре хоч дітей не нажили. Один сяк-так перебивався, ще й знаходив час для улюбленої справи – пошукової діяльності. Тут вже сфера інтересів багатогранна і майже немає ніякої локації. Я мандрую з чорними археологами, шукаю старі поселення, яких вже давно немає, подекуди досліджую життя різних випадкових людей, це може бути прізвисько вчитане на старовинному обеліску. Наприклад якось блукаючи в Києві неподалік Бабиного яру, надібав на старий склеп, спочатку привиділося таке мов трансформаторна будка, та виявилось то погребіння родини Качковських. Гробниця розграбована, без сумніву за часи більшовицького поневолення. Подальші з'ясування виявили, що там колись покоївся прах видатного київського хірурга.

Мене багато разів питали навіщо все це мені, адже якогось статку всі ці пошуки не приносять. Нічого не відповідав аби не зурочити. Насправді сподіваюся якось об'єднати зібрані матеріали і написати книжку.

Варто розповісти про наше товариство «Дослідників української демонології». Ще будучи викладачем я створив, таке собі, збіговисько людей, які цікавляться всім непізнаним, містичним. Зібралися студенти, журналісти, просто громадяни. Серед нас були й ті, кому в житті довелося пережити щось неймовірне, наприклад пересіктися з привидами. Ми досліджували незвичайні випадки в нашому районі, як-то в одному сільському будинку полювали за полтергейстом. Оселя ця ніби то ще за сумних 30-х була проклята господарем, якого виселили окупанти. З тих пір добротна хата ні на що не придатна, і школа там була, та якось не вчилася дітворі, нудилися в стінах школи, дуріли. І гуртожиток вчительський організовувався, та от диво молоді педагоги не більше кількох ночей перебували в окаянній хаті, а потім куди й дівалася атеїстичність, шукали захист у церкві.

Занотовували подібні містичні історії, що траплялися на Сумщині. Фіксували місця де найчастіше відбувалися метафізичні контакти, проводили глибоку історичну розвідку. Бо, як видно із згаданого проклятого будинку, за кожним подібним «слабким місцем між світами» криється якийсь слід із минульщини.

Хоча, чесно кажучи, актив нашого товариства складається, разом зі мною, із трьох чоловік.

Як вже говорив, у майбутньому планую видати принаймні збірку сучасних народних оповідей про потойбічні сили, які подекуди перетинаються з нашим виміром.

По обіді зайшов камрад по товариству Семибор, ми з ним домовилися навідатися до одного дивака, який ніби то винайшов можливість подорожувати у часі. Звісно не сподівався побачити якийсь механічний уелсівський пристрій. Мешкав він неподалік села Великої Чернеччини.

***

У селі першого, кого стріли, це стурбований чоловік, поведився ніби то щось загубив.

- Де знахар живе?

- Он тудю, – Семибор вказав на якісь апартаменти обшиті руберойдом, потім стримав мене, шепнувши: – гляди, що буде.

Чоловік пішов до хати, але пройшов повз неї і поплентався кудись у кінець вулиці.

- Орій попереджав про таких візитерів, хотів перевірити чи правда.
- Що правда? – питаю.
- А бач, вказав на його хату, а цей ракло не зміг підійти, Орієві замовляння спрацьовують, так він небажаних гостей спроваджує.

Звичайна хатина. Спочатку каштановий цюцько, величенький такий, у якого вочевидь бабуся була дог, не пускав, та звідкись із прочиненого вікна почулося:

- Тризор! Не чіпати!

У пса якісь водянисті очі, світло-блакитні і чорний зорек. Тризор слухняно забіг кудись за хату.

- Дисциплінований який, – сказав тихо, все ще насторожено пересуваючись по двору, думалося пес схитрував, аби впустити мене у свої володіння, а потім законно царгнути.

Відразу на порозі безліч всіяких речей, мабуть такий безлад можна побачити в сховищі антикварної крамниці. На стінах старі хомути, якісь штуківини із селянського ужитку XVI – XIX сторіч. На столику монетки царського і совєцького періоду, українські копійки різних номінантів, мене зацікавила крива козацька шабля, що висіла збоку на шафці. Обережно витягнув із піхов. Звільнення леза супроводжував характерний заворожливий звук. Видно старовинна і «робоча», бо не було ніяких інкрустацій на рукоятці, чи на піхвах, які так полюбляла старшина, цю, безумовно, використовували тільки за призначенням.

- Скільки барахла, – сказав шепотом Семибору, вставляючи шаблю назад.
- А ти не помітив одну спільну деталь у всьому цьому мотлоху?
- Ні, – я уважніше глянув на монети і на стару чавунну праску.
- Усе цифроване.

І таки дійсно, з підлоги підняв цеглину з фірмовим вензелем «ФП» і датою – 1897.

Господар оселі Орій чоловік років сімдесяти, надмірно не по літах рухливий. Хоча важко визначити його вік. Доволі незвична особистість цей Орій, борода до пояса, довге хвилясте волосся, на чолі закріплене якоюсь вишиваною стрічкою. Без сумніву прихильник рідновір'я. По ходу розмови часто без причини сміявся. Говорив надривно, різкувато. Замість привітання затараторив:

- Кожна річ має властивість накопичувати інформацію, така собі флешка, трібний пристрій щоби цю інформацію зчитати. Звісно легше працювати з нерухомими предметами як то: старі будівлі, дзеркала. Ще легше з деревами, особливо з дубами.

- Маєте такий пристрій? – спитав я.

Тут, – Орій постукав пальцем по лобі і засміявся: – Ха-ха-ха! Тутечки! – сміятися припинив так же несподівано, як і почав: – Усе дісталось від предків. Запам'ятайте одну істину – інформація нікуди не щезає, навіть якщо на землі усі бібліотеки і архіви спалили. Мудрості Олександрійської бібліотеки живі! Просто більшість втратили можливість з'єднуватися із глобальним полем всесвіту. На перепоні всьому мозок, він гальмо для прихованих можливостей. Адже помічали, що часто правильні рішення здійснюються спонтанно, без тривалих роздумів-зважень.

- Тобто ліпше без мозку? – не зрозумів я.
- Дух, друже, сконцентрований не в мозку, мозок лише функціональна складова організму. Бували випадки, коли люди, опісля важких поранень у голову відкривали надзвичайні можливості, наприклад згадували іноземні мови. Травма, таким чином, розблоковувала прихований потенціал.
- Чому все датоване? – знову спитав.
- Легше у визначений рік потрапити.

- Значить ви володієте своєю машиною часу?
- Так це і називаю.

Я взяв мідну копійку датовану 1888 роком, перекинув з долоні в долоню.

- Знаменна дата. Цікаво було б потрапити. Яким же чином відбувається переміщення? Хіба таке не порушує часовий континуум, чи як воно там називається? Загалом реально у тому часі побродити?

- Звісно ні, але побачити можна багато чого, не порушуючи просторово-часовий континуум.

Орій, побачивши на своїй фізії розчарування, поспішив заспокоїти:

- Шановний, цього не мало.
- З ваших слів зрозумів, що подорож у часі має локальний характер, тобто пов'язаний безпосередньо з предметом. Якщо ця копійчина із петербурзького монетного двору десь загубилася і всі ці сто з лишком років пролежала в землі, то й побачити мало чого можна.

- Коли маєте тримірну уяву і орієнтуєтесь в планетарній географії, то спроможні узорити те, чого забажаєте, пов'язане з роком випуску монети, ну і звісно подальший час аж до цієї миті.

- Навіщо ж стільки предметів? Чи не простіше добути якусь найдревнішу річ?

- Накопичення різне, різна початкова інформація.

Семибор, захопившись старовинною книгою, залишився у прихожій, а ми пішли до іншої кімнати де, як і очікувалося, теж натрапили на склад антикваріату, а ще й стояв відкритий ноутбук. Орій почав щось клацати, відшукуючи потрібну інформацію. Варто зазначити, що картинка доволі незвична. Такий собі чоловік, ніби виходець із прадавніх билин і з ноутбуком.

Звернув увагу на те, що Орій добре набирає, тільки дещо гучно ляпає по клавіатурі, видно досвід набув ще на друкарській машинці, яка стояла тут же на підвіконні, привалена старими журналами, але зовсім не вміє зберігати окремо знайдену інформацію, все робить закладки на лінки. Показав як копіювати текст і зберегти окремим текстовим файлом.

Я всівся у глибоке крісло, оббите темно-зеленим сатином.

- Кажете, для вас дата цієї монети якесь значення має?

Погоджено кивнув, хоча такого зовсім не говорив.

- Візьми, – Орій подав монету, всівшись навпроти.

Я взяв копійку у ліву долоню, накрив іншою, заплющив очі.

- Усе просто, як і все у природньому коловороті, – монотонно заговорив Орій. Я хоч і не бачив, але знав, що і він впадає в транс. – Відчуй монетку, та не просто відчуй. Спочатку вага, відтвори у пам'яті все, що бачив на ній, можливо подряпину, або що. Зосередься на даті, вона у свідомості твоєї відображається вогняними знаками на воді. Це озеро глибоке і чорне, ось бачиш у ньому відображення місяця. А тепер і місяць розчиняється. Натомість з'являється те із чим твоя дата в асоціації...

Я ніби то прикорнув, але не спав. Копійка несподівано стала неймовірно важка. Настільки тяжезна, що здавалося тримаю двопудову гирю і вона зараз розчавить кістки. Далі ніби чорно-біле кіно дивлюся. Беззвучне зображення людей. Ось, неголений мужик накриває долонею екран.

- Не зосереджуйся на володарях предмету. Гайда в підхмар'я і там визнач місцину. Є конкретна дата?

- Жовтень, – відповідаю і не впізнаю голос, він повторюється відлунням, – двадцять шостий день...

Я, вірніше «Свідомість», злітає над землею на стільки, що бачу земну кулю і континенти. Ось, потрібна територія ліворуч гирла Дніпра, немає жахливого водосховища.

Опускаюсь низько, до храму в який влітаю. Але далі не видно. Картина чорно-білого кіно, розмилася, потьмарилася.

- Чом не бачу? – питаю.
- Тому, що бажаєш побачити більше від правди.
- Хотів лише перевірити істинність однієї легенди.
- Значить правда викриється в інший час і в іншому вигляді.

Я отямився, поклав монету.

- А без вашої допомоги такі експерименти можна втілювати? – я знову взяв копійку, підкинувши великим пальцем.
- Загалом немає нічого неможливого. Головне навчися визначати місця розломів, або ж подружися із тими, хто це може.
- То виходить ваш будинок теж сакральне місце?
- Що відчув, коли переступив поріг мого подвір'я?
- Дещо пес здивував, а взагалі ніби умиростворіння.
- Отож, – Орій поважно підняв вказівний палець.

Я порозуміло кивнув, зробивши вигляд ніби вбагнув його натяк.

Семибор очікував на порозі.

- Є якийсь зиск від подорожі в часі?
- Доки показав теорію. Не знаю чи спрацює на інших предметах.

Дорогою до траси біля нас спинився сірий автомобіль «audi», я побачив неголену мармизу, яка висунулася із вікна і стурбовано, вивчаючи оглянула нас, зосередившись на наплічних сумках. Машина з'їхала на обочину, перетнувши нам шлях. Вийшов неголений, махнув якимсь посвідченням.

- Що робили тут? Документи.
- А що таке? – зухвало спитав Семибор показуючи посвідчення журналіста.

Видно наші аусвайзи його мало цікавили, а більше зміст сумок.

- По мак їздили? – прозвучало питання від водія, який виліз, тримаючи руку, на кобурі.
- По бузину, – огризнувся Семибор, розкриваючи сумку.

Незважаючи, що в наших ридикюлях не було ніяких речей рослинного походження, їх зацікавили записнички, та інші папери.

- Дивні якісь менти, – сказав я, як тільки машина гребонула і щезла за звивистим лісовим шляхом.
- Та то й не менти, гопота якась. І мак тут ні до чого.

***

В обід ми з Семибором розбирали рукопис колишнього політв'язня, сподіваючись розшифрувати і опублікувати. Зайшов Магадар, третій, так би мовити, активіст, із нашого товариства. Приніс великий згорток. Не важко здогадатися, що там картина. Звільняючи від газет, в які замотана, розказав де узяв:

- Плетуся оце годину тому через Хіммістечко, а там знайомі хлопці-будівники хатину на матеріал розбирають і в купі мотлоху дивлюсь це лежить. Кажуть хотіли спалити, я й дав їм десяточку і забрав.

Нічогенька така картина – найвища оцінка яку могли дати, враховуючи наше розуміння у художньому мистецтві, на відміну від хлопців-будівників могли розрізнити пристойну річ від барахла. Написана олією, зображення дівчинки років восьми у білому капелюшку з широкими крисами, перев'язаний блакитною стрічкою, коричневий камзол епохи позаминулого сторіччя з великими гудзиками. Вік картини не беремося визначити, скоріш за все написана давно, коли художники ще не економили на фарбах. Без підпису.

Аби з'ясувати авторство зняли рамку. Та ніде і натяку. Можливо копія з якоїсь відомої картини. Портрет насправді діяв заворожуюче. Щось у ньому таке ностальгічне за чимось давно втраченим, принаймні це я таке відчував.

Там, де картина з'єднувалася з рамкою Семибор розгледів щось цікаве. Обережно витягнувши іржавий цвяшок показав що полотно роздвоюється, тобто можливо є ще одна картина. Розібравши до кінця дійсно знайшли інтересне. На другому полотні таке ніби мапа. «Ніби» це тому, що без будь-яких географічних найменувань. Зображення хвилястої лінії, та внизу напис, схоже на інструкцію:

«Дібралася до скарбів великого колдуна Овідія можна в час молодого місяця опісля жнив став жердину тридцять три фути, в чотири камені на горбовині, яку миють води і спускайся по стежині мороку, перед сим читати «Темні води ліворуч, темні води праворуч, а мене мій пастир веде». При цьому слід тримати мідний медальйон так, аби відображався у ньому блиск місяця. Колдуну ж відказати – «Тобі – злато, мені – блато». Однак тримай на кебеті істину, колдун не відпустить без відваєми».

- Вочевидь це річка, – припускав Семибор вказуючи на криву лінію.
- Так, але не сказано яка саме, – одповів я, – згідно семантики письма, писалосся у позаминулому сторіччі.
- Якщо знайшли тут, то припустимо йдеться про Псел, – говорив Магадар, – можна порівняти з триверстовкою, або одноврстовкою.
- А коли ні? – зітхнув Семибор.
- Ну тоді й грець із нею, додамо абстрактну картинку до колекції. Хіба здолаємо лінощі та порівняємо з усіма відомими річками України.

***

Аби з'ясувати історію картини спочатку навідалися до Художнього музею з метою визначити цінність, але там наткнулися на байдуку вахтершу, яку не зацікавило б навіть якби принесли оригінал «Мони Лізи». Пішли по художниках. Я вже мав реєстрик сумських митців, колись про кожного писав у Вікіпедії. Та від живописців зиску не більше ніж від красназавців. Поволі мій список скорочувався доки не викреслили останнє прізвище.

- Все, – говорю хлопцям, – ми без історії.
- А Свирид? – нагадав Магадар.

Таки дійсно. Свирид Сергійович, геть із думок вилетів. Як же, іконописець. Я про нього якось створив сторінку у Вікіпедії, та малолітні пихаті редактори видалили статтю, бо, бач, їхнім величностям здалося, що мій протеже не достатньо значна особа для електронної енциклопедії.

Побачивши картину Свирид сумно посміхнувся:

- Звісно знаю, – обережно торкнувся образу дівчинки, в його очах читався якийсь приємний спогад, – цю роботу в останнє бачив у дитинстві, в родині називалася «Конопляна княжна». Мій дід десь її приткнув, а де ніхто не знав. Скільки за неї хочете?
- Нічого, – відповів я, – лише історію.
- Це робота мого пра-пра-діда Бажана.
- А де він жив? – спитав Магадар.
- Тутешній, сумський. Він тисяча вісімсот п'ятдесят п'ятого року народження. Був моряком, потім будував храми, і писав ікони.
- А чому картина не підписана? – спитав я.

Свирид знизив плечима.

- Натура така, у всіх розуміннях безкорисна. Ось ти, наприклад, погодився б опублікувати якийсь твір, статтю без авторства?

Я понуро заперечливо кивнув. Таки дійсно я один із багатьох марнославаців, які свій текст вважають філософським трактатом і звісно бажано аби світ знав про геніального автора.

- Цей портрет писався для поміщика Коноплі. Був такий багатий задунайський козак. Прийшов на поселення із якогось походу. Ніби то воював у всіх країнах світу і от, розбагатівши на крові вирішив пустити коріння, тільки, як водиться, не віддав частку грошей на монастир, принаймні, так ніби то робили інші козаки, якщо залишалися жити. Слід сказати одну важливу деталь стосовно мого предка. З дитинства він мав неабиякий хист до малювання, та якось ворожка йому напропорочила застереження, що не повинен писати портрети живих людей, бо таким чином на натурщика смерть накликає. Якщо і малював щось дід Бажан, то лише пейзажі, та опісля ікони. А тут Конопля причепився аби зобразив його маленьку доньку. Як не відмагався Бажан, ніщо не діяло. І про давнє заляття казав, а той вперся, що, мовляв: «Із нечистим у мене домова». Конопля гроші великі давав, аж десять золотих червінців. А знаєш, що це за сума для тих часів? О-о-о! Хутір з господарством. Дід і згодився. Та видно конвенція хитка виявилася. Бажан почав писати портрет, тільки зробив перші нариси, а дівчинка й утопилася, ніби весною на кризі провалилася. Дід жахнувся, бо збулася таки давня прогностика. Та Конопля і цього разу не давав спокою. Подвоїв суму, аби дописав портрет. «Натури немає, – відмовлявся Бажан, – це вже намалюється не те...» «Буде тобі натура, – мовив козак, – очікуй опівночі». Дід звісно неабияк злякався, бо про Коноплю вже ходили перегуди ніби таки дійсно із нечистим знається. Тому відправив дружину і дітей до матері в Миропілля. З вечора почав приготування, обклав себе часником, почепив на шию вінок із омели. Коли це опівночі чує – «хлюп-хлюп», заходить мертва дівчинка, сідає на стільчик на якому позувала живою. І так небіжчиця навідувалася три ночі. Третього ранку, як робота зроблена, поніс портрет до Коноплі. «Знаю, хочеш спитати, яким робом викликав доньку з того світу» – говорить козак. «Не хочу» – відповідає дід. Та Конопля все рівно зізнається: «Я, – каже, – з Водяником у домові. Він одпускає на три дні доньку, а я віддаю увесь військовий здобуток залишаю і отриманні знання». «Як так домовився? – питає дід. – Це ж не до комісара сходити домовитися, аби із в'язниці когось відпустили». «У далекій Індії від старого брахмана, на віддяку за врятоване життя, отримав я знання».

- Хто ж карту намалював і навіщо? – питаю.

- А то вже Бог відає. Може Конопля сподівався, що забере хто його золото. За портрет розрахувався, двадцять червінців заплатив, на них дід потім художню школу організував, але після смерті заповідав зображення доньки нашій родині.

Ми повернули Свириду сімейну реліквію, карту залишили собі, та Свирид на неї й не претендував.

***

Завдяки підказкам іконописця відрізок річки швидко ідентифікували, це частина Псла неподалік села Могриці. Конопля, чи хто інший доволі точно зобразив вигини течії якщо порівняти з односторовою картою.

До місця поїхали на двох скутерах. У цю поїздку Семибор навіщося взяв товстенний примірник Карла Маркса та Фрідріха Енгельса.

Пройшлися по селу, здійснюючи етнографічну розвідку, розпитуючи про всілякі незвичайні речі, звісно акцентувалися на містиці. Почули історії і про чортів, і про русалок. Та найбільш зацікавила притча, що прозвучала із вуст нетверезого мужика, якого «розговорив» Магадар, пообіцявши четвертинку горілки. Той, хильнувши із горличка, почав щось пащекувати про сундук у річці, який неможливо дістати. Ніби жив колись в далекі часи пан, який ще будучи козаком, привіз із походу скарби, і щоби захистити бойову здобич умовився з Водяником, той після смерті пана узяв його казну до свого схрону.

- Я щось чув, – говорю товаришам, – від студентів. Мовляв з якоїсь точки на пагорбі видно таке ніби скриня на дні стоїть, а ближче підійти не побачиш.

Марно намагалися дізнатися у мужика, де та місцина. Пішли самі. Шукати довелося не довго, бо русло біля пагорба лише одне. До того ж карту Коноплі прив'язали до grps-навігатора. Вже коли припікало південне сонце в гирлі ніби знайшли те, що шукали. З горбовини видно піщане дно з водоростями.

- Дивіться, біля корчів, – Магадар вказав трохи нижче гирла, де закінчувалася підводна піщана коса і зміїлися коріння затонулого дерева.

Ми розгледіли частину дерев'яної кришки з міцними кованими кутами і петлями, а з боку видно ручку. Важко сказати, чи то справді скриня на дні, чи може бачимо те, що породжує уява.

- Допевне зорова омана, – я витягнув із наплічника бінокль.

Та штучне наближення змінило картинку. Все дрижить і деталі не розгледіти, вода так виблискує, що дна не видно.

Спустилися ближче, та за кілька кроків втратили видіння.

- Якщо не зорова омана, – продовжив я думку, – то можливо маємо ефект «вікна у просторі».

Пірнали біля корча, та обстежувати надзвичайно важко, потужна течія, і дно виявилось зовсім не піщаним.

- Той, хто це сховав розумівся на просторових переходах, – припустив Семибор, – вдалий час, у манускрипті описувався саме ця пора – кінець серпня. Скільки тридцять три фути на метричну систему?

- Десять метрів, – відповів я, – точніше, треба підрахувати, десять і скількись там сантиметрів.

Десятиметрову щоглу знайшли на місці якогось табору, вочевидь на ній чіпляли прапор. Воно й не дивно, бо тут у Могриці щорічно відбуваються якісь наметові зleti, в основному на Івана Купала. На вказаному пагорбі почали копати ямку щоб закріпити жердину. Десять на глибині одного штика надбали на чотири морських каменя, які утворювали поглиблення, вочевидь ті самі куди встановлювати тридцяти трьох футову жердину. Як тільки почали встановлювати щоглу звідкись узявся вже знайомий п'яниця.

- А що тут таке ви, хлопці, затіяли?

- Ми метеорологи, – серйозно пояснив Семибор, – напрямлення вітру, погода і все таке.

- Так, а навіщо? Що це за паля? Щось ви крутите хлопці, а перед цим про сундучок випитували.

- Паля, то флюгер.

- А ну ж бо я зараз наряд міліції викличу.

Та побачивши, що погроза не подіяла, а навпаки викликала іронію, поміняв тактику.

- Ні, ну серйозно, що ви тут чудите? – спитав вже благально.

- Чуєш, мужик, тобі ж сказано, погоду робимо, – нервово відповідав Магадар.

- А це? – вказав на смугу витопаної нами трави від щогли до річки.

Ми більше не відповідали. Заїдливий мужик залишався біля нас до заходу сонця. Тут вже занепокоївся, стурбовано озирався на куші.

- Я знаю чого ви тут. Скарби шукаєте. Та дивіться, за так не вийдете, я перевірю. Думаєте такі розумні, прийшли на все готовеньке.

Поспішив втекти. Семибор роздав нам мідні медальйони, я впізнав старовинні п'ятаки епохи Єлизавети затерті з боку орла і начищені до дзеркального блиску.

Місяць піднявся о пів на першу. Ми сиділи під пагорбом, очікуючи коли тінь ляже на потрібне місце.

У кущах почулося шарудіння і гомін.

- Метеологи, кажуть, брехуни чортів, десь тута падли, шарилися.

Я дістав гумостріл.

Ось знайомець з'явився із товаришем, підійшли до жердини. Обзирнулися. Нас не видно.

- Давай зіб'ємо, – бадіка потягнувся до ключини, почав смикати.

- Геть забирайся! – крикнув Семибор. – Пику натовчу.

- А натовчи! – мужик вихопив довгий ніж.

Я вистрелив у повітря.

Напарника наш конкурент обрав не із сміливців, той притьмом покинув пагорб з криками: «Йди на хер Стьопко, сам розбирайся».

Я підійшов ближче, тримаючи пістолет напоготові.

- Чого ти, бовдуре, до нас причепився? – кажу. – Кидай різак.

Ніж не викинув, а сховав десь за спиною.

- Я нікуди не піду, а буду з вами. Я все життя за сундучком полюю, і мій батько, дід. А ви тут прийшли. Я заслужив це золото.

- Добре, – погодився Семибор, – тільки поведься тихенько і не заважай.

Стьопко присів неподалік.

О першій тінь підповзла на потрібну лінію. Семибор підняв над головою мідний медальйон, пішов вперед читаючи заклинання, за ним прилаштувався незваний Стьопка, я слідом, замикав Магадар. Несподівано з-під землі виросла темна фігура старця в лахмітках, з брудними пасмами волосся, довгими жовтими зубами, і нігтями, які сягали землі. Відразу почувся такий сморід, ніби тухлими яйцями і гниловоддю. З колдуна ляпаючи, спадали шматки багнюки.

- Золото моє, – прохрипів колдун, простягаючи руки-кісті і розпльовуючи мулом.

- Золото твоє, блато моє, – одповів Семибор.

Привид чаклуна провалився під землю.

Наші три медальйони світили так яскраво, що видно все навкіл кожену травинку, тільки я не впізнавав краєвидів. Навколо чудернацький ліс, ялинки-не-ялинки, лопухи на довгих стеблинах, таке ніби водорості.

- Це підводні володіння Водяника, – зашепотів Магадар.

Ось підійшли до майданчику, викладеного гладким камінням. На трьох колодах, обплетених водоростями стояла скриня. Перший підскочив Стьопка, підняв кришку. Нам предстала картина притаманна пригодницьким романам. Сундучок наповнений золотими монетами невідомої чеканки, та всілякими коштовними камінцями різних кольорів, які переливалися в золотому сяйві місяця, червоно-криваві рубіни, та алмази.

- Моє! – заволав Стьопка, закривши спиною скриню, розтопивши руки. – Мій дід приїхав за цим із Москви, шукав усе життя, мріяв завод відкрити, шукав мій батько, а я вже пригледів у Болошево ресторанчик, з сими грошима я будь-який аукціон переб'ю.

- Чаклун не віддасть своє золото, – спокійно мовив Семибор, відштовхнувши худосочне тіло і взяв маленьку книжку схожу на молитвеник, а на заміну поклав талмуд німецького єврея комуніста. – Тобі злато, мені блато. Повертайся з нами інакше залишишся тут назавжди.

Ми почали відходити, а Стьопка гріб вміст скрині, набиваючи кишені штанів і піджака, благаючи:

- Почекайте трохи. Давайте усе заберемо, я по справедливості поділюся.

- Знаємо вашу кацапську справедливість, – Магадар йшов останній, – йдеш, або загниш.

Окрім кишень Стьопка напхав монетами рот, нагрів в долоні.

Як тільки ми вийшли на пагорб тінь від шеста перемістилася і щез прохід. Стьопка виплюнув на розгорнутий піджак монети, згріб в оберемок, притис до грудей. На нас зиркав оскаженіло і занепокоєно.

– Моє, нічого не дам.

Ми, ігнорували його, пішли з пагорба. Стьопка ув'язався за Семибором.

– Слухай-но, братан, давай повернемося. Га?

– Тобі треба то й повертайся.

– Що ти забрав? Віддай, то мабуть цінна книга.

– Яка ж ви порода нахабна, – Семибор скинув його руку і наодмаш зацідив у щелепу.

Стьопка розпластався, та швидко підвівся, пригрозив пальцем.

– Я на вас до суду.

– А то вже будь ласка, – зареготав Магадар, давши Стьопці потиличника, – так і вкажи у заяві — у царстві Посейдона забрали друковану продукцію.

Стьопка залишився на дорозі. Ми із кушів витягнули скутери і додому.

Наступного дня поцікавилися у Семибора про книжку, нехай же покаже.

- Вам немає сенсу в неї заглядати, — одповів товариш, — не зрозумієте. Скажу лише те, що це записи неповних відповідей і використовуються в певних ритуалах.

- Авжеж, де нам з вами разом макуху їсти, – образився Магадар.

***

Я саме писав статтю «Махно на Сумщині». Заторохтів мобільний. Номер невідомий. Більше того – код не нашої країни.

- Алло, – голос жіночий. – Я говорю з паном Дантуром?

Помітний акцент. Видно носійка української мови, але здебільшого говорить іншою, вочевидь англійською, та й це «я говорю з паном...» видає якусь «міс», або «місіс».

- Так, – відповідаю. – Чим можу бути корисним?

- Маю з вами говорити. Дуже важлива справа. Чуєте, в-а-ж-л-и-в-а !

- Говоріть, слухаю.

- Не по телефону.

- Судячи з вашого номеру ви поза межами України.

- Я прилітаю післязавтра.

- Що ж телефонуйте.

Як тіко обірвалась розмова я деякий час бездумно дивився на телефон, трохи збитий з пантелику. Полізли питання: хто вона? Звідки мій телефон? Яка така важлива справа?

Код +44. Глянув у довіднику. Так і є, незнайомка із Англії.

Весь вечір і наступний день я думав-гадав чим же зацікавив невідому пані із далекого зарубіжжя. Лізли всілякі фантастичні припущення на кшталт – написання дипломної, приватні уроки. Та все ж відчував насправді буде щось неочікуване, спливе якийсь мій забутий таланти. Врешті вирішив не мучити мозок. Наразі очікувала незавершена магістерська робота «Специфіка українського перекладознавства XX сторіччя».

Однак не писалося.

На другий день ще більше занервував. Щоб відволіктися дивився Discovery. О дванадцятій загудів телефон.

- Я вже біля вашого під'їзду. Підійдіть до домофону.

Отакої! Тут вже грішним ділом подумав чи не нав'язалася на мою голову якась іноземна розвідка? Та логіка відкидала подібне припущення, бо нічим не можу зацікавити британську МІ-6.

За кілька хвилин стрічав молодицю років двадцяти семи. Вдягнута у чорний брючний темний костюм, з-під в'язаного капелюшка спадають довгі пасма чорних кучерів, окуляри-хамелеони.

Запросив гостю до кухні. Поставив чайник. Доки грілося, ми сиділи один проти одного. Я намагався розгледіти її очі, бо хамелеонні лінзи поволі ставали прозорими.

- Я Ладомира.

Хотів було теж назватись, та осікся, просто кивнув у відповідь, мімікою показуючи, що мені вельми цікаво яка така справа привела із Туманного Лондону до сонячних Сум.

- Вам знайоме ім'я Аретія Коваленка?
- Коваленка? Це професора Коваленка?
- Так.

Звісно знайоме. Років п'ять тому в нашому гуртку «Товариства дослідників української демонології» звучало ім'я професора, науковця, містика. Він начебто полював за, так званим, «потягом-примарою».

Тут вже й на здогад прийшло, що візит дами пов'язаний саме з діяльністю нашого товариства.

- То знаєте його історію?
- Якщо вірити жовтій пресі, – я відволікся на чайник. – Який чай вподобаете: чорний, зелений?
- Зелений.
- Отже, якщо вірити... його нібито «потяг-примара» підібрав.
- І яке ваше ставлення до цієї інформації?
- Не повірив, бо ми не змогли перевірити достовірність.
- А ви намагалися?
- Хлопці їздили, та не знайшли кінців звідки інформація. Газета вже вмерла і журналіст десь за кордоном... Стаття ваша, я правильно розумію?
- Професор Коваленко мій батько.
- Он як...

Вона нарешті зняла окуляри. Очі не карі, а темно-зелені.

- То яку допомогу можу надати?
- Я прочитала вашу статтю, – Ладомира вилучила із теки роздруковку.

Це моя давня стаття для якогось сайту, що висвітлював аномальні явища. Називалася «Можливості предків подорожувати в часі». Суть зводилася до того, що виконуючи певні ритуали можна подорожувати іншими вимірами.

- Ви приїхали обговорити мій опус?
- Майже. Я збрала деякі відомості про вас. І знаю, що стаття не така вже довільна фантазія історика-містифікатора. Ви мали певні успіхи у своїх дослідженнях.
- До справи, – я старанно приховував роздратування, яке поволі посилювалося, бо не люблю отаких підходців.
- Хочу, щоби ви знайшли мого батька.

Пауза тривала секунд десять, мабуть у мене був спантеличений вигляд, насправді я «переварював» сказане.

Вона додала:

- Експедиція буде профінансована.
- Яку ж суму пропонуєте?
- Аванс – десять тисяч євро. І стільки ж по завершенню справи.
- Мені необхідно зібрати деяких людей.
- Розумію. А хто вони?

- Та так, – я зневажливо махнув кистю, вказуючи на вікно, – набрид всіякий: один колишній математик, тепер у траурному бюро ошивається, копачем могил трудиться. Інший дякон, водночас журналіст і вчитель музики. Нас поєднує те, що кожному довелося пересіктися в житті із незвіданим.

- Як цікаво. А деталі можна дізнатися?

- За кілька годин хлопці прийдуть. У кожного своя історія.

В очікуванні Ладомира весь цей час нікуди не ходила, пояснивши, що у готелі ще не влаштувалася. Копирсалася у моїй бібліотеці, віддавши перевагу не містичній літературі, як я очікував, а присвяченій махновському рухові.

Я ж намагався зосередитися, бо ніяк не втямлювалося із чого починати подібну справу.

Перший прийшов Магадар. Лець не з порогу почав розповідати свою пригоду.

Ладомира поцікавилася, коли приїде другий візитер, ми запевнили, що Семибор явиться вчасно.

- Що ж, – Магадар всівся у крісло, дмухнувши на чай, з напівзаплющеними очима почав розповідь: – Сталося це сім років тому. Велю ховали опівдні. Звістку про те, що вона вкрай нездужала отримав запізно. Доки дібрався до цього, богом забутого, степового села Чернігівщини її не стало. І чому вона так уперто бажала там жити? Двічі приїздив і щоразу проблема з транспортом. За півтора року до уходу нотаріус повідомив її про смерть тітки і про спадщину від неї, яка складалася із задрипаної хатинки. Водночас зі спадщиною звалилася ця звістка у вигляді діагнозу. Їй пропонувалося лікування. Веля просто ознайомилася зі статистикою кому допомогло. Маленький відсоток не надихнув на боротьбу за життя, вирішила не мучити себе виснажливими процедурами хіміотерапії з мізерною гарантією та чималими витратами. Пам'ятаю її слова: «Хвороба надається як засіб духовного очищення, слід ламати щось глибоко внутрішнє. Якщо зможу, то і болячка відступить, якщо ні, то ні...» Не зрозумів, що вона зібралася ламати. Знаю намагалася вірити в Бога. Все кинула і змінила життя. Робота, місто, друзі – начебто залишилися в минулому. Tabula rasa. Мешкала у отриманій хатині з пічним опаленням. Мала альтернативу оселитися десь поблизу, нехай не в місті, але ближче до цивілізації. Можливо ці умови тоді їй і потрібні були для останніх роздумів. Відтоді із нею тільки зтелефоновувалися. Де інколи Веля приїздила, коли мала якийсь матеріал, це безліч машинописних і рукописних сторінок, щоб перетворити в електронну версію і розмістити десь на сайтах. Я ніколи не читав її філософських роздумів, а вона не прочитала жодної моєї статті. Але ми дружили.

Я ніс труну у першій парі. Коли процесія наблизилася до цвинтаря, закапав дрібний дощ. Панотець зовсім не вмів співати, але плакальниці добре виконували роботизну, так вили, мене аж перетрухнуло. Я осторонь, ховаючи за коміром голову від пронизливого вітру, дивився на Велю, намагаючись розвіяти тоскні думки. У почившій спокійний вираз, такого не пам'ятав за життя. Вона завжди мала напружену, стурбовану міміку. Не знаю у що одягнута, бо накрита якимсь крохмальним саваном. Так невдало хтось її намарафетив, просто вульгаризував – яскрава помада, підведені тушшю очі, шари пудри. Обзирнувся на присутніх жінок. Наймолодший років п'ятдесят. Одна ідентично нафарбована, мабуть саме вона перенесла свій стереотип про красу на обличчя тієї, яка все життя вважала косметику проявом обману. Пам'ятаю Велині вислови про те, що справжня жінка має бути впевнена у своїй природній вроді без «індіанського бойового розфарбування».

Дивлюсь і думаю, три місяці тому розмовляв з нею по телефону. Обговорювали якусь тему таку... й не пригадати відразу. Чи то старовинну кінострічку аналізували, а може твір. І ось тепер вона у труні. Невзабарі цей фізичний образ щезне назавжди. З'явилося враження ніби дивлюся на витвір мистецтва, який щойно знищать і варто скористатися можливістю останньої миті, зафіксувати у пам'яті.

Батюшка закінчив поминальну службу, почав укладати до дипломату кадило з молитвеником. Як забивали кришку і опускали труну я вже не бачив. Тепер мав намір дібратися до траси де є можливість спіймати попутній транспорт. А до траси плестися біля семи кілометрів. Та вже за ворітьми цвинтаря наздогнав якийсь далекий Велин родич: «Чекай, – говорив, тримаючи мене за рукав, – Зостанься. У поміч потрібен. Ти тверезий, а тут, сам бачиш, одні баби». «Мені їхати...» – хотів було відмовитися, та вже бачив, що від родича не відкараскатись і моя допомога таки потрібна. Вдома на подвір'ї розставляли столи. На веранді побачив хрест і величезний вишиваний рушник. Хоч і не знавець, але все ж можу визначити що вишитий давно.

«Добовий рушник, – почув голос за спиною. Це була бабця, – ще з війни залишився. Велька у старої Явдохи взяла». «Добовий? – перепитую». «У війну вдовиці за ніч вишивали, щоби біда назад до села не поверталася. Цей зробили відразу як совєцькі війська залишили у сорок третьому село і повісили на хресті, що біля дороги стояв». «То ж вони од якої біди застерігалися? Від соцецьких військ?» Бабця не відповіла, перехрестилася.

Поступово із кладовища приходили люди. Я намагався триматися осторонь поминального застілля. Вийшов за двір, де присів на пеньок і розмішляв над тим, якби знайти причину і можливість вибратися із села.

«Погано, молодий чоловіче», – знову за спиною почув голос тільки інший. Це та сама, по волі якої тілесна Веліна оболонка пішла під землю схожою на індіанського воїна. Я запитливо подивився, мовою міміки вимагаючи пояснення, що саме їй не сподобалося.

«Ти не простився з нею, треба було три жмені землі кинути, щоби заспокоїти її. Вона перед смертю дуже жалкувала, що не попрощалася з тобою. То ж всякого очікуй, може прийти відкланятися». Остання фраза не те, що злякала, хоча й відчув неприємний холодок, більше спантеличила. До того ж у жінки зробилася загадкова мармиза. Почувався недорікою, з'явилося бажання повернутися на цвинтар та кинути на могилу ці три жмені.

Велин родич майже силоміць потягнув до столу, який ломився від випивки і закуски. Жінки наперебій вихваляли померлу. Чоловіки просто зітхали і, доки слабкі половини зайняті балаканиною, норовили якомога більше випити. Я намагався не слухати нісенітниць про те, яка Веля була чутлива, доброзичлива. Кому, як не мені знати, що в селі вона мало із ким спілкувалася, а до таких відлюдкуватих, які «собі на думці», у маленькому соціумі ставляться насторожено, особливо ваша порода. Одна, захопившись вихвалянням Веліних чеснот, добалакалася до фрази: «Хорошу людину і в труні приємно бачити».

Мені не хотілося ні пити, ні їсти, хоча баби по обидва боки все накладали в тарілку. Меню здебільшого складалися із м'ясних страв, а я не можу на поминках їсти м'ясо і не доберу у якої орди перейняли сей звичай поминати горілкою і надмірною кількістю їжі. Особливо гнітить м'ясо, якісь відразливі асоціації...

Я почав зиркати на годинник, показуючи, що мені вже час забиратися. Сутеніло, а ще чимало швендяти. Не мав сумніву, що ніч доведеться провести на ногах. Чоловік в ночі на трасі – від такої картини віє загрозою, ніхто не підбере.

«Родич» знову спіймав за рукав. «Облиш, куди ж підеш?». «Треба їхати» – зітхнув я. «Я теж не люблю ночувати у будинку покійника, та пересидь вже тут, полежи. Спати все одно ніхто не буде».

Я завагався. Можливо дійсно краще зранку в дорогу, а ніч перечекати у теплій хаті. Що ж, уламали. Веліна оселя доволі простора, три кімнати, але зовсім немає на чому спати, лише її ліжко. То ж родичі і гості, хто вже неспроможний поминати, і хто неблизько живе, влаштовувалися на стільцях, на підлозі. Я ж приткнувся на веранді під хрестом, накрившись «добовим» рушником.

Лежав і думав, думав, думав... На межі сну, коли свідомість ще не висмикнулася із реальності, в голові утворюється різний каламбур. То пригадалася стрічка «Панцерник Потьомкін», потім гоголівський «Вій», особливо міцно засіла сцена панночки у труні. Воно й зрозуміло, епізод згадався ще на цвинтарі. Вже коли сон майже оволодів мною, у тьмкові відтворилася дивна розмова з розмальованою бабою. Знову почало гризти сумління про ці не кинуті три жмені.

Прокинувся за північ. Родич помилявся стосовно того, що ніхто не спатиме. Від хропіння ледь шибки не трусилися. Заплющився, спробував заснути. Та видно ліміт на сон вже вичерпано. Лежав просто із закритими очима. Не знаю скільки так провалявся, доки залежаний бік почав боліти. Коли перевертався у дверному отворі побачив жіночу фігуру. Хто б то? Обличчя не міг розгледіти, але чомусь стало жахно. Чому? Можливо тому, що стоїть якимось нерухомо, ніби статуя. А може... її одежа схожа на випране лахміття... КРОХМАЛЬНИЙ САВАН!!! – Магадар мовив тихо, але дуже виразно, здійнявши вказівний палець. – Мене кинуло в холодний озноб. Слабке світло із коридору, направлене їй у спину, тому тінь має проникати до веранди, а тіні-то, дивлюсь, немає... Ще й оцей запах ладану і вогкої глини... Я зажмурився, до болі натиснув на очні ямки. Коли глянув, відсахнувся, впершись в хрест. Жінка вже стояла біля ліжка. ВЕЛЯ!

У дитинстві, коли захоплювався містичними оповіданнями Гоголя і По, я часто гадав, як би почувався на місці Хоми Брута, або ж героя «Лігеї» зустрівшись з мерцем, що ожив. Не мав сумніву, як не помер би від страху, то із психікою щось неодмінно сталося б. Та коли сам зіткнувся із таким дивоглядом, відчув якесь розумове оніміння і лише два питання: «Як таке може бути?» і «Що робити?». Виникла очманіла ідея втекти. Вискочити у вікно, всіх розбудити і світ за очі. Та чи є сенс тікати? Якби це не пояснювалося, від такого не втечеш, будь-то щось езотерично-містичне, або ж розумовий розлад.

Може ще не прокинувся? Можливо дуже реалістичний сон?

Небіжчиця стояла із заплющеними очима. Але я звідкись знаю – дивиться на мене. Читає мої страхи.

Скільки тривала німа сцена, не можу сказати. Накрився рушником вдовиць, як у дитинстві ховався від невидимого у темряві. І ще більше став відчувати неживий погляд. Так пролежав до ранку. Виліз із укриття лише коли в хаті знову почалося життя, задзвеніли пляшки, загомоніли похмільні голоси.

Не інакше як наснилося – знайшов пояснення нічному видінню. Або приверзлось – результат психологічного перенапруження, зумовлене докорами сумління.

Коли опускав ноги на підлогу, то стрімко прибрав стопи, заскочивши на ліжко. На митій з вечора підлозі виднівся глиняний відбиток плоскої підошви тридцять п'ятого розміру.

Чи можливо якимось пояснити нічну пригоду? Що ж то було насправді? Звісно щось не підвладне фізичним законам. Можливо, таким чином Веля попрощалася зі мною? Виконала, так би мовити, своє останнє бажання... У такому разі я став одним із небагатьох свідків феномену контакту двох світів живих і мертвих. Хоча важко визначити де який. Припустимо немає світу мертвих, просто інша паралель, куди ми у свій час перейдемо. Не даремно ж здавна у народі потойбіччя йменується всіляко: «той світ», «царство небесне», але не «світ мертвих». Навіщо мені відкрилася ця істина. «Для чого?» – питав я себе. Як журналіст не зможу її подати, бо я звичайний статистик, висвітлюю матеріальне. Та й не повірить ніхто, навіть редколегія жовтої преси. Спробував якимось у вигляді оповідання, та поспіль здивався з Дантуром. От з тієї пори й полюємо за привидами. Це цікаво. Та й жити перестав боятися.

- А чому Дантур називає вас дияконом?

- Тому, що я у церковному хорі співаю. Та все ж духовна кар'єра до моїх планів не входить, якось не має бажання схилити коліно перед єврейським хлопцем.

- Ви з Дантуром, тому, що вам цікаво полювати за привидами?

- Вже ж пояснив, я перестав боятися вмерти. Потойбіччя таки є, а не суцільне небуття. Ось невзабарі прийде наш друг математик, він може вираховувати вимірові розломи, а ще й спілкується з іншими через книгу.

Ладомира запитливо підняла брів. Магадар поспішив пояснити:

- Є могила одна, математик кладе на неї книжку задає питання, сторінки гортаються. Якщо праворуч – значить «так», ліворуч – «ні». А коли сторінки розліплюються, треба метафори розшифровувати.

- А що в тій книзі?

- Семибор не зволяє її читати, та мені і Дантуру не вдалося зиркнути в середину, лише під час експериментів незрозумілі фрази, тарабарщина якась. Ми її у Водяника забрали.

- А могила? Ви сказали на могилі.

- Жінка якась похована, та там на надгробку фотопортрет незвичайний. У місячні ночі зображення оживає. Як Семибор знайшов хто зна, можливо книжка щось підказала.

У двері подзвонили.

Настала черга Семиборової історії.

Перед оповіддю він довго бовтав чайною ложкою, перемішуючи цукор, потім навіщо-сь грів долоні, обхопивши чашку.

- Варто почати з невеличкої історії-преамбули, яка сталася сто шістдесят років тому. Волосний писар віддавав дочку заміж. Партія краще нікуди – сам повітовий староста. Ще й удача яка, дочка не артачиться, як-то було модно: «люблю, не люблю», хоча забаганка така, не дай боже. Весільний кортеж. Карета молодих прикрашена блакитними трояндами. Ой, як багато нервів і грошей коштувало молодому знайти чудного біолога, який винайшов спосіб вирощення фантастичних квітів, тільки от запах від них неприємний, тхнуть підвалом. Спочатку біолог опирався, не віддавав ні за які гроші, та коли дізнався, що це примха нареченої, поступився.

Батюшка, церковний спів – для неї казка. Він – найщасливіший. Невдовзі красуня-жінка переступить поріг родинного маєтку, щоб до кінця віку стати господаркою, передбачення щастя, приємних сімейних турбот.

Макове поле. Кортеж увірвався у нього із лісосмуги.

«Хочу, – мовила молода наказовим тоном, а він з готовністю лицаря дивився їй у вічі, адже це перший наказ дами серця, – хочу перейти макове поле і вийти із кривавого килиму до майбутнього вічного дому».

Йому не хотілося відпускати її саму, але настояла.

«Іди, люба, ми чекаємо біля Хухриного яру».

Минула година. Її немає. Кучер Селіфан засуджував: «Е-ех, нерозумні, хіба ж можна відпускати через маківки».

Її знайшли. Вона лежала посеред поля, маковий дурман усипив навіки.

Смоляне волосся повітового старости у той день стало білим. Він поховав її на тому ж місці, де вона знайшла «вічний дім», а на могилі посадив дуб.

Минули роки, як уже казав, більше ста. Від маєтку не лишилося і цеглини, макове поле стоптане кінськими копитами і переоране вибухами снарядів. Залишився лише дуб. З роками це місце обжилося, з'явилися села, хутори, звісно цвинтар. Серед жителів дотепер ходить легенда про наречену-примару, яку в червневі ночі бачать на весіллях.

Семибор підвівся і далі оповідав вже пересуваючись по кімнаті, ходив од вікна до дверей, від дверей до протилежної стіни, подекуди щось брав з книжної полиці, гортав, ставив на місце.

- Весілля було у самому, як то говориться, розпалі. Одна половина столу зібрала гостей середнього і похилого віку, які під хміль вдалися до фольклору, витягуючи варіацію «Марусі», намагаючись перекричати монотонне «бумс-бумс-бумс», що вилітало із двохсот ватного динаміка, акомпонуючи молодіжним танцюлькам. Я саме знаходився між «бумсом» і «Марусею», обираючи якій стороні надати перевагу. І там, і там весело. Спробував пострибати з молоддю, та зразу ж відчув, ще кілька «па» і все випите, та з'їдене вилізе назад. Сів біля вокалістів. Півсотні п'яних горлянок волато: «Маруся, раз-два-три калина...». Там ще гірше стало. Взяв пляшку мінералки, вийшов із двору. Під огорожею замість лавочки лежали дубові колоди. Всівшись, обіперся на паркан. Після ковтка газівки відчув полегшення, нудота відступила. А ніч така тепла, на небі ні зорі. Провів долонею по траві. Суха. Дощ було б добре, а то протягом травня ні краплини з неба не впало. Раптом з боку дихнуло прохолодою, наче десь у темряві відчинився старий підвал. Я здригнувся і потер долонями під пахвами. Запахло вогким, знайомим, та, хай йому чорт, не збагну чим саме, щось таке, чого тут не має бути.

«Чому один?» – почувся жіночий голос, який ніби прийшов з підвальним холодом. Поруч сиділа дівчина з довгою чорною косою, що звисала з плеча. Обличчя розгледіти не міг. Коли ж підсіла так непомітно? А може і сиділа тут, просто не помітив.

«Чому сам?» – знову запитала.

Я знизив плечима і зробив гримасу.

«Просто... музика не подобається і взагалі» – кажу і думаю, що я таке верзу.

«Неправда, тобі зле. Хіба ж можна стільки пити?»

«Чом же зразу неправда? Тому й погано стало, бо музика не подобається. А хто ти?»

Дівчина підвелася.

«Ходімо на свято».

Я черговий раз поморщився, теж мені свято знайшла. Поплентався за нею. Сіли з самого краю столу. Дивне, мене досі переслідує цей запах. Після чергової чарки у голові зовсім потьмарилося. Спробував розпочати з незнайомкою інтелектуальну бесіду, але з язика злітало, вірніше сповзало, таке казна-що. Навіщо почав розповідати про старців, перейшов на соціальний статус пенсіонерів, продовжив нищівною критикою верховної ради, потім забув з чого почав, яку взагалі тему розвивав.

Хоч на початку нашого знайомства вона засуджувала, що я перебільшив спожиту горілчану норму, однак раз-по-раз наповнювала мою чарку.

Коли гості загорланили «гірко» незнайомка підняла бокал вина.

Чарка, випита за поцілунок молодих була зайвою. Мене хитало, от і зачепив ліктем недопитий бокал вина, мадера виплеснулася їй на плаття. Вбрання у неї якесь дивне. Тільки тепер помітив. Біла сукня вишита блакитними трояндами і, здається, тюльпанами. Я наблизився щоби збити винну калюжу. Ні, то не тюльпани, таке, на маки, наче, схоже. А запах то від неї! На сукні з'явилася рожева пляма.

«Е-е-е...» – тільки й зміг мовити. Забув як вимовляється «вибач».

Вона поспіхом підвелася. За кілька миттєвостей моя свідомість розчинилася у киселю нічних картинок.

Прокинувся на сіновалу, хміль ще не вийшов, але щось вже тямив. Коли проходив повз стіл, прихопив пляшку пива. За двором жадібно припав до горличка. За

кілька ковтків спорожнив половину. Свідомість посвітлішала, щезли перед очима темні плями.

Пригадалася учорашня знайома. Без сумніву матюжить мене за зіпсовану сукню. Із двору вийшов мій приятель і співробітник Аполлінарій, якого в селі називали «Ядрьона Галоша». Сів поруч, безцеремонно забрав моє пиво і одним ковтком допив залишок.

«Хех...» – Аполлінарій закурив турецький самосад. «Ти, ядрьон галош, сьогодні з цим попустися», – постукав пальцем по кадику. – «Шабашка на хуторі».

«Хто вмер? Старий, молодий?» – спитав, аби щось спитати, бо абсолютно байдуже який вік у небіжчика, тим більше це ніяк не вплине на полегшення копання.

«Баба стара. З ямою голова поболить, ритимемо на місці старого дуба, пеньок там і коріння. Коротше, буде клопіт».

«Слухай, а що за баришня у вечорі біля мене терлась?».

Аполлінарій наморщив лоба:

«Ну ти, ядрьон галош, питаєш, я вчора прізвище своє забув» – він важко підвівся, розповсюджуючи довкіл турецький сморід, пройшов кілька кроків, спинився, потім гаркнув фальцетом, бризнувши фонтаном слини: – «Ні грами!».

Я відмахнувся, мовляв, «відчепися». Подальші спроби щось з'ясувати про незнайомку виявилися марними. Головне, мене пам'ятають, а її ні. Мовляв, куняв за столом сам і вином нікого не обробив. Незрозуміло.

За кілька годин ми з Аполлінарієм добиралися до цвинтаря. Плили річкою. Я підгрибав на кормі, та більше імітував, раз-по-раз зачерпував воду, витираючи спітніле чоло.

«Он-но» – кивнув Аполлінарій, вказуючи кудись наперед. Я побачив доволі живописну і водночас моторошну картину. Цвинтар знаходився на пагорбі, під яким проходило русло. Поміж хрестів росли столітні сосни, та берези. Вода роками підмивала берег і утворилося урвище, метрів на два над рівнем води із піску між коріння видно частину труни, а на самому пагорбі похилений дерев'яний хрест. Вочевидь за рік-два труна впаде у воду.

Цвинтар неподалік Хухриної балки. З пеньком дійсно багато роботи. Коріння змілося повсюди і міцне.

Тюк...тюк... тюк... Як важко на похмілля лопатою довбати, на скроні тиск, ще й дощ суне. Спати хочеться. Отак, хоч сам у яму прохолодну лягай.

«Нічого, – підбадьорював Аполлінарій, – у вечорі, ядрьон галош, погуляєм, не гірше ніж на весіллі буде».

Його слова аж ніяк не тішили.

«Ух, йо-йо! – вигукнув Аполлінарій, а я саме спочивав за насипом. – Ти, тільки глянь, труну наникали».

Дійсно, то була домовина. Ми обережно її обкопали.

«Ну, ядрьон галош, гробик то старовинний. Скільки ж тут пролежав? Дубку не менше ста років, якщо не більше, – почухав потилицю. – І що ж тепер із сим робити?»

«Глибше закопаємо, – пропоную, – а бабцю зверху покладемо».

«Так, а що, ядрьон галош, хіба не цікаво. Знаєш, як раніше ж ховали, ну там хрестики золоті, гудзики срібні... Сам бачиш, у такому ящику безштанька не покладуть. То як?»

Чесно кажучи, ця ідея і мною оволоділа, хоча без такої пожадливості, просто дійсно цікаво, що за таємницю приховує стара труна. Я підвів сокирою кришку. Із середини дихнуло цвіллю. У мене мурашки поза шкірою – так пахло вчора від незнайомки. В середині лежав труп жінки. Одежа і тіло на диво збереглися. Обличчя накрите саваном. І головне – ніяких ознак розкладу. Ми безліч разів натрапляли на давні поховання, здебільшого надбували на кістяки перемішані з гнилими дошками, та залишками одягу. Попадались і цілі труни, але в середині знаходили мумію і тлілий

одяг. Траплялися покручені тіла, я припускав, щ то випадки, так званого, «летаргічного сну», думав поховали нещасних живцем, та виявилося, що коли домовина герметична і тіло не скривали через деякий час труп вибухає.

Я стягнув саван...

Молода дівчина, дуже вродлива. Наче спить.

«Уміли ж, ядрьон галош, людей ховати, ніби жива, он навіть кров, а хреста бач, не було».

У мене волосся дибки полізло, коли побачив рожеву пляму. Аполлінарій помацав її і зазначив: «Волога». Потім понюхав.

«Тьху, гидота, мадерою пахне, учора мабуть відро цієї жужки видудлив».

Раптом труна почала тріскатися. Ми кулею із могили. Труп миттєво розклався. Біла у трояндах і маківках сукня почорніла і зітліла. Через хвилину у розритій могилі лежали жовті кістяки і гнилі дошки. Саме з того часу я можу бачити інших людей. Не скажу чи зустріч з нею вплинула, а може те давно у мені ховалося і той контакт з нареченою-примарою якось зламав перепону, яка оберігає людську свідомість від спозирання потойбічного. З тої пори я не торкаюся горілки.

- Ваші історії поєднують мертві жінки, – зазначила Ладомира, – якщо оцінювати з позиції старого Фройда, у вас нав'язлива ідея рятувати дівчат.

- Думаю, у нашому випадку це навіть позитив, – одповів я.

- І оповіді надто злагоджені, ніби по написаному оповідаєте.

- Про це дійсно багато разів говорилося, навіть за мотивами є два опубліковані оповідання. Отже, друзі, визначимось. Пані Ладомиро, які ще надасте матеріали, окрім того, що татко пропав з міфічним потягом?

Ладомира вилучила із саквояжу теку, подала мені.

Перші листи англійською, я трохи тямив але не достатньо. Передав Магадару. Затим побачив кілька триверстових карт чернігівської, полтавської та харківської губерній. Червоним олівцем позначені пунктирні креслення, можливо якийсь шлях.

- Що у записах? – спитав Магадара.

- Так, кинувши оком, можу сказати, що йдеться про пересування об'єкту «х», вочевидь приблизна схема його переміщень, ще розрахунки.

- Наш потяг, – я теж зазирнув у формули. – Це все?

Останнє питання стосувалося Ладомири.

- Він зник три роки тому.

- Відомо де саме?

- Його помічник востаннє бачив на станції Водяна, 25 серпня.

- Що за помічник? Із ним можна погомоніти?

- Помер через три місяці після зникнення тата.

- Що ж, – я підвівся, – почнемо зранку. Початкова точка – станція Водяна.

- Я їду з вами.

На Ладомирине бажання ніяких заперечень, вона платить тим більше у неї колеса.

***

Ми виїхали о п'ятій ранку на Ладомириному джипі, його позичила у якихось батькових друзів у Києві. На місці були о дев'ятій.

- Отже, – почав я нараду, – тут розділимося. Магадар залишається на вокзалі, а ми з Ладомирою в поміч Семибору.

Вона не стала розпитувати. Поїхали до селища Краснокутськ на Савинський цвинтар, де та сама могила. Я був тут лише раз і дорогу до загадкового поховання не пам'ятав. Не думав, що ще раз доведеться пережити те жахіття. Ми стояли осторонь, доки Семибор здійснював приготування: сипав довкіл себе порошок, читав заклинання:

Вітер стеле, вітер меле

Ніч без місяця виходить
І вона не захистить
Від духів давньої землі.
Батьку зоряних богів,
І ти, королево золотої корони – Іштар
Закликаю вас собі у поміч.

- Підготовка до нічного дійства, – шепнув їй, відповідаючи на німе запитання.

- Ми не повернемося сьогодні на станцію?

- Ні. Поспілкуємося зі світом духів.

- А чому йому самому це не зробити?

- Потрібно двоє помічників. До того ж це зміцнить вашу віру. Хвилюєтеся?

- А як ви гадаєте? Можливо для вас спілкування з мертвими щось побутове.

Очікуючи потрібної години ми блукали по селищу, з'їздили до Каразинського саду, я показав магичні місця – козацькі печери, у глибинах яких прихована мудрість, а тепер ходи завалені, є тільки візуальний ефект таємничості.

- А якщо зараз у них зайти?

- У двох ходах можна пройти не більше десяти метрів. В одній московська церква влаштувала щось на кшталт торгової лавки, а в іншій зберігається інвентар. Колись були закриті зовсім, пам'ятаю ще хлопцем організував банду, зламали замки, сподіваючись на цікавенну подорож, та на нас очікувало розчарування.

- Ви намагалися дібратися до тієї мудрості?

- Хотів, але облишив. На це потрібен знак, а так лізти небезпечно. Та й взагалі, чи варто? Знання нікуди не щезають, в яких би підвалах не ховала їх інквізиція, навіть вогонь не знищить. Якщо виникне у них крайність, вони знайдуть потрібний мозок.

Потім ми відвідали історичну пам'ятку України – Співочі тераси. Місцина у глибокому дубовому байраку, поруч велике озеро і ці дивовижні споруди. Викладені амфітеатром із цегли, на деяких вензель «ФП». Засаджені яблуками. «Співочі» тому, що тут є одна особливість, коли стоїш на майданчику перед терасами і видаєш гучний звук чи то кричиш чи співаєш, то голос відлунням повертається, ніби десь у повітрі застигли невидимі динаміки.

Ладомира на прадавньому капищі відчула те, що і кожен – спокій.

- Хто їх збудував?

- Офіційно цукро заводчик Іван Харитоненко, ще наприкінці дев'ятнадцятого століття. Насправді поміщик обклав цеглою вже готовий амфітеатр. За цегляною кладкою піщані брили, яким більше трьох тисяч років. Ми проводили аналіз. Увесь світ витанцьовує навкіл вашого Стоунхеджу, а тут, як бачите, місця є крутіші, сакральніші. Самі відчуваєте, яка потужна енергетика. Приходиш зі світлими думками, відкритим серцем, цілющі сили сприятливо впливають. Якщо ж чорна людина, то й сурідника у супровід отримує. До цих споруд ведуть підземні ходи. Харитоненко знав про цілительські випромінювання місця, тому урожай яблук збирався ретельно і оберігався. Жоден плід не гнив, кожне яблуко запаковувалося по окремої.

- Чому тепер немає ходів?

- Теперішнім поколінням вони не потрібні, – я показав на залишки свинства: спуза від багаття, пляшки та бляшанки, – нажаль ми не цінуємо те, що маємо, на відміну від англійців.

- Ми? Ви теж?
- Ціную, але узагальнюю, бо я невід'ємна частина цих людей. І моя вагома провина, що я, будучи вчителем, маю виправляти, лікувати душі, зайнявся казна чим. Слід було гамувати гордощі.
- Полюєте на привидів. Це називаєте казна чим?
- Чесно кажучи, привидів не буває, є прогалини між світами.
- Ви давно практикуєте в магії? Хіба це зараз вигідно?
- Розповім про один випадок. Якось довелося нам «розібратися» із сільською відьмою. Мешканці одного села потерпали від того, що корови не доїлися, сліпці забирали врожай картоплі, нашість мишей на клуні. Звісно, на початку двадцять першого століття подібне списувалося на що завгодно тільки не на чаклунство. Тоді, перший рік практики в сільській магії, та дечого нахапалися із відповідної літератури вже мислили себе великими магістрами, потужніший від нас хіба Каліостро, та й то, треба ще подивитись. Приїхали в село, вірніше це хутір. З одного боку, значить, ліс, з іншого балка, а за нею поле. Спускатись до хутора десь півкілометра з траси. Прийшли до Михася, який нас викликав.

«Ми не можемо громадкою вирахувати її, та, так би мовити, нейтралізувати», Михась говорив, щільно затуляючи гардинами вікна. «Поскаржитись? Самі розумієте немає кому. До дільничного йти? Мовляв, відьма поперек горла. У самих лише підозри. Та й спіймаємо що тоді? Хату спалити? Хлопець у Сумах студент, то ж і навчив до вас звернутися». Семибор питає чи все зібрали, що просив. Михась відкидає фіранку, показує полицю з двістіграмовими майонезними баночками на третину заповнені молоком. Це Семибор попрохав його позбирати залишки надоїв з тих корів, які висмоктала відьма. Сходили до церкви, вона від хутора десь кілометр, у селі. Почали радитися хто тут буде опівночі. Визвався я. Семибор тоді розпорядився: «Дантур не пускає її тут і заманує за собою, а ми замикаємо в колі». Попрохали Михася знайти якесь безпечне місце, аби випадкових людей опівночі поменше. Михась завів на лісову галявину. Ми почали приготування. Прибрали місце від стерні, та осіннього листя. Обкопали подвійне коло, одне діаметром два метри, і друге два з половиною. У траншейки поклали горючу суміш, рецепт відомий лише Семибору. По лінії внутрішнього кола розклали дощечки з пентаграмами. О двадцять третій я зібрався до церкви. На останнє Семибор давав настанови: «Повертатимешся, намагайся не озиратися інакше втрачатимеш духовну рівновагу. Заходиш до внутрішнього кола, підпалюй і читай. Далі ми зладнаємо». Я на ровер і покрутив. Поволі віддаляючись далі і далі од товаришів відчував страх і безпорадність. Єдиний захист це слова і обереги, на шії свастика. Я все ще не здолав ту оману, що зброя має бути у вигляді ножа, або пістолета. Страшно їхати під лісом, тут вже хтосьна чого більше боятися нічних демонів, чи диких звірів. Ось вдалині замріли куполи, я прискорив ходу. Вело залишив у виярку біля дороги. Підійшов до церковного входу, засвітив ліхтарик, потрібно на дверях намалювати знак Першоволхвів Кола Радетелів і під ними три вогняних знаки. Зробивши все відійшов, сховався неподалік у сухих бур'янах. Відьма, як і належить з'явилася опівночі. Звичайна бабця, спиралася на ковчез, у білій хустині – все що роздивився у темряві. Бачу підійшла до дверей. Зупинилася. Потім заматюкалася по-московськи, та плювалася у різні боки. Спробувала підійти з боку, і теж не змогла. Заверещала і несподівано пошкандибала у мій бік. Я спробував ретируватись тихо, та сухі бур'яни викрили. То ж щодуху до траси на вело і ходу. Крутив педалі як ніколи. Озирнувшись, побачив, що за мною котиться коліща від воза. Воно то й нічого, заспокоїв би себе, що може випадковість, звідкись злетіло і покотилося, та їхав то я під гірку, до того ж таких колішат вже років сорок немає. Ось домчав до траси, пересік її і спускаюся уздовж лісу. Тут вже думаю аби у темряві не наскочити на грудку, та не вилетіти із сідла. Біля старої

тополини, що на шляху не втримався і знову озирнувся. У кількох кроках побачив бабу, яка вже приготувалася до стрибка. Швидкого погляду достатньо для фіксації у пам'яті блідо-синього обличчя, палаючих очей та кігтів. Повернувши до лісу, зібрав залишки волі аби не обернутися. Перед галявиною кинув вело і побіг до рятівного кола. Та остовпів од подиву і переляку. Уся лісова поляна заставлена відкритими гробами з мерцями. Біля однієї труни бабця, зловісно посміхається, жестом запрошує лягти, мовляв, там моє місце, я дивлюся і бачу в гробі себе. «Не зупиняйся!» – звідкись почув голос Семибора. «Відьмині чари, мерщій до кола!». Минаю труни, а мерці мовчки супроводжують поглядом, один навіть повернув голову і щось мені говорить. Та гроби поволі щезають ніби мильні кульки. Бачу палаючий смолоскип, він у середині кола. Хапаю його і підпалюю внутрішню лінію. Довкола мене миттєво запалало, за вогнем бачу бабцю, яка спинилася і несамовито заволала: «Віддай ключі!». Тим часом за відьмою з'явилася друга вогняна стіна. Вона почала гасати по колу, шукаючи виходу. Семибор посохом прокреслив лінію, аби я вийшов. Відьма ошаліло бігала, щось белькотіла на невідомій мові. Ми втрьох стали трикутником, здійняли руки і читали молитви:

«Силою Всевишнього Рода – єдиного і багатопроявного Бога, жену тебе, слуга Марени, до світу Наві».

Відьма тим часом танцюючи читала своє шаманство. Раптом довкола нас почали виринати із землі темні фігури. Я розгледів людей у брудній одежі, у кого напів-розклатося обличчя, череп зі шматками гнилого м'яса і шкіри. «Це наша уява» – спокійно мовив Семибор. – «Наші страхи. Стоїмо не рухаючись». Ось тут дійсно довелося внутрішньо зібратися, а так хотілося зірватися і дременути. Ми читали далі:

«Силою Даждьбога батька нашого, наказуємо забиратися і полишити світ Яви».

Мерці підійшли так близько, я чую припах трухляви, чути як хлюпаючи падають на землю шматки слизі.

Ми взяли по банці з молоком і вилили у вогонь. Відьма заверещала ніби одночасно різали десяток свиней. У внутрішньому колі несподівано розверзлася земля і з рота фурії почали вилітати темні хмари і залітати у пекельну пащу. Останньою вискочила здоровезна чорна кішка. Кола догорали, бабця лежала не ворушилася. «Вона жива?» – питав Михась, злізши з дубка. – «Я очам не вірю, до останнього думалося дуркуєте хлопці. Як тепер із таким жити?» Семибор підійшов до жінки, помацав кисть. «Слабенький, але пульс є. Викликайте швидку, витягнуть». «То ж треба, Степанівна», – зітхав Михась. – «Це ж вчителька колишня. А ми на неї і не думали».

Михась тоді зарізав для нас свиню, на той час здалося вигідною роботою, хоча зробили б і з інтересу. Тепер така практика й не розглядається як засіб заробітку, хіба наш випадок виключення.

***

Чим ближче до півночі, тим помітніше нервувала. Я вже помічав у її очах бажання кинути всю цю мороку з пошуком батька. Напевне додала зусиль, аби опанувати страхи.

Коли зайшли в темний провулок, що веде до кладовища вона вчепилася в мою долоню. Мені й самому марудно. Як вже говорив, так не хочеться знову пережити цей страховидний спіритичний ритуал.

На нічному цвинтарі завжди багато звуків і уява, підкріплена боязкістю, вималює всілякі жахіття, які ці звуки породжують. Напевно у питаннях містики Ладомира вихована на оповіданнях Брема Стокера, а може Говарда Лавкрафта, чи Кінга.

Семибор поставив на могилі дванадцять свічок. Навколо пагорба зробив коло із білого порошку, наказавши ні за яких обставин без його дозволу не виходити за межі.

- Крейда? – тихо звернулася до мене.

- Вапно з церковної штукатурки, ще цукор і борошно.

Не хотілося дивитися на надгробну світлину, та не стримався. При мерехтливому освітленні свічок видно, як невідома жінка хижо посміхається, розгледів рух очей. Ось слідкує за діями Семибора. Цю моторошну сцену бачить Ладомира. Очі на фото тепер увіп'ялися в неї. Дівчина зажмурилася і відвернулася. Ось-ось знепритомніє. Я шарпонував її за плече.

- Спокійно, – шепнув, – не озирайся, гляди на мене.

Оглядатись дійсно не можна, а стриматися дуже важко, бо відчувається за спиною присутність.

- Мені страшно, – мовила благально. – Це ніяк не зупинити?

Ще б пак, сам ладен чкурнути.

Семибор поклав книжку Водяника на могилу.

- Візьміть лоївки, – скомандував Семибор.

Ми з Ладомирою запалили приготовані свічки і зціпили над могилою руки. Наш нікромант витягнув із кишені мотузку з тринадцятьма вузлами. Почав шамотіти заклинання, по завершенню кожного розв'язуючи вузлик. Коли всі тринадцять приговорів було здійснено, Семибор підпалив від Ладомириної свічки мотузку. Та шипляче, ніби бікфордів шнур, загорілася і дотлівала на могилі.

- У кожного по три питання, – монотонно говорив Семибор, перебуваючи вже у сомнамбулічному стані. – Дантуре, починай.

Я прокашлявся. Питання мною заплановані для кожного.

- У нас вірні квадрати для пошуків? – голос нібито не мій.

Сторінки почала гортатися з права на ліво, це означало «так». Портрет ошаліло дивився в книжку. Затим друге питання:

- Час наш?

Відповідь знову схвальна.

Наступне питання стосувалося координат примарного потягу. На цей випадок мав шість варіантів, скоординованих за допомоги професорських записів. Позитивна відповідь випала Ладомирі на другому питанні. Залишилося останнє. Ладомира глянула на мене.

- Ваше право на відповідь, – кивнув я.

- Ми знайдемо батька?

Горталося то праворуч, то ліворуч, врешті дві сторінки зліпилися і розгорнулися. Це значило слід читати текст.

«Тогочас Страж прийде і стоятиме поза Колом чи за Брамою до того часу доки не отримає дозвіл. Ти не маєш полишати свої священні межі покіль Страж не отримає дозвіл пройти інакше із'їдять. Такий Закон. Йому байдуже, що він охороняє. Він підкоряється лише Жерцю».

Я не зрозумів метафоричності, Семибор опісля пояснить. Він розгріб ножем коло, зробивши, так звану, «браму» через яку ми вийшли і мали рушити із кладовища не озираючись. В останнє зиркнув на портрет. Зображення хижо посміхаючись, пригрозило мені пальцем.

***

- Що ж значить той тайнописний ребус? – спитав я Семибора, коли на джипі поверталися до Водяної.

- Те, що знайти ми його знайдемо, а от чи заберемо. Черевато й самим там застрягти. Ваш тато загубився між світами. А звідти просто так не відпускають. Хоч би Дантура розпитайте.

Ладомира напружено стежила за темною дорогою.

- Що значить між світами? – питала. – Я так розумію, його немає в світі мертвих.

- Його душа не розділилася з тілом. Потяг це своєрідний механізм, який колись потрапив у часовий злам і це цілком закономірно.

- Закономірно?

- Розумієте, Ладомиро, шляхові комунікації це найдавніші споруди, які утримують особливе хрональне поле, що зберігає і накопичує інформацію. Про це міг би багато розповісти наш з Дантуром знайомець Орій. Закономірно тому, що саме на шляхах найбільше відбуваються часові та вимірові розломи. Наш потяг вочевидь потрапив у міжчасову паралель. Куди не пощастило попастися тим, хто ускочив не розділившись, – відчувши Ладомирине німе питання додав: – хто не розділився з тілом. Ця субстанція має бути виключно у цьому виміру.

- Чому не приймете ситуацію? – звернувся я до Ладомири. Чи варто тих зусиль? Можливо ваш тато спокій знайшов. А так се схоже на кіношну голлівудську штуку, ніби висмикуємо із тайника Дейва Джонса того Джека Горобця.

- Усе варто зусиль. Невже ви б не виклалися на сто відсотків аби виручити рідну людину?

- Хто зна... Різні категорії... Я стосовно виручання. Одне діло тут комусь підмогнути, інша справа – зав'язнути у незвіданому. Самі бачили яка для нервової системи напруга звичайний спіритичний сеанс, але це тільки квіточки. Уявіть що буде як тіко туди переступимо.

- Я так багато часу втратила доки розшукувала вас.

- Що ви, туди, куди ми маємо намір потрапити не існує поняття часу.

- Як те розуміти?

- Час – невід'ємна частина плоті, але у векторі нескінченності це одиниця умовна. Навіть не існуюча. Від народження в нашому програмному забезпеченні заблоковано поняття безсмертя, а встановлена програма обмеженості. Тому й світорозуміння віри доволі хитке, у кожного із нас є сумніви щодо справжності нескінченності, для нас вона віртуальна, хоча приклади оточують нас, той же космос, всесвіт. Важко уявити що це було завжди і ніколи не скінчиться, що космічній порожнечі немає ні початку ні кінця.

- На вашу думку в інших вимірах ця програма не працює?

- Припущення. Ми зіткалися лише з візитерами із інших світів, але ні я, ні товариші не знаємо випадку повернення звідти, хіба що у вигляді реінкарнації.

На Водяній були о п'ятій ранку. Я зателефонував Миколі. Виявилось він курсує лінією Полтава – Люботин – Губарівка. Очікує на станції Люботин. За годину були на місці, та він перемістився до Губарівки. Там його і знайшли. Станція, будівля позаминулого сторіччя. Магадар всередині вокзалу, стояв біля старовинної вокзальної буржуйки, що біля касового віконця ліворуч, робив нотатки у записничку.

- Не вженешся за тобою, – я спробував зазирнути у записи. – Щось надивав?

- Таки є, – розгорнув скручену генштабівську карту, показав позначки синім олівцем, – пункт прориву не лише уздовж залізниці. Востаннє потяг бачили саме на цій станції о третій ночі, сімнадцятого липня минулого року, трьома роками раніше щез наш професор. Прямого з'єднання між Водяною, де Аретій Коваленко заплигнув у потяг, і Губарівкою немає, однак його бачили ще неподалік звідси, де колись були торф'яники, буквально три роки тому там-сям лежали рейки

старої вузькоколійки, та, звісно, здано на чермет. Потяг спостерігали вже на неіснуючій колії.

- А що таке «пункт прориву»? – спитала Ладомира.

- Місце, де гвинти часових вимірів з'єднуються, це відбувається в певний період, коли цією спіраллю проходить хвиля, що утворюється під час руху всесвіту, там і виникають прориви, чи «Врата», як написано у древніх манускриптах. Семибор визначив місця повернення, у кількох ми вже були. Це «Співочі тераси» і перша печера з кам'яними бабами.

- Знаєте де і коли можна спіймати цей потяг? – знову спитала.

- Припустимо на тому тижні у середу. Ходімо пройдемося, покажу де має бути.

Від станції ми рушили залізницею на північний захід у бік гігантського елеватора із затертим величезним написом періоду окупації. Пройшли біля кілометра, до залізничного переїзду, а потім метрів на двісті далі, за цегляною будовою залізнично-господарського призначення.

- Ось тут і спробуємо зайти, – Магадар вказав на місце метрів за п'ятнадцять від цегляної будки.

Ми поїхали до Сум.

***

У вечорі сиділи в кафе.

- Розкажіть Дантуре, свою історію. Що мав на увазі Семибор, коли говорив про потойбіччя, мовляв у вас слід розпитати? Ви так і не повідали що пережили.

- Давно то ніби сталося, а хоча й не так давно, – я почав хapati паличками рис від роли, що розсипалася, – після закінчення технікуму. Початок червня тоді такий самий спекотний був. Ми з однокласниками відзначали далеко за містом у чорнечанському лісі. Ну прибувши давай лаштувати табір. Розклали намети. Я за дровами. Продираюсь, значить, хащами, коли набіраю на цегляні залишки якоїсь споруди, се пізніше дізнався, що там колись монастир був. Пройшовся по руїнах, присів на пенечок спочити. Приходжу в табір, тягнучи дві сухі гілки, а табору-то немає. Звісно припустив, що не туди приплівся. Потім дивлюсь, та ж тополя, на якій я м'ясо різав, навіть рештки моїх приготувань шашлику. Є спуза від багаття, сліди від наметів, та враження, що люди полишили це місце вже давно. Я навіть помацав згарище. Сконфужений їду до Сум. Відшукую однокласників. З'ясовується, мене не було три дні. Кажуть я пішов і не повернувся. Мене шукали, гукали. Вирішили я навіть подався додому. Почали непокоїтися після повернення. Я так і не довів нікому, що відлучався щонайменше хвилин на п'ятнадцять. Те, що електронний годинник на три дні відставав теж не переконливий факт, а для нас це факт, що час в інших вимірах вектор ілюзорний. Із моєї пам'яті інформація була геть зітерта.

- Ви впевнені, що були в іншому вимірі? І що значить зітерта пам'ять?

- Я це знаю. І те, що інформація заблокована. Подекуди спливають у пам'яті деякі епізоди, спогади про ці дні відсутності. Я бачив дивовижні містини, старовинні краєвиди, хатки під соломою, квітучі сади, озерця з неймовірними птахами. Місця, куди хочеться повернутися. Особливо свіжі ці спогади коли прокинешся, але вмить забувається, через лінощі записати не вдається.

- А може то був просто сон?

- Тоді й годинник спільно зі мною в анабіоз увійшов.

Ці дні ми займалися приготуваннями до можливої подорожі: збирали амулети, записували і вчили потрібні замовляння. Ладомира категорично відмовилася від готелю, після побаченого на Савинському цвинтарі боялася залишатися вночі сама, тому жила у

мене. Мало того, я навіть змушений ночувати з нею в одній кімнаті, вона на дивані, а я на підлозі.

Відвідали Сумські незвичайні місця. Я показав стару масонську лабораторію, що на центральному цвинтарі, у вигляді цегляної піраміди, заввишки сім метрів. Тепер із цієї давньої, загадкової будови зробили смітник, бо, як мені повідомили у краєзнавчому музеї, наша сумська піраміда не в списку історичних пам'яток архітектури. Що вже казати про ті пам'ятники, які ніби то під захистом. Наприклад дві мармурові скульптури Арістіда Круазі на могилах родини Харитоненків. Колись вберегли від Герінга, але від самих себе не змогли захистити.

***

Джип ми залишили на стоянці у Богодухові. Рушили до вказаного Магадаром, сам Магадар відправився до Співочих терас, де у визначений час має відкрити нам портал для виходу.

Розташувались у лісосмузі.

Семибор біля полотна, як і на могилі, сипав біле меливо, читав заклинання. Ми спостерігали здалека.

- Хтось робив таке раніше? – спитала чомусь шепотом.
- Якщо вірити метафорам пращурів, то подорожували.

Підійшов Семибор, дав нам по амулету.

- Боязко? Мене самого теліпає.
- Невже ви йдете на ризик заради двадцяти тисяч?

Семибор не відповів, посміхнувся куточком рота, скосившись на мене. Я ж здогадався, що вона сподівається на нашу відмову від затії помандрувати у потойбіччі.

- Якби мали записи вашого тата раніше, то неодмінно спробували б, – відповів я, – і без ваших тисяч.
- Коваленко знає про вихід назад, але не повертається, – Семибор замислено дивився у професорські записи, – щось не дозволило...
- Є які припущення, що там очікує? – її вимова більше благальна.
- Лише припущення, у яких основа підтверджена скрижалями та манускриптами. Там на нас може звалитися розширення свідомості. Головне обереги не втрачуйте. Принаймні єдина зброя, хоча в ефективності не впевнений.

У мене амулет квадратної форми, розміром п'ять на п'ять сантиметрів, мідний із зображенням ліній і п'яťох знаків схожих на арабські літери. У Ладомири звичайний анк, теж мідний, знаю Семибор виготовив його зі снарядного пояса, який знайшов у лісі.

- О котрій наш потяг з'явиться? – спитав я.
- Якщо вірити записам професора, то від другої до третьої ранку, наступний розлом за двадцять годин у Криму. Ну, коли тут не складеться, то встигнемо до теплих країв.
- Чому саме потяг? – питала Ладомира. – Якщо це провідник між світами, то напевне явище не сучасне. Ви кажете древні теж подорожували, що у них було?
- Я думаю у різні часи на подібні геофізичні явища впливали всілякі новітні винаходи, чи то коліща, корабель. Часто у наш вимір прориваються карети. Залізниця найбільша споруда на землі, і саме на ній повсякчас відбувається просторовий злам.

- У звичайних шляхів не менша топологічна зв'язаність, – сказав я. – Чи є на них свій «Летючий Голландець»? Мені не доводилося чути.

- Не доводилося, бо не цікавилися, ми сконцентрувалися здебільшого на спіритизмі та полюванні на привидів. Так, дороги теж мають давню зв'язність, для прикладу можна порівняти триверстові карти і генштабівські. А про шляхові загублені об'єкти у просторі я вже говорив – карети.

Ми очікували, а потяги йшли з інтервалом двадцять-тридцять хвилин. Вночі активність зменшилася.

У визначений час пішли до насипу. Взялися за руки, створили, таким чином, коло.

Семибор читав заклинання.

Я відчув подих гарячого повітря, але тіло пронизував холод, чом так не знаю.

Страх. Наявне відчуття присутності чогось незвіданого. Відчуття споріднене із тим, якби я стояв у темній кімнаті і знав, що довкіл мене мерці-зомбі.

Ладомира зажмурившись, молилася.

Мабуть примари з'являються саме так, потяг прибув безшумно і біля нас ніби уповільнив хід. Старовинні три вагони. Перед нами останній. Перший на сходину зайшов Семибор, другий я, допоміг дівчині. Тамбуру немає. Ми стоїмо на гальмовому майданчику. Довкіл нічогісінько не видно лише густий туман і надзвичайна тиша. Раптом я абсолютно ясно пригадав деякі моменти у житті, які, гадалося, зітерлися із пам'яті. Згадався той далекий випадок випускного вечора. Я йду, збираю хмиз. І ось, біля старого дубу натикаюсь на дідугана з довгою сивою бородою, у нього надзвичайно блакитні очі, вдягнутий у довгий плащ з каптуром. Мені і страшно і цікаво, переважає друге. Старий манить за собою, обводить довкола дубу промовляючи: «Ми йдемо попід горою, за водою, за водою. Розійдіться темні ночі відступіться чічень з вишнем». Ми кружляємо і з кожним колом я бачу довколишні зміни оточуючого середовища: дикі зарості акації, кленку, кропиви поволі щезають, натомість з'являються трояндові алеї уздовж яких йдуть ченці, поглинуті у роздуми. Далі в полі зрю козака за плугом. Благоговійну картину доповнює монастир, але на шпилі не хрест, а свастичний символ коловрату.

«Де я?» – питаю волхва.

«В країні знатників і спокою» – відповів.

Я згадав як спілкувався з воїнами, бачив підземні бібліотеки, там калугирі сховали мудрість часів до «слушної години». Ще пам'ятаю як вельми не хотілося повертатися, а старий відун привів до дуба і торкнувся мого тімені і я все забув... А тепер тут згадалося. На обличчі Семибора занепокоєння.

- Що таке? – питаю.

- Мене викрадали іншопланетяни, – прошепотів, стурбовано наморщивши лоба. – У різних вимірах відновлюється пам'ять.

- Таки дійсно.

Семибор прокрутив між пальцями десятикопієчну монетку, жбурнув у туман. Монета повільно розчинилася.

- Схоже ми у двомірному просторі, – Семибор ніби желе зачерпнув туман, перекинув з долоні в долоню, – зверніть увагу, усе довкілля ніби намальоване і цей вимір знаходиться всередині нашого тримірного простору і таких світів безліч. У межах кожного відбуваються деякі метричні співвідношення, закономірності, тут ми пригадали наші подорожі, які Стражі заблокували, а в іншому вимірі, ачей пригадаються кармічні переходи.

Семибор зиркнув під ноги, а потім вилучив олівчик, уперши собі в долоню, покрутився на місці.

- Отака ще притаманність.

- Що? – перепитую я.

- Тіні немає, – помітила Ладомира.

- Так, тут немає тіней, – чомусь зрадив Семибор.

Зайшли до вагону. Звучить приглушена музика, таке ніби скрипка, музична скринька і наче на гітарі з розтягнутими струнами хтось бринить перебором. У вагоні напівморок, темно-аквамаринове освітлення пробивається із газових ліхтарів. Сидять люди, але обличчя не розгледіти. Відразу видно вбрання початку XIX сторіччя, а мо' й ранішній період, на чоловіках циліндри, а на дамах капелюшки з вуалями. Хоч і моторошно, але з перемішкою спокою. Сидять по двоє, один проти одного, застигло без

розмов, зі стелі на ланцюгах звисають спальні місця, на одному бачу чоловіка в білому, який лежить ніби покійник зі схрещеними на животі руками, тримаючи в пальцях свічку. Він скорботно зігхає, смикає плечима, видно давно-давно хоче упокоїтися, та не виходить.

Я повернувся до Ладомири. Вона бліда. Вдивляється у пасажирів.

- Хто вони? – спитала чи то мене, чи Семибора.

- Заблукали між світами. Вічні мандрівники, – пояснив Семибор.

- А ми? – перепитую, хоча знаю, що товариш не може дати стовідсоткової відповіді, питаю, бо треба щось питати, так легше. – Така ж перспективка?

- Маємо три земні дні, далі буде пізно, бо мозок міцно зафіксує усе побачене і тоді Страж не відпустить.

- Страж? – перепитую.

- Принаймні так написано, – відмахнувся Семибор, – я так розумію тут, щось зі свідомістю пов'язане. Адже в цих світах мозок наш налаштовується на інші хвили, Орій би сказав, що знімається блокування. У кожного із нас задіяно десь три відсотки від загального потенціалу, а тут, уявіть, із кожним днем можливості розширюються, розкривається ця сама кебета, а такі люди в нашому вимірі доволі небезпечні, як в народі кажуть – «мавпа з гранатою».

- Не зовсім зрозуміла логіка, – Ладомира наморщила чоло.

- У нас бракує духовності, а розкриті можливості мозку – це зброя дієвіше від пістолета чи автомата. Та пересічній людині неможливо утримати знання більше години, збожеволіє. Однак всім властиво вважати себе більш ніж є, немає гарантії, що не піддамося спокусі.

- Так у нашому вимірі немає таких людей? – знову спитала.

- Є. Тільки до цього йдуть роками через духовне очищення.

Раптом Ладомира смикнула мене за рукав і вказала у закуток, де біля свічки сидів чоловік, схилившись над зошитом, щось жваво переписував із товстої книжки.

- Тату, – промовила тихо.

Мужчина ледь підняв голову, дивився поверх окулярів. Стурбований і знервований погляд, видно відволікли від чогось вельми важливого.

- Тату! – кинулася в обійми.

Та професор не дуже зрадів, бо таки дійсно відірвали од превельми немаловажного.

- Доню? Ладю? – мовив приглушено, мені здалося голос пролунав звідкись із простору. – Чому ти прийшла? Я ж працюю.

- Тату, я за тобою.

- Навіщо? – професор здивовано озирнувся. – Щось трапилося?

- Тебе немає три роки.

- Що таке говориш? – старий тепер зиркнув на мене і на Семибора. –

Хто вони?

- Аретію Васильовичу, – я простягнув долоню, – ми допомагаємо Ладомирі. Маєте піти з нами.

- Але я стільки ще повинен записати.

- Що написати? – Ладомира взяла його за кисть. – Тату, ходімо.

Аретій прибрав її руку і знову взявся за перо.

- Тут стільки знань криється, – стурбовано бубонів професор, – я не встигаю занотовувати. Відповіді на всі питання всесвіту. Так, це книга світобудови, велика книжка, ніщо на землі не приховане від неї. Кажете, мене не було три роки, а мені думається принаймні кілька тижнів.

- Так, – Семибор глянув на механічний годинник і на мобілку. – Потік часу тут одиниця не постійна. Для одних тиждень, для інших роки. У нашому вимірі вже три години минуло.

- То через скільки ми повернемося по нашому часу? – спитав я.

- Можна повернути в пункт відліку, але бажано йти по нашій паралелі, інакше можемо потрапити у змінену паралель часу.
- Це як у стрічці «Назад у майбутнє», – припустив я.
- Щось десь.

Я зазирнув у дивну книжку. Побачив зображення мамонта. Мамонт рухався, ніби дивлюся маленьку кінохроніку. Хотів перегорнути сторінку, та професор міцно ухопив за кисть.

- Ні в якому разі! Я ще не переписав цю сторінку.
- Ну то й що з того?
- Це книга часу, кожна сторінка унікальна і ніколи не повторюється, кожна сторінка – мудрість віків. Я намагаюсь законспектувати найважливіше, але тут кожне слово на вагу золота, я стільки зошитів списав. Здалися мені ці мамонти, але ж тут інформація, якої у жодному підручнику, посібнику не знайти. Показав під стіл. Від підлоги до нижньої панелі стоси загальних зошитів.

- Де ж ви їх стільки набираєте? – спитав я, беручи один із конспектів.
- Закінчується один, з'являється інший, – Коваленко дописав перегорнув чергову сторінку, – Це насправді покарання, із кожним завершеним зошитом думаю «останній», та з появою нового усе повторюється. Така спокуса дізнатися нове, заринути у минуле, а також у майбутнє. Тут відповіді на всі питання. Хочете дізнатися чи існував Христос насправді – будь ласка, це один із моїх перших конспектів.

Наступна сторінка вже зацікавила мене, бо йшлося про історію махновського руху. Почалося з родоводу Нестора Івановича, я побачив маленького хлопчика, який мчить верхи степом, а під живою картинкою підписано, що це Родька син козака Міха, тобто дід великого отамана. Ось бачу сцену хрещення Нестора немовля, зараз перевіриться чи вірна легенда про ризу священика, яка спалахнула під час таїнства.

Мене смиконув Семибор.

- Облиш, – і загорнув сторінку.

Я ладен був дух із товариша вибити, адже відповідь була ось-ось. Гортав сторінки, дійсно потрібне вже не знаходилося.

- Як ви збиралися звідсіля вийти? – звернувся Семибор.

Питання видно неабияк спантеличило професора. Він навіть зазирнув у книжку, та Ладомира відволікла:

- Тату, відповідай.
- Не пам'ятаю. Десь записано було, – поліз до внутрішньої кишені.

Вилучив згорнутий у четверо папірець, який поспіхом вихопив Семибор.

- Загалом то дивно, – Семибор наморщив лоба, – дивно, що професор тут та й не пам'ятає. Він як і ми покладався на напарника. Як його там звали?

- Навіть не цікавилася ніколи, – Ладомира знизил плечима, – говорив, що очікував на тата, але щось пішло не так, якийсь зовнішній катаклізм. Була така спека, що йому стало зле і потрапив до лікарні, а потім не зміг знайти портал, він змістився і оце треба було чекати три роки, та він, як знаєте, помер.

- Зрозуміло. Згідно нашого часу за три години відкривається портал, то ж вирішуйте справи, Ладомиро, умовляйте батька, Дантуре, пройдися, зафіксуй побачене, тільки не захоплюйся.

Я вирішив оглянути інші вагони. Семибор пішов до гальмового майданчику готуватися до повернення.

Наступний вагон більше нагадував карету. Я обережно переступив через зчеплення.

У середині темно, однак розгледів сидіння розташовані один проти одного. Біля вікна пригорблений чоловік, який ніби од вітру старається сховати обличчя за коміром, а

може просто намагається подрімати. Угледів мене і ніби оживився. Кивнув навпроти, запрошуючи присісти.

Я не відразу впізнав його. Нав'язаний шкільними підручниками портрет викривив уявлення про його зовнішність. Відкрите обличчя звичайного українського селянина.

- Чомусь був впевнений, що стріну вас тут, – почав я розмову.

- Усе закономірно, – Микола Васильович випрямився, – Привілеї мандрівників, знаходити майбутнє.

Я не зрозумів Гоголя.

- Аж ні, інформація жовтої преси. То ви у вічній мандрівці?

- Маю право сходити на станціях. Ходімте поблукаємо.

- Не знаю чи можна мені, адже збираюся повернутися, та чи й дозволить товариш.

- Зайдемо будь-якої миті, потяг нікуди не дінеться, він і рухається і не рухається одночасно.

Гоголь прочинив бокові двері карети-вагону. Я побачив темну вулицю-кам'янку. Коли вийшли, озирнувся на потяг, але того не було, лише карета. Сказати, що я злякався – нічого не сказати. Важко описати відчуття, коли усвідомлюєш, що навіки застряг у невідомому місці всесвіту, якого на жодній зоряній карті немає, майже без шансів повернутися. Одне заспокоювало – принаймні подорожній цікава людина. Заскочив назад, відкрив ті дверцята, через які зайшов. Туман, крізь який летів потяг-привид.

Рушив за Миколою Васильовичем, той йшов спираючись на парасольку-тростину.

- Де ми?

- Місце неспокою. Для деяких пекло, якщо бажаєте. Можливо стрінете когось із знайомих.

- Чому ви тут? Гадалося з вашою набожністю святий Петро двері до раю прочинить.

- Умовність, мій друже, усе умовність. Дивлячись кому що рай. Для професора тут парадіз, де він щодня насичується знаннями і немає тому кінця-краю, хоча сам того не відає, що все це пил. А декому, наприклад слугі вашому, найбільше блаженство оспівана подорож.

- Так-так, розумію. Дорога. Тож ви знайшли свій рай?

- Кому Господь милостивий дав перо, той ніде не знатиме спокою.

- Це застереження?

- Кожен із нас у свій час свідомо обирає свою оману. Тут важливий ступінь шкоди од цієї облуди, як вона вплинула на тих, хто довірився.

Тут я угледів чоловічка, який мчав на зустріч. Біг неквапно, важко, ніби по пояс у воді, постійно озираючись. Підбіг до нас.

- Де вокзал? Вокзал де?! – звертався до мене.

Я вказав на карету. Та чоловічок помчав у інший бік.

- Що це він?

- Заблукав, – Гоголь знову згорбився, ховаючи підборіддя за коміром, – за ним женуться демони, які в іншому житті давали позику, а тепер вимагають свій профіт.

- А де ж ці демони?

- Вони завжди з ним. Колись він зійшов тут на вокзалі і тепер не може знайти його щоби забратися звідси. Куди б він не ходив, завжди кружляє навколо гаспидської вежі, де вікують духи тьми, які переслідують його, п'ють його душу, а йому здається варто знайти вокзал і страждання завершаться.

Потім ми бачили групи ошалілих людей по п'ять-десять чоловік, які тікали від видимих лише їм демонів.

Та тут угледів двох людей, які на відміну від інших ні від кого не тікали, а просто йшли мовчки, та відчуття що вони розмовляють, тільки телепатично. І – о диво! Одного я знаю, це сусід мій, який помер років вісім тому, впав на сходах п'яний, головою вдарився. Кілька днів полежав та й відійшов.

- Володю, – привітально киваю.

Володя відходить од товариша простує до мене, а мене, чесно кажучи страшнуvато, не хочеться аби надто близько наближався.

- Здоров був, – вітається Володя, кивнувши у відповідь.

- Як ти тут?

- Та все як і у нас, тільки горілки не дають і вихідних немає.

Володя поспішив залишити мене і приєднатися до товариша. Я хотів навздогін спитати чи не бажає аби я переказав щось дружині, та осікся. Бо це б було безглуздо, аби я підійшов до Людмили і передав привіт, чи іншу інформацію від померлого чоловіка, на мене й так у дворі вже дивляться скося, як на не зовсім психічно здорового.

Повернулися з Гоголем до карети.

- Чим закінчилися «Мертві душі»? – спитав на останок.

- Закінчилося? – Гоголь сумно посміхнувся. – Немає кінця, та й не могло бути. Мене при тому житті задурили власні гаспиди і я теж од них ховаюсь не завжди вдало. Головне, мій друже, ні за яких обставин не зрікайся землі своєї і не зраджуй переконання. Блукати потім світами відшукуючи друга, щоби просити вибачення за слабкість.

- Ще питання. Ви сумнівалися в силі християнського православ'я?

- І де ж я подібну обмову виронив?

- Всяка чортівня не побоялася церкви, зате не змогла переступити через радетельне коло.

Гоголь покривився і нічого не відповів.

Я повернувся до своїх. Професор все ще сидів над давніми записами. Ладомира гортала його записи.

- Він не може відволіктися, – мовила пошепки. – Як тепер, силоміць?

- А хіба книжку не можна забрати? – питання призначалося професору.

- Не віддадуть, – приречено мовив Коваленко, – а я ще так багато маю записати.

- Ви достатньо назбирали, – я кивнув Ладомирі.

Дівчина почала складати батькові записи, я рішуче закрив книгу і накрив долонею, даючи професору зрозуміти, що читати більше не дам.

Семибор на гальмовому майданчику малював крейдою магичні символи. У кожного із нас по три професорських зошити, більше не змогли, бо довелося ще застосувати силу, аби витягнути Коваленка із вагону.

- Бути обережними, – напучував Семибор, – місце виходу непередбачуване. Сектор надто великий, а там місцина або дерева, чи на бити цеглу. Професора за мною, аби назад не кинувся.

По обличчю Аретія я дійсно читав нестримне бажання повернутися до Книжки Часу. Його Семибор поставив у центр кола. Кинув меливо на майданчик і три жмені з потягу. Першим пішов некромант, професора мені довелося зіштовхнути, я полишав потяг останній. Як тіко ступив у густий, мов кисіль, туман, відчув під ногами щось гливке, а потім ніби провалився кудись. Наступної миті опинився у воді. Стало страшно, що телепортувалися десь на дні озера і хто зна чи спливемо. Шалено гріб до світла. Коли виринув побачив поруч професора з донькою, які безпорадно бовталися, хапаючись один за одного. Відчував легке запаморочення, таке ніби наркотичне сп'яніння. На дворі ранок. Я відразу впізнав Співочі тераси. Шматок цегляної стіни попереду, видно крізь гущавину байраку, поодаль над лісом височіє труба кочегарки, зиркнув назад, там чагарники, а

трохи праворуч якась стара цегляна огорожа в кущах. Семибор вже сидів на піщаному березі, викручував сорочку. Я підхопив Ладомиру за талію і погріб до берега. Професор нарешті опанувався.

- Добре, що не на цеглу, або взагалі десь над проваллям могло б викинути, – говорив я Семибору, а він щось видивлявся на терасах.

- Це дрібнички, була небезпека опинитися десь в стіні, або під землею. Скільки ж нас не було? – Семибор зиркнув на годинник, та той через замокання вимкнувся. – За моїми розрахунками біля трьох годин.

- Чому говорив, що маємо там лише три дні бути? Адже професор ось вже три роки блукав у засвітах і з мозком його все гаразд.

- Не факт, – Семибор примружив око. – Самостійно вийти неможливо. Тобі вочевидьки довелося б стати постійним співрозмовником Гоголя, а ми із Ладомирою теж би якийсь інтерес знайшли.

Семибор вказав на верхні тераси, куди й направилися. Мене ж цікавило питання, чому пам'ять зберегла події, що відбулися в іншому вимірі.

- Цього разу не було волхва та прибульця, – пояснив Семибор. – Хоча й не факт, що утримається побачене, може забутися як сон.

- Розкажи, що ти згадав.

- Неприємні деталі. Мене забрали під час сну. Я почув наказ і слухняно поплентався на зустріч блискучому вогню і голосу. У мене брали аналізи крові і сперми. Я бачив багатьох піддослідних землян. Потім мене повернули.

- Кажеш забудемо? А записи? – я поліз до наплічної сумки в якій лежало три професорські зошити.

З'ясувалося трьохлітня писанина Коваленка цілковите безглуздя. Те, що там здавалося глибокомисленним і цінним, тут окрім як «абракадаброю» не назвеш. Якись цифри перемішані з латинськими словами, кириличними наборами літер: «ys[njztвинесе zuftty?;j ,enbqjвебтрєвsljvjсns». Я спочатку подумав може професор стенографував, та той неабияк жажнувся, коли блимнув на свої записи, заплакав і саме з тієї миті ніби на розум послабшав, став відстороненим.

Миколу ми знайшли за терасами, сидів біля вогнища.

***

Я проводжав Ладомиру з батьком у Бориспільському аеропорту.

- Ми хоч і мало співпрацювали, але емоцій вистачить на кілька життів. У вас таке бурхливе життя. Кому сказати, на тому світі побувала.

На це я зітхнув:

- І мені неабияк радісна ваша присутність.

Несподівано вона кинулася мені на шию і вп'ялася губами у мої губи. Поцілунок був коротким. Вона швидко рушила до пропускної, повернулася, помахала.

- До зустрічі.

У відповідь я кивнув і мабуть сумно посміхнувся.

***

За тиждень після Ладомириного від'їзду, мені зателефонував Орій, попросив терміново приїхати і по дорозі бути «край обережним». Що значила остання фраза не зрозумів. Від чого застерігав відун?

Зустрів мене як і першого разу – двері настіж, а дід за ноутбуком.

- Закриваю справи. Час вичерпується. А ти дуже неуважний, друже мій.

Я мімічно показав запитання.

- Хіба не помітили на собі увагу після першого візиту до мене?

Тут тільки пригадав той чорний легковик з псевдо міліціонерами, та зламані паролі на сайтах соцмережі. Тепер тільки вбагнулося, що це взаємопов'язані випадки. Хіба у мене одного зламували аськи, контакти, та фейсбук. А тут зламали без будь-якої мети, мої

друзі не отримували від мене спами, значить переписка читається. Не сумніваюся що й мобільний контролюється.

- Я так розумію ви носій якоїсь таємниці?

Орій зареготав.

- До мене давно увага, ха-ха-ха, – Орій зненацька спохмурнів. – Моя скромна персона зацікавила всяких-різних ще у вісімдесят восьмому. Все ота книжка. Бери.

Вказав на полиці, я взяв книгу, ту саму, яку під час першого візиту гортав Семибор.

- Дісталася у спадок від мудрого араба, подарував перед відходом у засвіти і заповідав нанести кілька кіл закляття від грабіжників.

- Тобто саме через заклинання її не крадуть? Хоча лежить на видноці. Яка її вартість?

- Вартість?!!! Ха-ха-ха. Вартість... Ну якось у вісімдесят дев'ятому приїздив партійний бонза, відразу запропонував десять тисяч карбованців. Звісно я відмовився і не тому, що знав про советський рубль, який за кілька місяців обвалиться. Ось відтоді почалася атака, пропозиції краща за кращою: то авто останньої німецької марки, то апаратуру, то маєток двоповерховий. А після того, як спробували пограбувати, я все ж дійняв, що власними силами не захищу таємницю і наклав закляття. І тепер без мого дозволу її ніхто не може побачити і взяти. Вони навіть до оселі моєї не спроможні наблизитися все кружляють довкіл, і знайти не можуть. Та ось останнім часом відчуваю, мисливці за святинею второпали, що звичним для них засобом бажаного не добудеш, тому вдалися до потойбічних сил. На тому тижні двох медіумів найняли, хоч і слабкі, та знали деякі слова. Я посилив захист і нейтралізував тих двох пройдисвітів. Але це ластівка. Віднайшли причину своїх невдач. А мій час спливає, її потрібно під новий захист. З моїм уходом три кола нейтралізуються. Ти ж будь обережним, один із тих чорна душа, може мертвяків із могили піднімати і вони як гончі йому слугують, тож візьми там на полиці кисет.

- Так і не зрозумів у чому її цінність? Напевне тут не лише букіністична. Зміст теж. Скільки ж ці дві якості разом складають?

- Ха-ха-ха. Якщо у грошовому еквіваленті, то два мільйони доллярів, принаймні таку суму за неї оголосив відомий мільйонер Річард Скрев. Без сумніву, останні спроби заволодіння книжкою – його роботизна. Це книга Великої Брами. Дивись, – Орій повернув ноутбук, показав сайт, де англійською мовою написано оголошення про кастинг екстрасенсів. – Ось перші кроки Річарда, із всього наброду чародіїв оберуться найкращі, саме із ними зіткнешся у двобої.

- Чому я? Ви мене фактично не знаєте.

- Фактично, – передражнив Орій. – А кому як не тобі? Вже говорив, мій час вичерпано, до того ж у тебе є команда, а це, скажу, потужніше ніж у мене вийде. – Орій подав загальний сірий зошит. – Тут детальні інструкції, упораєтесь. Першому колу захисту прямо зараз навчу. Чим скоріше зробиш, деякий час будеш у безпеці. Головне вір у силу заклинань, тоді вони у десятеро підсилюються.

- Як люди цього Річарда дізнаються, що раритет у мене?

- Вже знають, ха-ха-ха, буде можливість сховай її там, де не дістане жодна жива душа, де ви вже були.

Вийшовши із оселі, я став більш уважним, ось помітив чоловіка, що кутив біля сусіднього двору і який з подивом розглядав оселю Орія, а потім зосередився на мені. Очікував, що поплентається за мною. Тут я вже спокійний що відірвусь, бо я на велосі, а цей пішки. Та той притулив до вуха мобілку. Як тільки заїхав за його обзир, миттю повернув у ліс, несучи вело на руках і намагаючись не залишати за собою сліду. Заліг у кропиві. Вже за десять хвилин на шляху з'явився сірий «орел», той самий, господарі якого нас спиняли під приводом пошуку маку.

Згідно Орієвих інструкцій мені слід дістатися до водоймища. Я добувся до Псла і берегом заїхав якомога подалі. Знайшовши клаптик піщаного берега, діждався ночі. Книга лежала у сумці з ноутбуком. Поклав сумку на пісок, навколо окреслив ножом, у напрямку води намалював чотири знаки вогню – хрести. За колом розпалив невеличке багаття. Потім прочитав закляття Першого Кола:

Темні води, давні духи,
Одведіть од мене лихо
Хто бажає збагатитись
Тим, що є моїм.
Буйні вітри, тихі зорі
Заплутайте ви, злодіїв
У диких хашах
У труйних зіллях.

Далі слід взяти книгу, змити коло, кинути через ліве плече монетку і йти не озираючись.

Я вийшов на межі Сумського і Краснопільського району, саме біля знаку. Назад їхати доволі марудно, шугався кожної машини, тим більше один опель кілька разів туди-сюди снував.

Під'їхавши до свого під'їзду на ослоні угледів того самого, хто пильнував неподалік Орієвої оселі. Сидів дрімав. Я тихо пройшов повз нього. Вдома світло не вмикав, у кімнаті затулив вікно рядниною і засвітив нічну лампу. Одна деталь навела мене на впевненість, що мою квартиру вже відвідали. Кружка у шафі стояла не так як завжди. Я після того як поп'ю, перевертаю так, щоби дном угору, не люблю коли залишається рідина. То ж довелося на ніч приперти двері шваброю і спати з гумострілом.

Дзвоню Семибору по запасній лінії. Це колись про всяк випадок купили резервні телефони і стартові пакети, якими ніколи не користувалися і знали лише троє, ну ще Ладомирі відомо. Цьому і ще дечому іншому колись навчив старий розвідник кагебешник, тільки у того це називалося «допоміжний зв'язок».

- Друже, – кажу, – ми здобули собі добрячого хвоста, давненько здобули, хоча про це не знали. А сьогодні причепився конкретно.
- Я здогадувався.
- Тоді завтра на нашому місці, попередь друга.

***

Закривши квартиру, залишив кілька «маячків», щоб остаточно переконатися що моя оселя таки відвідується небажаними гостями, бо хто зна, може автоматизм і не спрацював, сам поставив кружку не так, як слід.

Під «нашим місцем» малася на увазі суші-студія.

Виходячи із під'їзду помітив двох «топтунів», в одному впізнав «неголену мармизу», правда тепер неголеність перетворилася на чорну борідку, тоді ще біля оселі Орія він удавав міліціонера і ніби то шукав у нас мак. Збагнув, що заклинання таки діє. На мене ніякої уваги, хоч пройшов повз них. Значить закляття спрацьовує, доки книжка зі мною, таке на кшталт «кашкета невидимки».

Як і очікував біля суші-студії теж топталися мисливці, попленталися за хлопцями.

- Пропоную сховати на потязі, – запропонував я.
- А якщо самим скористатися книгою? – спитав Магадар. – Яке її спрямування?
- До путя не зрозумів, схоже інструкція переходу в інші виміри. Орій боявся, що дістанеться лихим людям, значить якщо потрапить кому не слід, є певна глобальна небезпека.

- Пропоную знайти безпечне місце і детально ознайомитись зі змістом, – Семибор замислено колупав паличками ролу, що розвалилася і зиркав на топтуна, який стурбовано манячив біля входу, вочевидь втративши нас із поля зору. – І ще, потрібно викликати Ладомиру. Вона при наших ділах, а тепер брати, вишколювати нову людину необачно.

- А Костя? – спитав Магадар, маючи на увазі одного спільного приятеля.

- Костя десь на байдарках сплавляється, без мобільного. Так, що, як не дивно, а з Ладомирою зв'язатися простіше, до того ж нам край потрібен професор.

Почали радитися де обрати таке місце. Розглядалося два варіанти: десь у мегаполісі, або ж навпаки сховатися у лісах. Перший варіант передбачав загубитися у людському мурашнику, але потребував великих затрат, у нас в загальній гамазі хоч і є двадцять тисяч євро, отриманих від Ладомириної фірми, та ми принципово намітили витратити їх на дослідження, на публікації, а не на власну безпеку. Другий важкуватий у тому сенсі, що ми хлопці урбанізовані. Обрали щось нейтральне – сховатися і не в лісі і не у великому місті. Зручний напрямок – Краснокутщина, потаїтися десь у лісових селах. Тим більше я ці краї добре знаю.

Підійшовши до квартири побачив зрушені маячки, уже в самій квартирі стало зрозуміло, що можна було обійтися й без міток. Усе перевернуто, особлива увага приділялася бібліотеці.

Набираю Семибора.

- Дібрався до хати? – питаю.

- Ще ні.

- То й не заходь, забирайся негайно. Зустрічаємося де домовилися.

***

Коли вийшов із під'їзду до мене підбіг пес, впізнав Орієвого Тризора. Збагнув, що з учителем щось трапилося. Я прибув на місце пішки, у супроводі цюцька, таксі брати не наважився. Семибор вже очікував. Помітив його засмученість.

- Орія немає, – бачу ледь стримує сльози. – Сусід подзвонив, на оселю напали.

- Я здогадався, – кивнув на цуцика. – Це через те, що захисти знято.

- Пішов красиво, як воїн. Чотирьох шаблею поклав, та п'ятий застрелив. Вічний тобі спокій у Дажьбоговій долині, мудрий вчителю.

Як тільки прийшов Магадар рушили пішки у бік Сироватки. Сподіваюся Орієве заклинання все ще діє.

О сьомій п'ятнадцять сіли в харківський автобус. На диво проблем через Тризора не виникло, водій ніби його й не помітив.

Вийшли у Полковій Микитівці, далі попуткою до Городного. Тут у мене знайома жіночка, яка за кілька сотень гривень пустила у хатку своєї померлої родички, пообіцявши про нас мовчати, їй пояснили, що ми чорні археологи і зайва увага нам не бажана. Тут можна жити втаємничено, бо вуличка де ми оселилися геть порожня. Лише одна жила хатина, саме навпроти нас. Оброблені городи свідчать, що садиби використовуються як допоміжні господарства. Про всяк випадок затулили вікна і зміцнили дошками, підготували шляхи відходу – через горище.

Вночі засіли за ноутбук. Зв'язалися через скайп з Ладомирою. Довго не виходила на зв'язок, хоча була в мережі.

- Дантуре, – посміхнулася, поцілувала палець і простягнула до вебкамери, – радісно бачити тебе. Вже думалося наші стосунки обірвалися.

- Аж ніяк, Ладомиро, я б сказав вони переходять на новий етап. По-перше, до тебе питання. Не помічала останнім часом чогось незвичного довкіл себе? Наприклад прихованої уваги.

Вона здивовано підвела брови, знизила плечима.

- Єдина брутальність, що відбулася після приїзду із України, це те, що в аеропорту Лондона мене детально обшукали митники.
- Як тато?
- Хворіє. Щодня плаче, неадекватний став, плутається у часі, то йому думається він ще студент, то ніби ще мама жива. Постійно собі на думці, геть не сприймає що округи відбувається. Подекуди приходять прояснення свідомості, тоді плаче, мріє повернутися до книги. Знаєш, я починаю жалкувати, що забрала його звідти. Принаймні там він був щасливий.
- Те не дивно. Перебування там схоже з передозуванням наркотиків, велике навантаження на мозок. Тому ті паралелі небезпечні. Можливо йому допоможемо, потрібно аби ви приїхали.
- Так серйозно?
- Дуже.
- Навіть не знаю, справ накопичилося.

***

Книжка не мала ні датування, ні якихось вихідних даних, без авторства. Шкіряна обкладинка із зображенням арки, облямованої черепами і зірками, в одному кутку відбиток анку, в другому піраміда, а в самому низу око. Текст латиною, є гравюри. Із нас на мертвій мові ніхто не розумівся, я у загальному контексті міг вичленувати по кілька фраз, бо від тих слів похідні англійські.

- Думаю за допомоги всерозумного Інтернету зможемо розібратися, – зазначив Магдар, роздивляючись гравюру, що зображала пастушка і отару чорних овець.

Залишок ночі ми перекладали главу під назвою «Сон мудрого».

«Отже, покинувши отчий дім, батька й матір і вирушив у далеку мандрівку аби стати вірним учнем великого чаклуна Хасана Малахаїма. Йшов я довго пустелею і зупинився на спочинок біля цвинтаря міста, яке давно із'їли піски часу і про яке оповідав мені прадід, а тому його прадід, який пам'ятав занепад міста. Перед сном читав я імена древніх, кості яких спочили тут. Ось Ахмет, син Маруфа, який шив чоботи і мав трьох синів. Розстелив я циновку біля каменю Ахмета і під спів нічного птаха перейшов у країну сновидінь. І бачив я як вийшли із землі мешканці великого міста Сонячного Спочинку. Зібрали Коло і Верховний Жрець співав осану давнім богам. І оголосив Жрець головному Колу. «Від нині віддаємо печать нашу на збереження тому, хто шукає мудрість, аби не загубилися ми в землях Місячного Сяйва». І прокинувшись я узрів на долоні своїй знак Врат міста Сонячного Спочинку, який аби не втратився разом із тілом моїм після смерті моєї переносу в сувої свої».

***

Вранці з'ясувалося, що ми недооцінили можливостей невідомого ворога. Перший тривогу підняв Тризор, спочатку підійшов до мене, обливав щоки і тихенько погиркував. Почули гудіння мотору. Залізли на горище, де через щілини в металевій стрісі спостерігали за темним джипом, що повільно сунув, завалившись трохи набік, бо шлях під нахилом. Ми притьмом залишили нашу оселю, накинули на петлі іржавий замок, а самі через кілька городів перебрались в інший двір, де дерев'яна низька хатина забита сіном, сховалися у заростях бузини і кропиви звідки добре видно вулицю і автомобіль. Тризор щез десь у кущах.

- Запеленгували, – пошепки говорив я. – Мабуть мій модем простежили. Вимикаймо, про всяк випадок, телефони.

Із авто вийшло п'ятеро, розклали на капоті мапу. Потім розосередилися. Двоє увійшли до двору, де причаїлися ми. У одного пістолет.

Небажані гості блукали годину. Навіть пройшлися з прибором. Ось тут дякувати, що телефони вимкнули бо пристрій вочевидь визначає електромагнітні поля і відреагував би на мобільник чи увімкнений ноутбук. Заходили і в наш двір, та їх відволік Тризор, який лавив у запусі навпроти, там захрустіли гілки.

- Що ж, – кажу, – на зв'язок з Ладомирою слід виходити подалі од місця схову, а значить необхідний якийсь транспорт.

Залишивши Семибора з раритетом, поїхали попутками до Краснокутську.

За три тисячі гривень взяли скутер. Це перша покупка із тих грошей, що дала Ладомира, ще накупив кілька стартових пакетів до телефону і поповнення на Інтернет. Потрібно також роздобути яку зброю, бо мого гумостріла і Магадарового однозарядного самопалу недостатньо. Був на прикметі один чорний копач, той якось пропонував за три тисячі «ТТ», але треба їхати до Ромен.

Доки Магадар заправляв скутер, я пішов за продуктами. Коли купував кільку в томаті на плече лягла важка рука, а в бік вперлося тверде.

- Тихо, любенький.

Навіть не озирнувшись я впізнав голос того самого неголеного псевдо-міліціанта.

- Я й не репетую. Запевняю, і цього разу маку немає.

- Давай, жартівнику, руки опустив.

Я ступив кілька кроків, потім з розвороту б'ю консервною банкою в щелепу, зваливши супротивника з ніг. Як тіко він рухнув, висмикую піджак, яким супротивник накривав руку з пістолетом. Не даючи отямитися після «нокдауну» добив ще суп'ятком у лоба. Яксь баба вже зарепетувала, та й хтось із мужиків вже поліз нас «розмирити», схопили за кисть. Я вирвав пістолет і мерщій торговими рядами до банку, що в кінці базару, там очікував Магадар. За мною біг ще один, цей на ходу по телефону передав: «Перекрийте виїзди».

Магадар, почувши на базарі гвалт, завбачливо завів двигун. Я, знаючи місцевість, сів за кермо. Прошмигнувши повз «мегабанк» поїхали луками. На вулиці «Дачній» причепився той самий джип. Невзабарі почули постріли, які виконували попереджувальну функцію. Я надав ходу, наскільки дозволяла потужність китайського коника. Ось пересікли дорогу із Олійників і знову на луки, тут доріжка ухабиста, якщо цілитимуться, то хіба дурна куля нас зачепить. Нам аби проскочити до шлюзу на річці Мерлі, там далі відірвемося. На луках знову постріл, цього разу цілили вже на поразку, бо куля прогуділа праворуч голови. Магадар вихопив із-за пояса самопал, чвіркнув сірник-запал і направив у бік переслідувачів. Знаю з вечора зарядив добрячою порцією сірки і сталевую кулькою з підшипника. І на диво влучив, бо почувся гуркіт битого скла.

- У правій кишені пушка! – кричу Магадару.

Той швидко намацав конфіскований мною «ПМ» і доки доїхали до шлюзу, зробив три постріли.

За шлюзом ми повернули праворуч, а метрів через п'ятдесят ліворуч на лісову стежину. Джип зупинився, нам у слід полетіла злива куль, яку супроводжувало відлуння автоматної черги, та ми вже під надійним захистом дерев.

Через лісок вискочили в хуторі Петровському, далі по лісовій трасі помчали до Павлюківки, непокоївся, що переслідувачі з'являться і тут, на трасі нас дістати легше і в бік не звернеш, бо піщані обочини переорані, це для протипожежної безпеки. На щастя дібралися до хутора, там бічно ліском до Карайкозівки. Подзвонили Степану, повідомили, що будемо пізно.

На одній із сосен я встановив мобільний, налаштувавши на ньому переадресацію на Ладомирин телефон. Це для того, щоби збити ворогів зі сліду. Вони неодмінно запеленгують, ну то й нехай тут шастають по лісу, нас шукаючи.

Назад поверталися лісовими шляхами уздовж лівого берега Мерлі, на шлюзі в Городному переїхали на правий берег. Взявши Семибора рушили назад до Карайкозівки.

Цього разу по шляху, з нами книга, яка оберігала від уваги ворогів. Вже перша година ночі, аби тільки Ладомира була на зв'язку.

Ми влаштувалися в лісі за Поважнівкою. Викликали Ладомиру.

- Таки дійсно відбувається щось незрозуміле, – говорила вона, – сьогодні приходили зі Скотланд ярду і півтори години розпитували про можливі зв'язки з терористами. Бачте, їм із надійних джерел стало відомо, що я якось фінансую українські радикальні формування. Пояснювала куди я вклала двадцять тисяч євро з власного рахунку. Оправдувалася, що витратила на пошуки батька. А їм не дійде, що в Україні приватні детективи можуть не мати ліцензії. Довелося розповісти про тебе. Вони перевіряють.

- Ну, враховуючи можливості, того, хто до нас причепився, припускаю, що невзабарі у мене з'явиться нова біографія. То як, тебе очікувати?

- Так я передала справи заступнику. Отже, ми з татом будемо через два дні.

- Тільки ось що, як прибудете, нічому не дивуйтеся, просто тримаймося за руки. Вас спробують заарештувати, які б документи не показували, знай – фальшивка.

Ще дві години через Інтернет перекладали зміст. Потім я зробив кілька безглузких виклики, аби активувати телефон на сосні. Подзвонив у довідкову Бориспільського аеропорту спитавши про рейси до Бельгії і Японії.

Повернулися до сховища.

- Потрібне друге коло захисту, – кажу. – Скрев активізував екстрасенсів і рано чи пізно моя магічна ослона буде зламана, тим більше я зовсім не володію подібним мистецтвом, хіба, вірю в його потужність.

- Тут складніше, – Семибор саме дочитав Орієву інструкцію про друге коло захисту. – Згідно записів нам необхідні такі дрібнички як пір'я пугача, цвях від труни самогубця, мідний ніж.

Проблему з мідним ножем вирішили тут же, в хаті знайшли мідну трубку. Магадар пообіцяв виготовити більш-менш пристойну подобу ножа. Із цвяхом від труни слід вирішувати негайно. Де знайти могилу самогубця, раніше це б не склало проблеми, бо таких ховали окремо. Тут Семибор пригадав, що півтора роки тому його сусід повісився. Отже, за цим цвяхком треба повертатися до Сум. Сховавши скутер у хаті, вирушили до траси. Тризор пішов за нами. О п'ятій ранку із Краснокутську до Харкову йде маршрутка, нею дібралися до Полкової Микитівки, а звідти рейсовим автобусом до Сум. Прибувши звісно не побігли по домівках, я все ще не був впевнений, що моє закляття працює, однак доки тримаємося разом і з нами букіністичний оберег так спокійніше. На таксі доїхали до цвинтаря неподалік зруйнованого заводу ГТВ (гумо-технічних виробів). Знайшли ту саму могилу, яка заросла травою. Схоже на цього самогубцю всім начхати, плесканий дерев'яний хрест, який зазвичай ставлять тимчасово, щоб потім через рік встановити обеліск. Облізла чорно-біла фотокартка, зображений хлопець років двадцяти п'яти. Зі слів Семибора Юрко вкоротив собі віку через депресію зумовлену алкогольною залежністю.

З'їздили на базар, купили все необхідне для нічного дійства.

Проходячи повз оголошення моя підсвідомість раптом сказала «стоп», бо боковий зір, спіймав щось цікаве. Я гальмонував і різко підійшов до оповіщень. Під моїм портретом, взятим із соцмереж, написано: «Розшукується злочинець».

- Отакої! – мовив Магадар, вчитуючись: – За підозрою в економічних злочинах, розшукується... Як же таке може бути?

- Річард Скрев, – зітхнув я, стягуючи оголошення. – Вочевидь десь сплила наша нагорода від Ладомири, а вона ж неоподаткована.

- Як же ж тепер? – Магадар крадькома озирнувся.

- Та ніяк, – я відмахнувся, – портрет настільки невиразний, та й люди у нас не ті, аби допомагати податковій міліції. А платити я не збираюся, знаєш же наш девіз – ворогу ні копійки.

Навідалися до інтернет-кафе, пошукали інформацію, де можна придбати пугача і тут же зв'язалися з орнітологом з яким домовилися про купівлю птаха.

Пугач Василько, це піврічний птах, колись принесли господарці Ірині Іванівні діти, ще пташеням поранила кішка. Я сумніваюся що вона фахівець по птахам, просто любить пернатих. На вигляд це чоловікоподібна жінка, носить чоловічу одягу, повсюди бачить змову проти її улюбленців – голубів. Пугача радо віддасть у надійні руки, так було в оголошенні.

- А якщо його зараз відпустити? – питаю Ірину Іванівну.

- У місті може не вижити. Маленька харчова база, та батьки не встигли вишколити у полюванні.

- Значить поселимо його де треба, – я простягнув жінці п'ятдесят гривень. – У мене якраз на прикметі є сільце поруч з лісом. Житиме на розкішному горіщі, з мишачою базою теж без проблем.

Отже в нашій команді з'явився ще одна тварина. Разом з Васьком довелося купити клітку. Ірина Іванівна вийшла із нами тягнучи за собою відро з зерном. Її тут же оточило безліч голубів.

***

Опівночі були на цвинтарі. Спочатку обійшли довкіл, перевірити чи не буде випадкового свідка. На щастя сторож відсутній, хоча мав бути.

Копали почергово міняючись. Один на чатах. Не знаю як хлопці, а я відчуваю страх. Адже тепер стовідсотково знаю, що мерці можуть проникати у наш світ, а Магадар із Семибором і того більше, безпосередньо зіткалися. Я відчував присутність. Васько у клітці біля облізлого фото, і таке, ніби зображення самогубці дивиться на птаха злякано. Я, щоби не виходити із рівноваги, не дивився на карточку, бо вельми неприємна картина живого надгробного зображення, а воно неодмінно ожило. Васьковине «пугу-пугу» ніби попереджало: «обережно, душі усюди і вони помстяться за порушений спокій». Поволі моя рука лягла в кишені на рукоятку «ПМ», та відразу прибрав. Це безглузда зброя, дієва лише проти людей, що за нами полюють. А ще наше дійство поза діючим законодавством. Якщо книжка оберігає від мисливців Скрева, то напевне од міліції закляття не спрацює. Тут почув тихе гиркання Тризора, його очі надзвичайно блищали. Я глянув куди він дивиться і знову схопився за рукоятку, та потім за мідну свастику на шії. На хресті, навпочіпки сидів напівпрозорий хлопець, спостерігаючи за нашим дійством. Напівпрозорий тому, що схожий на сизу хмаринку, яка мала чіткі форми. Я торкнувся плеча Семибора, який саме копав. Глянувши на привид, кивнув.

- Прости, Юрчику, так треба.

Примара сиділа нерухомо, трухнула головою. Я розгледів на шії огризок мотузки.

Копали у марлевих масках. Ось нарешті дібралися до поховання. Труна вже підгнила, ми наткнулися на кістяки. Брудний череп, забитий землею, з пасмами темного волосся. Довго шукали бокову дошку. Маски не врятовували від трупного смороду, Магадар вискакував із могили аби хапнути свіжого повітря і здолати нудоту. Я перебирав трухлі дошки, на диво подекуди збереглася червона матерія. Врешті намацав іржавий цвях-сотку.

- Вибачай, Юрчику, – Семибор погладив брудний череп. – У твоїх попів замовлю поминальну службу і колись таки зроблю пристойний пам'ятник.

- У нього швора, – шепнув Магадар, вказуючи на примару.

- Загалом-то їх не відпускають доки час не вичерпається, – Семибор кивнув у бік покійника, який поволі розчинився, – хто вкоротив собі віку за допомоги мотузки знаходиться в тому ж місці де повісився і відійти може лишень на довжину свого шнурка. Юрчик повісився у туалеті.

- То що ж він тут? – спитав я.
- Не можу пояснити, вочевидь до поховання вони також прив'язані.

Ми почали засипати могилу, раптом я помітив неподалік темну фігуру, яка безшумно пересувалась поміж пам'ятниками і хрестами. Саме «пересувалась», бо «йшла», чи «бігла» визначення не вірне. Хтось чи щось ніби робило стрибки, але стрибки якісь повільні, об'єкт скоріш плавно перелітав.

- Хай йому грець! – зашипів Семибор. – Хлопці швидко на хрести залазьте, тільки на хрести не на пам'ятники, чуєте.

Ми не перепитували. Я заскочив на залізного хреста, осіддавши його. Семибору дістався дерев'яний поруч, дуже низький і похилений, він на кшталт мене накульбачився сівши на поперечну перекладину, Магадар розташувався навпроти нас, цей став на косу перекладину, тримаючись за верхівку хреста. Кліть з Васьком висіла на хресті Юрчика, а Тризор розмістився між мною і Семибором, поклавши голову на лапи.

- Це відьма, – шепотів Семибор.
- Якого біса їй треба? – питав Магадар. – І чому ми сюди вдерлися?
- Тут не побачить.

Відьма з'явилася біля нас. Гучно принохувалася. При місячному сяйві я розгледів її обличчя. Не було тієї моторошної зморшкуватості, до якої привчили казки, звичайна баба, тільки бліда, повна, ото лише очі блакитним вогником світіться.

- Ви де?! – загарчала жінка. – Чую ви тут. Од мене не сховатися. Не сховатися.

Баба снувала між могилами, принохувалася, заплигнула у викопану нами могилу, розгребла кістки Юрчика-самогубці нюхала їх, підкидала череп, вдивлялася у брудні, забиті землею і хробаками очниці.

Мегера блукала по цвинтарю ще годину, доки місяць не зайшов і почало розвиднюватися. За командою Семибора позлазили з незвичних сховищ.

Поспіхом закидали могилу. Стало схоже на те, ніби хтось таки її доглянув, на додаток поклали квіти.

- Погана ластівка, – зітхав Семибор, дорогою до траси. – Це вже не просто гопота, за нами бачте кого спорядили.

- А якщо випадковість? – припустив я.

- Можливо-можливо, – Семибор чомусь поплескав себе по кишнях, – Треба кисет з козацьким тютюном носити, відьму це збиває. Сьогодні ж роздобудемо.

- А мені Орій давав, – сказав я, повторюючи Семиборові рухи. – Мабуть у рюкзаку.

***

Для здійснення ритуалу заклання Другого Кола, ми обрали камінь, що в лісі у Холодному яру, між Городним і Краснокутськом. Це метеорит, принаймні так колись говорив один із геологів. І що дивно про камінь із місцевих мало хто знає.

На аероліт встановили глиняну чашу, під ним зробили жертвну ямку. Семибор мідним ножом окреслив довкола каменю лінію, потім по окресленню насипав вапна і полив гасом. В чашу налили освяченої води, поруч свічку і як тільки настала північ я запалив її. Ліворуч поклав цвях з труни, праворуч перо пугача, власник якого знаходився поруч, його кліть почепили на сухій гілці. Книжку поклали під камінь біля жертovníка на дощечку на якій вигравірували знак місяця і символ вогню. Ставши у трьох в коло почали читати заклинання:

«Духи вогню, духи повітря, всі ви тут. Закликаємо вас стати у поміч нам. Нехай не прийде зло з півночі, нехай не прийде зло з півдня, нехай не прийде зло з заходу, нехай не прийде зло зі сходу. Порив полуміння закриє всі наші таємниці від очей людських».

Магадар запалив коло, яке повільно розгорілося і оточило нас. За вогняною стіною щез темний ліс, з'явилося блідо-синє саяво, туман із якого з різних напрямків вийшли фігури. Це люди з довгим волоссям і бородами, вдягнені у чорні сутани розшиті золотом і сріблом. Я не міг розгледіти їхніх облич. Схожі із тим волхвом, який проводив мене по країні воїнів-пахарів. В одного в руках золотий серп в іншого посох, який обвила жива змія, третій тримав срібний анк, а четвертий меч.

Ми читаємо далі:

«Ви, комонники Суражі, смиренно схиляємося, ми ваші вірні учні. Ми славимо великий ланцюг Спасів наших: отців Богумира, Дажбо, Рами, Орія, Колодія, Мамая. Очі древніх віднині тепер з'єднані з нашими, та не завершаться їх дні, слава великому Світлу».

Схилили коліна. Я запалив жертвний вогонь, кинувши туди пір'їну і цвяшок з труни. Із жертвника бризнув блакитний вогонь. Я дію ніби під гіпнозом. Як би то не було, завжди знайдеться місце сумнівам і туманіє свідомість коли останній сумнів розвіюється.

«Захистіть сосуд Врат, яку отримали від хранителя, який переселився у світ Блакитного Місяця, залишив нам священний обов'язок захисту. Аби несвідомі слуги Марени не заволоділи забороненими знаннями».

Семибор поклав у чашу три срібник кільця. Відуни почали повільно кружляти, кожен торкався чаші своїм предметом. Потім довкіл все стрімко закрутилося і щезло. Затим знову з'явився ліс.

Ми старанно прибрали сліди ритуалу.

***

Як і очікував, ледь не кожен стовп у Борисполі обліплений моїм зображенням, тільки тепер вже мене розшукували за «низку вбивств». Я хоч і вірив беззастережно закляттю, однак про всяк випадок змінив зовнішність, до цього тиждень не голився, зробив собі акуратну борідку, вистриг лисину і начепив окуляри. Зовні постарішав років на тридцять. Ну ще й трохи імідж змінив, камуфльовані штани із безліччю зручних кишень, змінив на костюмні брюки і замість грінпісовської футболки вдягнув білу сорочку у сіру смугу. В аеропорту зустрічали втрьох. У залі очікування я помітив того, хто намагався затримати мене у Краснокутську, у нього перебинтована голова, ліве око заплило. Нас він не помітив.

- Тобі не здається, що трібно когось у полон? – говорив Магадар, кивнувши на побитого топтуна. – Ми ж зовсім нічого не знаємо хто за нами полює. Скрев то зрозуміло, та когось же тут підключив і це не іноземці.

- Сам думав. Тільки ще не накумекалося яким чином. Можливо на живця якось. Якщо цього гаврика, то наживкою буду я. Зустрінемо Ладомиру, деталі обмізкуємо.

Невдовзі визначили ще чотирьох мисливців, які підходили до мого знайомця, про щось радилися.

- Вони мікроавтобус підігнали, – повідомив Семибор, – хочуть нашу гостю перехопити.

Як тільки Ладомира з батьком з'явилися у полі зору, я побачив двох людей в костюмчиках, які без сумніву мали превельмисерйозні посвідчення. То ж заступив їм

шлях. Книжка і срібні кільця тепер виконували роль оберегів. Ладомира, угледів Магадара, весело помахала, мене не впізнала. Аретій з валізкою-возиком плівся за нею, видно як він постарів і став схожим на ляльку-маріонетку. Донька постійно скеровувала куди йти. Я відчув як мене намагаються обійти двоє в костюмчиках. Схопив Ладомиру за кисть, вона ледь не скрикнула.

- Я! – шарпнув її за плече, зняв окуляри.
- Що з тобою? – прикрила долонею рот.
- То необхідність, давай за мною. Бери за руку тата.

Так, тримаючись один за одного, відійшли до виходу. Озирнувшись бачив як двоє безпорадно обглядалися біля терміналу, щось стурбовано передаючи по рації.

Пішли до стоянки таксі, де вже очікували Семибор з Магадаром біля найнятої машини.

Рушили до Пирятину. Їхали мовчки. Ладомира ні про що не розпитувала, просто тримала мене за руку і гладила Тризора, подекуди озираючись у заднє скло. Нас кілька разів обганяв один і той же «орел». Без сумніву, наші вороги вже проглянули камери відео-спостереження і навіть побачили, що ми сіли в таксі, а в який бік рушили дізналися від оператора, який постійно зв'язувався з нашим водієм і уточнював маршрут, подзвонили на мобільний. Не важко визначити, що говорили про небезпечних пасажирів. Шофер занервував. По чолу потекли струмочки поту.

- Не переймайся, – заспокоїливо мовив Семибор, шарпнувши водія за лікоть, – дурниці тобі мелють. За нами бандюки полюють у яких скрізь свої люди. Твоя воля допомагати нам, або закласти.

Водій нічого не відповів. Коли ми виходили, він узяв гроші і пообіцяв:

- Я скажу, що ви на попутках рушили у полтавському напрямку.

У Пирятині пересіли на харківську маршрутку. Всівшись на задньому сидінні розповів гостям про наші нові пригоди. Аретій «увімкнувся» тільки-но побачив книжку. Від неї не відривався допоки не доїхали до Богодучива.

- Надзвичайно, – ошаліло шепотів Аретій, боязко озираючись, ніби його підслуховує уся маршрутка, і смикаючи мене за рукав. – Ця книга значиться у втраченому каталозі бібліотеки Ярослава Мудрого. Ніхто із відомих букіністів її в очі не бачив. Збірка заклинань, упорядкованих великим жерцем Авароном.

- Це дуже добре, – кажу і довелось докласти зусиль аби забрати у професора дорожнечність і заховати в наплічнику. – Але, пане Аретію, за нею полюють небезпечні особи і одна добра людина загинула, тому потрібен ваш досвід, щоб сховати її на потязі-примарі. Зосередьтеся.

- Так-так-так, – у Коваленка аж заяскріли очі. – Хвиля розлому відбувається хронологічно, однак є можливість телепортації до будь-якого порталу, чесно кажучи думав дригнути ще в Лондоні, але часті потьмарення свідомості. Формули завжди зі мною. Разом ми зможемо.

- А можна скористатися знаннями книги? – спитав Магадар.

- Що ви! – професор навіть зблід. – Це теж саме, що пустити п'яного слюсаря керувати стартовим майданчиком ядерних ракет. Щоб почати хоч один із описаних ритуалів потрібно дванадцять рівнів присвячення, де кожен може зайняти роки самовдосконалення. Якщо ж хтось із дурної голови почне практикувати то не лише собі лиха наробить.

До місця ми дібралися вночі. Для професора обладнали кімнату, максимально звукоізолювавши її. Ми з хлопцями вирішили влаштувати чергування, бо електричні розряди, які де-інколи йшли від книжки свідчили, що наше магічне кодування намагаються зламати. Найняті Річардом Скревом екстрасенси норovskyлять принаймні визначити її місце знаходження, а одна мігера навіть за нами ув'язалася, і тепер можна всякого очікувати, що з'явиться десь несподівано.

Аретій з хлопцями почали приготування до переходу. Професор запевняв, що тепер спроможний викликати потяг будь куди, не обов'язково їхати до Мексики, де за кілька днів відбудеться наступний розлом.

Ми з Ладомирою вирішили усамітнитися. Поїхали на скутері до річки, влаштувалися під осикою, на пагорбі. Спочатку пили чай із термоса, потім роздяглися, лежали голими під місяцем. Вона ніби засмагала, лежала із заплющеними очима, розкинувши руки. Я все не наважувався, хоча дівчина наявно закликала, зробити те, що належить робити чоловіку. Просто з часу розлучення якось втратив всілякі-такі навички. То ж обережно схилився, поцілував у губи. Вона обхопила мене. Скільки тривали хвилини кохання, не можу сказати, та разом з забутою насолодою межувала безпідставна тривога, вона заважала і гризла. Ось навіть зчепилися в єдиному екстазі, а до кінця не розслабляюсь. Я підвівся, обіперся на лікоть, розглядаю її дивовижне тіло в місячному сяйві, дивлюся як вона спостерігає за зоряним небом.

- Оце вперше пошкодував, що не народився хоча б з дрібненьким хистом до малювання, – цілую її в живіт, у груди, потім торкнувся вуст.

Йде до того, що почнемо спочатку, та мене відволік звук на тому березі, щось шаруділо в очереті.

Ладомира, відчувши мою тривогу, теж підвелася. У чагарниках розгледів темну фігуру. Відразу й не збагнути чи то тварина яка, чи може пригорблена людина. Ось істота вибралася із трави, стала на пагорбі, підняла голову. Все ж людина, і я неабияк злякався, бо то була та сама відьма, що ув'язалася за нами на сумському цвинтарі, тоді нам подумалося, що це випадковість, можливо втрутилися у чужий ритуал.

Я потягнувся до одержі.

- Вдягайся, – шепчу, – хутчіше, це по нашу душу.

Вона притьмом натягнула штани, а я поліз до наплічника, за кисетом. Таки знадобився, а я ж його ледь не виклав, перед тим як на нічний пікнік збирався.

Вдягнувшись, потягнули скутер до дороги. Озираючись, побачив, що істота на тому березі вже заплигнула у річку. Завів двигун. Ладомирі дав кисет, пояснивши як застосувати.

В іншій ситуації сказав би, що «коник китайський» летів ніби вітер, та тепер здавалося ледь-ледь повз.

І ось несподівано праворуч щось гепнулося, такий звук ніби упав чувал із гнилою капустою. Я розгледів огрядну жінку з блідо-синім обличчям, ще й запах гнилого м'яса. Ладомира скрикнула, вчепившись у мене. Ускочили в яму, та так гепнуло, що вимкнулося світло. Я вже непокоївся аби сам мопед не заглух.

- Сип! – кричу.

Ладомира, як я і вчив, тримала у правиці, якою обіймала мене, кисет, а лівою брала жменю тютюну і кидала через ліве плече.

Відьма здійснила ще два стрибки. Вимкнення світла зіграло на користь, місяць світив у спину і я слідкував за тінню, що насувалася з неба, і я за якусь секунду встигав зманеврувати, увернувшись від пікіруючої фурії.

- З нами божя сила! – кричу молитву. – Станьте у поміч духи вільного степу. Осліпіть бісове поріддя янгольським пилом!

Коли вискочили на трасу, погоня відірвалася.

Зрозуміло цього разу не приглушав двигун за півкілометра від сховища, доїхали до самих воріт. Наші стривожилися порушенню секретності, тим більше якщо йшло від мене, організатора конспірації.

Заскочивши до хати, я сказав лише слово: «Відьма».

Семибор притьмом на вулицю, прихопивши шовковий клубок, ми з Магадаром йому в поміч. Нитку протягнули довкіл хати, прив'язуючи до дерев і кущів, я сипав тоненьку доріжку із мішанини маку і тютюну, Магадар через метр

чіпляв на нитку зубки часнику, потім запершись у хаті, малювали на стінах пентаграми.

Укрившись за пічкою, де глухий кут, запалили свічки, і увімкнули ліхтар з денною лампою.

- Як вона нас знаходе? – питав тихо Магадар. – Аж із Сум привіялася?

- Вочевидь пройшла більшу путь, – відповідав замислено Семибор, гортаючи книгу Водяника. – Із Карпат. Ця істота не просто тілесна субстанція. Чаклун підняв ще свіжий труп і вселив демонів полювання, із живою людиною це не вийде, потрібен мозок, який вимкнувся, дав завдання знайти і знищити. Без сумніву її об'єкт – Дантур. Вочевидь у розпорядженні чорнокнижника був біоматеріал. Під час обшуку взяли волосся із розчіски. Наші вороги вважають, якщо знищать тебе, то й до Книги швидше доберуться.

- Як же мертва змогла здолати таку відстань? – питаю.

- Пересувається виключно ночами, вдень відсиджується десь під землею, якщо йде містом то укривається в колекторах, або підвалах.

- Скільки ж мені нікатися від цього монстру? – знову спитав я. – Правильно розумію, вона не відчепиться доки мене не зацапає? Може мені куди подалі дризнати, за океан? Доки добереться вкрай розкладеться.

- Через океан звісно не перебереться, але проблема не вирішиться, – Семибор щось знайшов у своїй книзі, стукав у рядки вказівним пальцем. – Так-так. Спробуємо перепрограмувати нашу бабцю-зомбі.

На дворі почули гарчання. Тризор нашорошив вуха. Вийшли в січня, визирнули у маленьке віконце. Відьма нерухомо стояла біля воріт, задерла голову, принюхалась, потім стала навкарачки і кудись поскакала.

До ранку ніхто не хвилював.

На світанку ми вийшли. Семибор обстежив довкола. Повернувся занепокоєний.

- Вона десь поблизу, – глянув праворуч на сусідню хату, зарослу бур'янами, та увагу привернув старий погреб, вхід викладений із цегли, і де-не-де обрушився.

Ми підійшли ближче, ось на траві видно сліди, підтоптана конюшина. Семибор обережно спустився кількома сходами, прислухався, показавши нам пальцем «тс-с». Із темної вологої глибини почулося «хр-р-р», якісь булькаючі звуки. І тут в межі освітлення з'явилося бузкове обличчя, з темними плямами розкладення, яке буває у покійників, яких не ховають тиждень. У неї немає очей, повитікали, на щоках видно мокрі брудні сліди. Темний беззубий рот із якого випадає земля. Далі зомбі вийти не змогла.

- Прикидаємо підвал і ноги? – запропонував Магадар.

- Скидається на те, що вона риє підкоп, і почала ще з ночі, – Семибор потупцяв, ніби перевіряючи чи не під нами тоннель. – Тікати не будемо, зробимо, що намітили.

Протягом дня ми готувалися до нічного дійства. З'їздили до річки вирізали осинкові кілки. На горищі із колоди, що з'єднує північний кут, витягнули довжелезний, сантиметрів двадцять, кований цвях, тут же знайшли два дзеркала десь тридцять на п'ятдесят сантиметрів. На всьому цьому Семибор малював ієрогліфи. Ще підготували матеріали для здобуття «живого вогню», тут і «смичок» для прискорення тертя, і трут, тоненька паличка, розщеплена колода. Професор же поглинувся у свої формули, аби створити просторовий коридор прямо в хаті.

Посеред хати намалювали подвійне коло, в якому б ховалися від фурії. Як тільки почало сутеніти, я взявся добувати вогонь. Поклав розщеплену дровиняку на жмут соломи, в неї встромив паличку, до якої прикріпив «смичок».

- Так розумію, запальничка не годиться? – спитала Ладомира, сівши біля мене навпочіпки.

- Семибор каже тільки первісний засіб добування, це і є живий вогонь, – я від напруги поволі вкривався потом, а запах горілого дерева вже з'явився.

Із дровиняки задиміло, я підклав трут і роздмухав разом із соломою. За якусь мить хата наповнилась димом. На совку поніс жар до печі, яка теж добряче каділа. Коли розгорілося, попрохав Ладомиру підтримувати вогонь, сам лаштував смолоскипи, які змащував соляркою з милом.

- Тс-с, – засичав Семибор і приклався вухом до підлоги. – Всі в коло.

Професора довелося завести і посадити на стілець, Тризор зайшов сам, де відразу влігся, поклавши голову на лапи, ніби показуючи, що йому немає діла до суєти людської.

З-під низу потужно гупнуло, потім зашкрябало по дереву і знову цей чвакаючий звук. Ось відлетіла одна дошка і на поверхні з'явилася пошматована рука, зі здертою шкірою, відірваними нігтями, замісто вказівного пальця кістка зі шматками м'яса. Небавом розламалося ще кілька дощок і відьма вповзла у хату.

Приміщення заповнив трупний запах, я ледь стримав нудоту, притуливши до носа рукав. Моїм товаришам теж непереливки, у Магадара вже видно поклики рвоти. Тільки Ладомира трималася.

- Зібратися-зібратися, – цідив крізь зуби Семибор.

Відьма тим часом снувала по кімнаті, хрипло промовляючи: «Ви тут, чую ви десь тут...»

- Магадаре, слідкуй за професором, як загонимо підходь, Дантуре, працюймо. Ладо, інструмент наготові.

Ми з Семибором вийшли із кола, почали заганяти факелами відьму до кутка за піччю, де стояло дзеркало. Вона відмахувалася і верещала як тіко торкалася «живого полум'я». Ладомира із кованим цвяхом і молотком тупцяла за нами.

- Кишки-и-и! – завилла фурія, розбризкуючи смердючу слизь, що вилітала з носа і рота. – Я з'їм ваші кишки-и-и!!!

Я смикнув ганчірку, яка висіла на стіні, прикриваючи дзеркало. Жінка-упир, угледіла своє віддзеркалення знову заверещала, тільки тепер більш жахно, так, що Ладомира випустила цвяхок, та швидко підняла і доки покійниці, закривши обличчя відступала до глухої стіни, її тінь упала на підлогу. Відхід перекрив Магадар із другим дзеркалом. Ладомира в тінь відьми почала вбивати цвях. Потім із дзеркал утворили, так званий, «дзеркальний коридор».

Відьма залякла. Семибор тримаючи в одній руці смолоскип, яким розмахував у неї перед обличчям, а у другій тримав мідний анк, читав закляття:

- Заклинаю тебе іменем богів ночі. Я викликаю темряву опівночі й на світанку. Кошуни та відьма атакували мене в ночі. Підніміться великі боги. Почуйте мої молитви. Поверніть справедливість. Нехай рот ворога мого буде воском, а язик медом. Слова заклять проти ночі най розтануть ніби віск, наговори які плете ув'язнуть подібно меду. Його чари порушені. Всі його слова наповнять пустелі. – Потім вилучив мотузок з вузлами, читав і розв'язував: – Іменем старих сімох богів Акунакі, володарів підзем'я. Ізиди. Наказую повернутися до того, хто підняв цю плоть із могили, пробудив од вічного спокою. Наситись плоттю його і вгамуй жагу свою. Ізиди. І після того, як душа господаря твого переселиться до світу холодного вогню, тоді повертайся до могили своєї, і заспокойся навіки. Ізиди.

Як і очікувалося Семибор спалив мотузку, тримаючи над долонею так, що в неї впав попіл, потім дунув цим прахом на відьму. Та на четвереньках поскакала до вікна, і вискочила мов кішка.

- От тепер давай із гопотою розбиратися, – стомлено мовив Семибор. – Що там, Дантуре, у тебе за план такий?

***

Приїхавши до Краснокутську. Я навмисне «засвітився», у кафе, що неподалік автостанції через ноутбук вийшов у мережу, потім ще по мобільному зателефонував Семибору, який знаходився за п'ятсот метрів од мене. Я вже визначив, що наші вороги розосередилися по районах і чергують екіпажами по два-три чоловіки. Посидівши після дзвінка десять хвилин, пішов на перехрестя де починається базар. Зайшов до мисливської крамниці, купив викидний ніж. Крізь вітрину помітив двох, один мій хресник, вочевидь хоче взяти реванш за розбиту голову і втрачений пістолет.

Я пройшов повз них, а топтуни не звертали увагу, тут згадав про срібне кільце, адже воно навіть без книжки робить мене невидимим для мисливців. Знявши його, загорнув у папірець і підсунув під цинкове підвіконня магазину.

Помітивши на собі увагу спокійно рушив до мегабанку. Цього разу мої переслідувачі вирішили не брати мене у людному місці. Я ще хвилин двадцять блукав між торговельними рядами, а потім ніби то помітивши слідкування надав ходу. За банком повернув праворуч, пересік стоянку.

- Стояти! – почув позаду.

Озирнувшись, побачив, що двоє вже наздоганяють. Домчав до тополі, спинився піднявши руки. Обернувшись, поступово задкував.

- Дістав ствол, поклав на землю, – оскаженіло скомандував мій знайомець.

- Немає, загубив, – і щоби довести що беззбройний підняв краї куртки.

- Не дуркуй! – попереджав другий, тримаючи мене під прицілом.

- Якого дідька ви до нас причепилися?! – люто крикнув я. – Щоб то не було, у нас цього немає.

- Розкажи, немає, – перебинтований підійшов упритул плеснувши мене по стегнах і під пахвами, перевіряючи чи не маю зброї.

Я задкував доти, доки не зайшов в кущі, ось тут обхопив забинтованого, вдаривши лобом у перенісся і разом із ним рухнув у кропиву. А Семибор з Магадаром, користуючись тим, що знаходилися під магією кілець, непомітно підійшли і напали на другого. Перебинтований від больового шоку не спроможний чинити опору, я легко завів йому руки за спину і накинув на зап'ястки петлі. Кинувся допомагати товаришам. Семибор намагався оглушити супротивника, гемлесив по тімені пістолетом, але удари виходили не достатньо потужні, рукоятка ніби плавала по макітрі, а Магадар зосередився на руці з пістолетом. Я смикнув здорованя під колінками, він втратив рівновагу і гепнувся на Семибора. Тепер ми його здолали. Я швидко зліпив ноги кількома шарами скотчу, тим же чином нейтралізували і руки. З собою вирішили взяти забинтованого, він менший і безпечніший.

Ладомира в автомобілі очікувала біля канави, що на луках. Машину ми найняли у Шарівці, Богодухівського району. Автівка не аби що, старенький ВАЗ, але на ходу, господар взагалі планував його продати, але ми дали половину вартості тільки за прокат, він охоче погодився.

Бранцю ми зав'язали очі і на задньому сидінні його тримали Магадар з Семибором. Відвезли у Качалівський ліс, прив'язали до сосни.

- Ще раз, якого дідька до нас причепилися? – я взяв його за підборіддя і дивився у вічі. – Хочу знати деталі.

- Я тобі сам башкоути вирву, ботало відріжу і зжерти дам. Я тобі, суко, усе пригадаю...

Семибор стулив йому рота скетчем.

- У тебе не та ситуація щоби погрожувати. Ви вбили мого товариша і я в законному праві відняти у когось із вас життя, а зараз ти найперший претендент. Тож, або заспокоюйся, відповідай по-людськи, або залишаю тебе тут. І повір, поміч не прийде. Грибів немає, бо не сезон, а випадкові люди сюди не забрідають. Хіба на запах крові навідається якийсь хижак і почне тебе живцем їсти.

Ніби на підтвердження залякувань про звірів до бранця повільно підійшов Тризор, скляний погляд пса зламав психіку бандита. Я дав знак Семибору, він різко відірвав скотч, та так, що на липкій плівці залишився чималенький шмат борода. Бранець, озираючись, здригався, зблід.

- Давай спочатку. Чого потрібно і хто вами править?

- Хер його знає, – відповідав полонений вже спокійно, однак все ще ошаліло озираючись, – мені башляють, я працюю. Якусь книженцію потрібно смикнути. Яку, точно не знаю, щось старовинне.

- Хто Орія завалив? – втрутився Семибор.

Полонений вдивлявся у Семибора. Я вбагнув, що моїх товаришів він не бачить.

- То Пушок, коли старий Князя, Зуба, Колобка та Дракона покоцав. Ось із того самого ствола.

Кивнув на мій пояс, за яким трофейний «стєчка».

- Так хто вас найняв? – знову спитав я.

- Кажу ж геть не знаю, якийсь хер із-за бугра, він же й тему провалив про дорогу книгу.

- А вами хто командує?

- Хан.

Я чув це прізвисько. Хан, або Вітя Морг. У далекі сімдесяті і восьмидесяті засуджений за дрібний розбій, крав шапки, а потім на хвилі бандитських дев'яностих зробив кар'єру у кримінальному та економічному макросвітах. У ті роки купив популярний тоді «дворянський титул» – звання «вор в законі». Певний період ім'я було у всіх на вустах, злочинський авторитет, якого ніхто в очі не бачив, але майже всі знали що такий є і він фактично керує містом. Після дев'яностих Вітя Морг якось забувся, мені думалося, що Хана витіснила хвиля бандитів нового гатунку: прокурори, подататковці, які взяли під контроль кримінальні прибутки. А тут виявляється він пішов у глибоку тінь, та ще й зміцнився, адже залучає такі технічні можливості, яких навіть у СБУ немає. Значить хтось із його людей проліз до Верховної Ради.

Ми розв'язали бранця і вказали напрям куди йти. Самі поїхали до Шарівки аби повернути автомобіль. Поїхали тільки я з Ладомірою, а хлопці з Тризором повернулися до сховища.

Господар очікував нас біля шарівського замку, віддавши йому машину, вирішили пройтися старим маєтком, де тепер щось на кшталт музейної території. Хоч і охороняється державою, але видно, що давно занедбане. Колись прекрасні готичні фасади обшарпані, облізло вапно, цегла повідпадала. Обійшли маєток, зазирали у вікна зимового саду.

- Дивно, така краса і нікому діла немає, що руйнується.

- Нічого дивного, – я вказав довкіл, – тут і територія занехаяна. Адже багато років був санаторій для туберкульозників. А тепер ні туди, ні сюди. І німці нащадки колишнього господаря Кенінга хотіли під опіку взяти, та коли дізналися, що туберкульозну паличку вивести практично не можливо, сказали рішуче «найн», ще якісь кацапи намагалися лапу загребушу накласти, та через свою природну наглість і дурість були вигнані в три шиї.

Ми пройшли до містка через «графський ставок».

- Все ж дивовижне місце. Коли потрапляю у таке середовище завжди жалкую, що не маю з собою фотоапарата, або ж, як ти говорив, хисту художника, аби зафіксувати усю цю дивовижність. Багато б віддала, аби повернутися років на сто, відчути ту атмосферу.

- Орій якось здійснював подібний експеримент. Самостійно не пробував, але думаю теж зумію. До того ж тут є накопичувачі інформації. Треба лише знайти найдавнішу, так би мовити, флешку.

Територія замку доволі велика,десь сорок гектар. Ми рушили на північ до «мисливського будинку», так на вказівці. Повертаючись надібали на стару не діючу споруду, крізь маленьке віконце угледів що в середині глибока яма, в яку від дверей можна спуститися по драбині. Що воно таке я не знав, припустив, що крематорій, адже від у цієї маленької будівлі є величезна пічна труба.

Вийшли на лісову алею, ліворуч вниз я помітив те, що потрібно – величезний дуб, років чотириста, а може й більше. Таких як я треба шестеро аби обійняти це дерево. Огороджений невеличким парканчиком, це теж свідчення, що прадавній велетень теж під чиєюсь охороною.

Ми обійняли дуб.

- Зосередься на відчуттях, – однозвучно говорив я, сам намагаючись подумки злитися з пам'яттю дуба. – Уяви мільярди волокон, які проходять по дубу і несуть інформацію. Зазирни в його глибини і побачиш мозковий центр. Нехай у твоїй і моїй уяві це кімната заповнена комп'ютерами, кожен монітор показує визначений період. Підходимо до найпершого монітору, коли із жолудя пробивається паросток. Що ти бачиш?

- Байрак, довкіл яри, пташки літають, ось кізка...

Мені видиться теж саме. Нижче ставок з білими ліліями, два пелікани. Ось стежиною йде чоловік з дерев'яними відрами. Монітор ніби затуляє трава і якась дровеняка. Чоловік зупиняється, вдягнутий у полотняні штани, сіру вишиванку. Обірвав навколо дубка траву, поламав поліняку зробивши із огризків подобу огорожі, плеснув трохи води. На наступному моніторі лицезріли групу людей з лопатами і рискалями, землеміра з акром. Навколо дубка вже більш серйозна огорожа: плетінь, і обкопано. На іншому моніторі бачу того самого чоловіка тільки старого, сидить обіпершись на дуб, потім обіймає його і просить пращурів благословення до переходу в інший світ. У подальшій історії видно групу озброєних людей, п'ятеро чоловік.

- Проти темної сили постали ми брати, – говорив бородатий отаман. Я помітив, що він кап-у-кап схожий на того, хто посадив цей дуб, хоча минуло вже років чотириста. – Не істина, що переможемо. Господь дає нам важкий іспит, але пам'ятайте, праве діло за нами, ми у будь-якому разі перемогли.

Мабуть це селяни, які повстали проти совєцьких загарбників у 1917-му році, про це написано на стелі, прикріпленої на вході. Там сказано ніби то червоними військами придушене гайдамацьке повстання на території замку. Видно відчайдушною була ця п'ятірка і багато окупантів поклали. П'ятеро проти війська! Нажаль окупаційна табличка стала вже часткою історії замку. Манкуртизація зачепила кілька поколінь і щоб виправити її потрібно ще принаймні одне покоління вірного виховання.

***

Коли ми з Ладомирою прибули до нашого сховища у Городному професор з хлопцями готувалися до виклику примарного потягу. На східній стіні вугіллям намальовані арочні двері, навколо них Коваленко давньоукраїнською старанно виводив імена богів світу Наві. На підлозі під дверима малював ієрогліфи єгипетських жерців храму Сета. Семибор з Магадаром розписували на папірцях заклинання. Приготування затягнулося через те, що у Аретія посилюлися мозкові потьмарення, він хапався за голову і хвилин на десять завмирав. Потім «вмикався» і продовжував.

Як і першого разу вирішено залишити Магадара, щоби полегшив нам повернення.

У визначений час стали півколом біля намальованих дверей, взяли за руки. Ми з Ладомирою посередині, Магадар за нашими спинами запалив три свічки і чотири великих в середині півкола, таким чином ми бачили папірці із заклинаннями, що у нас під ногами.

Почав професор. Прочитавши перший етап заклинань. Магадар біля великих свічок поставив три чаші: з медом, з молоком і маком. Читали приговори. Після другого кола ніяких зовнішніх змін. Лише здалося, що над дверима прошмигнув кіт.

Професор стояв понуривши голову, читаючи про себе. За інструкцією не можна озиратися, дивитися тільки у свій папірець. Я лише скошував очима, намагаючись визначити чи не змінилося щось у хаті. Запахло чимсь солодкувато-еротичним, ніби запах матіол. Ось на дверях з'явилася біля цятка, яка поволі зростала. Коли стала розміром з яблуко, стало видно, що збільшується коловоротно. Поступово на дверях утворюється воронка.

- Опустіть смиренно голови перед святими мудрецами великого роду, – професор, здавалося, геть ошалів, вирячені очі, блідий.

Ми стали на одне коліно, не розчепивши рук. За намальованими дверима з'явився коридор, а за ним зоряне небо. Тільки зорі не маленькі, якими звикли бачити, а великі вогняні пульсуючі цятки.

Першим по коридору пішов Коваленко, за ним Ладомира, я і замикав Семибор, який читав заклинання, аби прохід закрився. Доки йшли уздовж космічного пасажу з'являлися світлі фігури, обличчя яких неможливо розгледіти через сяяння, лише сонячне довге волосся.

Опинилися ми на майдані устеленому гладким камінням. Не зрозуміло чи вечір, чи ранок. Незвичайно зоряне небо, місяця немає, але не темно, так ніби вечоріє, чи навпаки – зоріє. Довкіл дивовижні дерева, мені такі не відомі, покручені, з широким листям, схожі на папороть. Я бачу лісову стежину устелену вулканічною породою. У дерева повростили газові ліхтарі, навколо яких порхають нічні метелики.

- Де ми? – Питаю професора.

- Один із паралельних світів, – Коваленко стурбовано озирнувся. – Місто заблудших душ. Дантур, здається вже бував тут.

- А я море більше люблю, – почувся звідкись хриплий голос.

Ми обзирнулися, якимсь дивом біля нас опинився Тризор, вочевидь заскочив разом із нами.

- Все гарно, але на морі мене називали собака Посейдона, – знову прохрипіло.

Збагнули, що говорить пес.

- Не треба дивуватись, – спокійно мовив професор. – Не намагайтеся вести з ним світську бесіду. Ми просто розуміємо його мову, але категорії мислення зовсім інші, бо різні духовні цінності. Вони для нас ніби несповна розуму. Якісь спогади і вподобання.

Професор вказав на дерево. Прямо у стовбурі побачили дивний годинник, замість стрілки трикутник, а помісто цифр позначки: око, блискавка, лук зі стрілою, череп, долоня, фігура людини, яка йде.

- Тут, як знаєте, не існує часу, зате є пора. Ось кінець стрілки підходе до чоловічка, значить очікуймо нашого поїзда. Також прибудуть заблудші душі, і коли підійде пора мисливців, це лук зі стрілою, вони полюватимуть за грішниками, а ті тікатимуть і шукатимуть вокзал, куди прибули на потязі, аби забратися. Заплющене око значить пору спокою, мисливцям зібратися з силами, а жертвам шукати безпечне місце, але і цей час для них вельми неспокійний, бо немає у місті затишного і безпечного кутка, скрізь щурі і змії.

Наступні тлумачення професор не встиг розкрити. Із простору зі свистом увірвався знайомий нам потяг. Ми увійшли до останнього вагону. Професор поспішив до свого скарбу. Його куток заріс павутинням, яке він несамоовито порвав. Радісний вигук – Книга Часу на місці. Провів долонею по палітурці, поцілував.

- Нашу залишаємо? – спитав я.

Коваленко заперечливо кивнув, потім вказав на дверцята біля вікна.

Тут відкрилося ще одне диво паралельного світу, доказ того, що простір багатопластовий. За дверима величезна кімната, вочевидь частина якогось замку, складалася із величезних брил, дощата підлога і багато-багато стелажів з книжками.

Висота полиць сягала кількох метрів, є другий і третій поверх, до яких ведуть гвинтовидні сходи.

- У цій бібліотеці ніхто не візьме, – радісно мовив Коваленко, – жоден чаклун на землі не знайде.

Він забрав у мене книгу і по драбині піднявся до верхніх стелажів, де між іншими увіпхнув нашу.

- Дійсно не дістане ні Стрев ні Хан, а нам хоч не повертайся, – Зітхнув Семибор. – Спокою не буде.

- Тоді треба ворога нейтралізувати, – запропонував я. – От висмикнути б їх, та тут сховати.

- Добра ідея, сам про це думав, – схвалив Семибор.

Ми запитливо глянули на професора.

Той плескав себе по кишенях піджака ніби там відшукуючи відповідь.

- Загалом немає нічого неможливого. Потрібно пошукати відповідь.

- Чим довше тут, тим складніше вибратися, – стурбовано мовив Семибор.

- Ви підете, а я залишаюсь, – Аретій не дивився на доньку, – моє місце у цьому вимірі.

- Тату... – почала було Ладомира.

Професор відмахнувся.

- Питання закриті, тим більше немає мені вороття.

- Але ж зв'язок, – занепокоївся я, – не по мобільному ж, та й листа не напишеш.

- Загалом то можливо, тільки визначитися з вектором часу. Я це обмізкую, думаю доречно телепатія, – професор обійняв доньку. – Я вже невід'ємна частина потягу. Моя свідомість пристосована для цього світу, а у вашому мене розриває. Будь щасливою доню.

Ладомира не плакала. Тихо сказала мені:

- Це єдина рідна людина, тепер у мене тільки ти.

Доки професор розробляв план зв'язку з нашим світом, ми розбрелися по бібліотеці, відшукуючи корисну інформацію.

Несподівано я збагнув, що у цьому вимірі немає мовного бар'єру, ось дивлюсь текст, бачу написаний давньогрецькою і все розумію, хоча окрім рідної знаю англійську і трохи французькою тямлю, а ще й Тризора зрозуміли.

Книги одна цікавіша за іншу, от тільки з'явилися деякі сумніви. Якщо і надібаємо на цінне то немає гарантії, що зможемо винести знання, у випадку з Коваленком його законспектована мудрість виявилася маячнею. То ж треба намагатися запам'ятати. Я пішов до розділу «Відстеження». Зміст здебільшого – живі картинки. Узяв одну книжку.

- Як же знайти потрібну людину? – прошепотів я.

Раптом сторінки самотійно горталися і відкрилась на сторінці з написом «Кого ви хочете знайти?»

- Хана, – відповідаю.

Мені висвітився список «ханів», у звіті внизу побачив – знайдено 16 мільйонів об'єктів».

- Мені б такий універсальний Інтернет, ліпше не назвати. Хочу бачити Хана, кримінального ватажка, який нам жити не дає. Де він тепер?

В книжці з'явилася картинка великої кімнати, бачу барну шафу, м'які меблі. На дивані спить гладкий чоловік. Ось важко прокидається, тягнеться до стакану з якимсь напоєм. Тепер уважніше можу його роздивитися. Широке обличчя, коротка стрижка, волосся укладене феном, тонкі вуста, глибокі мімічні зморшки, маленькі свинячі оченятка. Постійно облизується. Підходить до вікна, плескає по пузу. Я дивлюсь підпис під картинкою «Париж, готель «Національ»».

- А тепер би глянути на того чаклуна, який відьму на мене науськав.

Ось тут видовище змусило мене відсахнутися від книги. Я побачив звичайну квартиру, а посеред кімнати розірване тіло. Чоловік долілиць, із спини вирваний хребет, а навколішки та сама відьма виїдає його внутрішності.

Закрив книгу, поставив на місце.

Піднявся на другий поверх до розділу «Категорії пересувань», сподіваючись знайти відповідь як простіше подорожувати по світах. Між двома різними вікторіанськими шафками розгледів маленькі двері з написом «Сектор вічної пам'яті».

- Що тут за вхід? – питаю Коваленка, який працює внизу.

- Не відаю. Обережно, мій друже, тут за кожним входом інші, і постійно щось знайдеш, відповіді на питання, затягне, потужніше моєї книги. Заблукаєш у засвітах, не вийдеш назад.

Не знаю, що стало спонукою, чи то цікавість, чи інтуїція, та скоріше отримати відповідь чи спалахувала риза на панотці при хрещенні легендарного отамана. Я прочинив. Невеличкий темний коридор, із закругленою стелею, покритий янтарною глазур'ю, яка на стелі застигла у вигляді бурульок. Видно світло в кінці невеличкого тунелю. Я проліз рачки. Вийшов у зеленому-зеленому лісі, на невеличкій галявинці. Деревя звідусіль поросли мохом, бо тут немає полюсів, як притаманно нашому світу, де мох росте на північ. Зверху звисає безліч ліан, більше схожих на коріння. Вхід, звідки я виліз, під деревом. Побачив ще кілька подібних ходів тільки вже в деревах. Не зрозуміло звідки здійснюється освітлювання. Зиркнув на небо, його за гущиною гілок не видно.

На галявині стіл-пеньок, за яким згорбившись спиною до мене сидить чоловічок, а він не відразу розгледів його. Вдягнутий у сірий плащ та коричневий капелюх із широкими крисами із вдавленим денцем, притрушене пилом. Чоловік обернувся. Я не міг бачити його обличчя, бо закривали краї чудного капелюха. Він сплигнув зі стільчика. На зріст маленький, мені до пояса.

- Здрастуйте, – кажу, – вибачайте за зухвалість. Хто ви?

- Бібліотекар і спостерігач.

Розгледів обличчя. Безбородий з плескати́м носом, глибокими очними ямками, самі ж очі без райдужної оболонки, без зіниць, лише білі плями.

- Я спостерігаю за деревами у вашому світі. Ти нещодавно контактував з нами.

Чоловік підвів до столу, я побачив дивний монітор, ніби вмонтований у старий пеньок. Розгледів себе і Ладомиру у Шарівці, обіймаємо старий дуб.

- Давно у цьому був впевнений, що дерева високоінтелектуальні субстанції.

- Вам же вдалося прочитати пам'ять старого дуба.

- У вас тут усі дерева на світі?

- Усі, і пам'ять збережена.

- Так це могутніше від професорської книги.

Чоловічок засміявся, а я здригнувся, надто схоже сміявся Орій.

- Я у цьому секторі вже сімсот земних років. Очікую заміну.

- Набридли знання?

- Колись я залишився, замінивши попередника, а той щез за іншими дверима, – вказав на темно-червоний вхід у дереві, схожим на «безсоромницю».

- А хто ви були у земному житті?

- Тоді звали Раймундом Луллієм.

Я кивнув ніби мені знайоме це ім'я, хоча щось десь поривається у свідомості, ніби то пов'язане з алхімією.

- Я так розумію це не ваше тіло?

- Спочатку я був дух, а згодом наросла оболонка.

- А вийти у наш світ?

- Це можливо, але моя свідомість зберігає таку кількість інформації, що варто переступити межу Врат і мозок мій у прямому розумінні потече. Можна вийти у вигляді тварин, зокрема обертатися на котів, що постійно і робиться, але й інтелектуальний рівень зберігається відповідний – як у kota. Ваш професор невзабарі мене заступить, а я перейду нарешті у світ спокою. Ви праві, знання набридають, принаймні мені набридли через чотириста років.

- А мене давно непутить одне питання, вірніше достовірність епізоду.

- Що ж то змінить в історичному аспекті? – Луллій знову всівся на пенюк і пронизував мене пустими очима. – Чи буде якийсь переворот серед знавців?

- Нічого, – я знизив плечима.

- Ну то й кинь. Надто безглузда мета, як для науковця. На останок скажу, живи найменшим, навіть якщо отримаєш великі ресурси не змінюй життя. Я поспішив залишити сектор «Дерев», повернувся до бібліотеки.

Професор, зібравши нас, інструктував.

- Як і казав, цілком реальний зв'язок телепатичний. Ви почергово у той чи інший час відчуватимете мої настанови у вигляді інтуїції.

- Як ми дістанемося до Парижу? – питаю. – Це ж не в сусіднє місто згасати. За нами такий хвіст, це хіба що липові документи.

- Ви вийдете в Парижі, більше того, безпосередньо біля Хана. У вас кілька хвилин щоби скрутити його і затягнути сюди.

- А другий, оцей Річард Скрев? – спитав Семибор.

- На нього у вас немає часу, із ним розберетеся вже там, а я вам звідси підкажу.

- Воно то все козирно, – я обзирнувся по полицях, – Хан кабан здоровий, у вас тут хлороформом розжитися можна? Або якою зброєю, бо весь арсенал Магадару залишили.

- Ні. Сподівайтесь на власну кумеку.

Я підійшов до монітора, щоби глянути на номер Хана.

Скликав нараду.

- План, друзі мої, такий. Він біля вікна. Входимо безшумно. Ми з Семибором валимо на підлогу, а ти, Ладомиро, береш ніж, що на трюмо, ріжеш мотузку на гардині, даєш Семибору. Я, тим часом, оглушаю його пробкою зі скляного графина, Семибор в'яже руки. Ладомиро, як віддаєш мотузку мерщій до дверей блокуй стільцем, що поруч. Усе запам'ятали?

Аретій почав приготування. Тут вже не потрібно докладати зусиль аби знайти атрибути для пересування у вимірах. Достатньо заклинання.

- А що буде з ним коли тут опиниться? – спитала Ладомира.

- Залишимо його в місті загублених душ, – відповів професор, потім кивнув на мене: – Он, Дантур, вже прогулювався там з Миколою Васильовичем. Хан постійно змушував людей тікати од нього, нехай отримає навзаєм те, що давав іншим.

- І на довго? – не вгамовувалася дівчина.

- Йому тут саме місце, – відповів батько.

- Але хіба ми в праві вирішувати таким чином долю людини? Най цей Хан недобрий чоловік однак на нього у Всевишнього свої плани.

- Суддів на землі призначає ефемерний організм – держава, – втручаюсь у сімейну суперечку, – тобто інші люди. Ми в праві захиститися можливими засобами. Або він нас, чи ми його. Якщо не сюди, то доведеться його просто убити.

- По факту ваш замисел це теж убивство.

Професор намалював на дубових дверях знаки, сипав порошок, читав заклинання. Ми тепер просто спостерігали.

- Готовність, – тихо мовив я, побачивши що двері розчиняються, перетворюючись на білу хмару.

Я зайшов перший. Хан саме стояв біля прочиненого вікна, спостерігав за ранковим Парижем, сьорбав щось із фужера.

Якщо у тому вимірі мислилося ясно і кожен чітко знав свою роль, то тут миттєво почалася плутанина думок, ніби за раз випив пляшку горілки, я геть забув про цю властивість організму після переміщень. Кажу про себе, та знаю те ж саме і з друзями коїться. Починаю імпровізувати. Хапаю зі столу відкоркувач винних пляшок, закладаю між пальцями. Наближаюсь впритул і впираю Хану у спину янтарну рукоятку, імітуючи пістолет.

- Стояти тихо, – шепочу, – смиконешся, кишки винесу.

Я відчув як затріпотів Хан, піднімаючи руки. На підлозі з'явилася калюжа. Наша тушка, яка нагнала страху на обивателів на ділі обмочився, як тільки у спину вперлося щось, що віддалено нагадувало зброю. Семибор накинув йому на голову наволочку, заламавши руки за спину, повели до дверей. Ладомира вже без потреби заблокувала двері.

У потойбіччі ми опинилися не в бібліотеці, а в похмурому місті. Я відразу впізнав вуличку по якій блукав з Гоголем.

Хан щось бубонів про гроші, пропонуючи за себе викуп мільйон євро.

Ми залишили його посеред вулиці з наволочкою на голові, а самі мерщій до карети-вагону. У кутку помітив Миколу Васильовича, який, загорнувшись у плащ, намагався дрімати, зиркнувши на нас безумним, сповненим ненависті, поглядом, знову занурився у дрімоту.

Ми повернулися до бібліотеки.

- Що ж, – мовив професор, потерши долонями, – ваш час вичерпано.

Цього разу Ладомира не тужила за батьком, бо тут дійсно таки відбулося цілковите психічне перетворення.

- Тепер беремося за Рудольфа, – я взяв Ладомиру і Семибора за руки, – одберемо у нього головну зброю, те на чому його імперія тримається.

- Тут немає здобичі і їсти не хочеться, – прогиркотів Тризор, направляючись до дверей переходу.

Професор відправив нас на місце відбуття. Час між вимірами йшов паралельно.

- Магара на місці не було, більш того у хаті видно обшук.

- Його полонили, – зробив я висновок.

- Де ж його шукати? – спитав Семибор і тут же сам відповів: – До Києва треба їхати.

Ця ж сама думка прийшла і мені і очевидно Ладомирі.

- Підказка професора, – зазначив я.

***

До Києва їхали через Харків. Про наслідки щезнення одного із кримінальних лідерів почули вже у маршрутці.

- Вчора кум із Донецьку дзвонив, – говорив один приглушено другому, – каже в одному із генделіків перестрілка була. Бандюки один з одним розбиралися.

Далі маршрутку те і діло зупиняли даїшники. Перевіряли водіїв на наявність порушення правил пасажирських перевезень.

- Вочевидь Хан контролював цей бізнес, – припустив я, – а тепер прогалина заповнюється конкурентом.

Дібрались без перешкод, без сумніву тепер ми поза увагою. Імперія Хана в анабіозі. Звісно на його місце прийде заступник, але претенденти можуть влаштувати міжусобицю.

- Це не державна структура, – продовжив я, – якщо верховний дурник України несподівано щезне це ніяк не вплине на життя в країні, тим більше нашої державі не таланить на президентів, один гірший за іншого.

У Києві Ладомира знову взяла на прокат той самий «джип». «Внутрішній голос» підказав їхати до Куренівки, де на одній із квартир утримують нашого товариша. Зброї у нас не було, люди Хана, коли схопили Магадара, відбили свій арсенал. Зрозуміло ми знали будинок і квартиру де його утримують.

Я вирішив не вплутуватися в бійню зі штурмом, нехай роблять кому за це платять гроші. Зателефонував до міліції.

- Алло, хочу повідомити про захоплення і утримання заручника, – кажу.

- Хто ви? Назвіться.

- Мешкаю в будинку навпроти. Назватися не можу, бо не сподіваюся на ваш захист. Зараз у квартирі троє озброєних молодих людей. Так, що не відправляйте одного дільничного. Прошу поставитись до мого повідомлення серйозно, воно записується на диктофон, це вразі якщо проігноруйте і станеться біда, я передам його в прокуратуру. Іще, можете повідомити слідчому, що в квартирі люди, так званого, Хана, через якого зараз такий кіпіш у кримінальному світі.

Погроза без сумніву подіяла. За двадцять хвилин до будинку прибули три легковика. Деякий час радилися біля під'їзду. Воно то й зрозуміло, бо хлопці очевидно прибули без санкції. Та схоже квартира вже була в розробці. Операція по знешкодженню банди пройшла менш ніж за хвилину. Невзабарі із під'їзду вивели трьох молодиків, один мій знайомец, а потім і побитого Магадара.

Ми рушили за міліціантами. Пройде час доки з'ясують особистість нашого друга і причини його захоплення. Знали, що Магадар проявить кмітливість. Його у супроводі оперативника повезли до шпиталю. У коридорі я обігнав їх, аби Магадар мене помітив, і зайшов до туалету. Магадар попросився на хвилиночку. Оперативник залишився зовні. У кабінці я віддав товаришу свій капелюх, куртку і окуляри з товстими лінзами, у такому вигляді супроводжуючий його не впізнав. Скоро ми вже мчали в машині із міста.

- Як ти? – питаю.

- Могло бути гірше. Вночі мене захопили, ви пішли, а я задрімав. Звідкись провідали, що в хаті хто є. Відразу сюди і чекали інструкцій. Та ось відчуваю, щось не так, нервують хлопці, бо бригадир не дав грошей навіть на їжу.

- Ось, що друже, потрібні хакерські навички. У наших супротивників дійсно все не так, бо ми вкрали Хана, тепер візьмемося за Рудольфа.

- Хакерські?

- Умовно, просто ти ліпше від нас орієнтуєшся в комп'ютері та взагалі в мережі.

Ми засіли в одному із придорожніх кафе і тепер без остраху увімкнули ноутбук. Магадар не розумів звідки нам відомі паролі банківських рахунків Рудольфа.

- Ми отримали дещо, за що нас варто ліквідувати, – пояснив Семибор, – тепер для нас немає таємниць, а це фактично вирок. Хоча... підловити нас не можливо.

Мільйон євро розподілили по телефонних рахунках громадян Франції, Японії і України. Другий мільйон перевели на рахунок Ладомириної фірми. Інші півтора мільярди розподілили по благодійних організаціях. На останок пограбували рахунки представників монаршої родини Британії, перевівши на рахунок Рудольфа п'ятсот тисяч фунтів. Ще позалишали сліди, вписуючи у вихідних даних інформацію про Рудольфа Скрева, порились у базі даних його комп'ютера знайшли екстрасенсів, яких він наймав щоби вистежити нас, у кого були рахунки їх теж підчистили від імені Рудольфа.

Один екстрасенс із України, мешкає у Чернігівській області, Бахмацькому районі. Туди вже рушили із цікавості, бо із всіх набраних Рудольфом цей виявився найсильніший маг і саме він тимчасово знімав захист з книги, доки вона була у нас і єдиний, хто відмовився від платні.

У Бахмачі спочатку покружляли біля залізничного вокзалу, розпитавши водіїв таксі як ліпше добратися до потрібного села, бо навігатор показував один шлях, а генштабівська мапа свідчила, що є і коротші путі. Ладомира забажала фотографуватися на постаменті біля паротягу, потім поруч пам'ятника лисого калмика іудейського походження.

У Тиниці відвідали дендропарк. Вийшовши за село в полі звернули ліворуч, на коротку дорогу. Добре, що у нас джип, якби яка інша іноземна машина то і колеса б повідпадали. Шлях викладений із бетонних плит, призначений для військової техніки. У Голінці навідалися до цвинтаря, саме звідти відбувався перший спиритичний сеанс, медіум зв'язався з духами, які підказали як діяти проти нас. Пройшли до заростів слив, де знайшли кам'яні хрести. Семибор, прочитавши, зазначив:

- Це могили козаків, їх ховали окремо, так звані «куплені могили». Ще за життя придбали у селян шматок землі десь в огороді. Селяни продавали, бо існувало повір'я, що подібна могила на ділянці слугує оберегом від нечистої сили. І навіть за часи комуністичної окупації задурені атеїзмом селяни не наважувалися орати ці ділянки. Хто порушував табу із тим обов'язково траплялося лихо. Не маю сумніву, що подібні поховання досі по селу можна познаходити.

- А чому ховали окремо? – спитала Ладомира.

- Скоріш за все ці козаки були двовірні. На людях схилялися перед юдейським богом, в душі ж почитали Отця Дажджбога і лежати бажали окремо від рабів Ісусових. І заклання у них потужніші від християнських молитв і атрибутів запозичених у язичників.

Віддавши шану козацьким кісткам рушили до хати відуна. Та чим ближче, інтуїція підказувала, що це жінка.

Звичайна бідненька хатина, яка потребувала «капітального ремонту». Можна навіть подумати, що там ніхто не живе, аби не дерево грецького горіху, якщо воно плодоносить, значить будинок поруч жилий. У подарунок несли вишиваний рушник, який Ладомира купила на Андріївському узвозі, дві буханки хліба і літрову банку меду із Печерської Лаври.

Бабця вже очікувала на порозі. Худенька, пригорблена, спирається на ціпок. Погляд пронизливий, на вустах легка, навіть дещо зневажлива, посмішка.

- Проходьте, я вже три дні на вас очікую.

Пройшли до скромної, але дуже охайної господи. На круглому столику побачив стареньку Біблію, кілька брошур свідків Єгови і товстий фотографічний альбом. Ікон немає.

- Сідайте, де бачите.

Ми з Ладомирою всілися на післявоєнному диванчику, у якому на спинці маленьке дзеркальце і облямований якісним дерматином, що за стільки років навіть не тріснув. Магадар з Семибором розташувалися за столом і без дозволу почали розглядати альбом, у якому окрім знімків багато газетних і журнальних вирізок.

Видно бабуся таки дійсно на нас чекала, бо притьмом спроворила стіл: варена картопля, вареники з сиром і сметаною і пляшку домашнього вина.

- Я мала відразу зрозуміти що то за пташки, а воно, бачте, задурили старій бабі голову, гостинців навезли і так ловко баки забивали, що, мовляв, дослідження, кореспонденти, кіно про мене зніматимуть, а опісля якось і кажуть, що давай, тітонько, допоможи пройдисвітів знайти, які дуже цінну річ із музею викрали. Я й зазирнула у дзеркало, а там, борони боже, сили темні стіну будують. Я й вказала де ця стіна. Вже потім померлі напустили, що книжка пішла на той світ.

Злякалася, бо на здогад прийшло, що то за кореспонденти, та бачу минулося і слава богу.

- Дзеркало кажете? – питаю. – Ви із дзеркалом працюєте?

Стара нічого не відповіла, налила по чарочці вина і перехрестившись, оперезала свою. Потім взялася показувати світлини в альбомі, розказувати хто є хто. З'ясувалося, родичів у Домнікінії Власівни достатньо, але прямих нащадків немає, чоловік помер, дітей не нажили. Газетні вирізки не мали якоїсь спрямованості, хаотичне інформація незрозумілого призначення. Наприклад навіть старій жінці знати біржові відомості східного ринку, чи про наводнення десь у Тайланді.

- Над вами почитати треба, – Домнікінія Власівна взяла Ладомиру за руку. – Ви самі того не знаючи, понятагли за собою гемонів та анциболів усяких. Не можна безкарно блукати по заборонених світах.

Ми погодилися, особисто мені цікаво було глянути на «дзеркало», яким виявилася звичайна алюмінієва тарілка, куди ворожка налила води, взяла ніж і церковну свічку. Ми розмістилися навколо столу, Магадар хоч і не блукав з нами, однак теж приєднався, бо за слів старої він вже давно за собою водить духа.

Запаливши свічку, тримаючи її в лівій руці, підняла над мискою, потім промовляючи заклинання після кожного «Святий Боже» стукала вістрям ножа по краях миски, вимальовуючи хрест.

Я лежу у гробі, я не бачу хрест
Святий Боже
Все довкіл змінилось, бачу божий перст
Святий Боже
Поверніться в пекло, хто за ними йшов
Святий Боже
Най нап'ється темрява вогняним ковшем
Святий Боже

Я зазирнув у миску і нічого не побачив окрім невиразних воскових плям, що утворилися від капаючої свічки.

Далі до бабці прийшла відвідувачка.

- Ой, Власівно, виручай, сил немає, третій день несе, геть слаба стала, і не їм вже. А робити ж як?

Хвора на нас навіть не глянула, хоча ми тут поруч із зацікавленими мармизами спостерігали за сценою.

- Глею принесла?

- Біля ставку брала, – Бабця вилучила із сумки півлітрову баночку з ґрунтом.

Знахарка висипала в миску, в ту саму з якою над нами чаклувала, налила туди води, наказала гості м'яти. Ось у місці вже пластична маса, і бабця за наказом Власівни почала виліплювати своє обличчя. Скульптор із хворої такий собі, вийшло казна що, якийсь млинець з бульбою, це ніби ніс. Та Власівну задовольнило.

- Закопай за селом біля дороги і промовляй: «Лежить на шляху багато, там нора засрата, піди з раби божої Зіньки на ту нору всяка болячка із черева. Амінь».

- Ох, Власівно, давай запиши, немає пам'яті зовсім.

- Що це все значить? – тихо спитала мене Ладомира.

Та відповів Семибор:

- Це давня традиція ліпити свою маску, таким чином вважається, хворобу можна надурити, вона перейде в зліплене зображення.

Коли прийшла пора прощатися, ворожка взяла у Ладомири обіцянку, що та через півроку приїде до неї, а поки подарувала зв'язку зошитів, щоби та за цей період прочитала. Вже у машині я із цікавості витягнув товстий записничок. Акуратним почерком, суржилом написані сільські замовляння від хвороб, від всіляких життєвих негараздів, як то: «щоб чоловік не гуляв», або «як викрити злодія».

- Важко буде жити з дружиною відьмою, – пожартував я.

Вона відразу не зрозуміла перчинки. Завела двигун.

До хатини ворожки несподівано під'їхав сірий мерседес, хоч і старої марки, але на вигляд ніби нещодавно із заводу. Ми насторожилися. Невже таки не відірвалися? Ось тепер нас усіх покладуть, адже зброї ніякої. Та із автомобіля вийшов скромно вдягнутий, по принципу практичності, стурбований чоловік.

- Ви до бабці? – спитав.

- Уже від неї, – відповів я, висунувшись із вікна.

Чоловік зайшов. Та за хвилину вже вискочив, ми вже рушили.

- Чекайте, Власівна сказала, що зі своєю проблемою можу до вас звернутися.

- Що за проблема? – спитав Семибор.

- Син у біді.

З'ясувалося чоловік із Сум. Тому зговорилися зустрітись наступного дня.

***

Ладомира мала виїхати до Лондону, а нам можливо потрібен чоловік. Вона навідріз відмовилася брати участь у будь-яких ритуалах. Завітали до давнього товариша Костянтина, самотника інтелектуала, який для нас завжди був загадкою. Пам'ятаю у свої тридцять з лишком він будував моделі німецьких юнкерсів, які летять над мапою Сум. Його хаотична квартира нагадувала занедбаний музей, багато речей, які досі в ужитку, по квартирі можна надбати на маркерні афоризми зрозумілі самому Костянтину. У кутку біля балкона кілька десятків баночок, колб, схоже Костя займається якимись хімічними експериментами.

- Навіть не сумніваюся у вас своя історія, – мовила Ладомира, приймаючи у Кості чашку з чаєм.

- Звісно, – знизив плечима, зиркнувши крізь окуляри на мене, потім на Семибора, у погляді читалося «розказувати?».

- Розкажи-розкажи, – Магадар вилучив із полиці теку із замальовками. – Він єдиний серед нас художник, тому спогад зафіксував ще графічно.

Ладомира взяла першу ілюстрацію, виконану олівцем. Зображення дівчини із пронизливим поглядом, яка простягнула вперед руки ніби закликає наблизитися. Інший малюнок – стара хатина на пагорбі на фоні нічного неба.

- І у вас мабуть із дівчиною-примарою пов'язане?

- Так, та не зовсім так, – кажу, – починай, Костю.

- У той хутір я приїхав втретє. Кульма називається. Кожного разу приїздив наприкінці липня. Не люблю в цей період море, від спеки завжди страждаю, та й медузи дошкуляють, а хутір знаходиться в низині, до того ж майже оточений лісом, за яблуневою посадкою починаються яри де ставок. Достатньо тижня порибалити і психологічно налаштований на цілий рік, так би мовити «зарядився».

Хутір Кульма невеличкий, біля десяти жилих дворів, якихось років десять назад було більше п'ятдесяти, як і в більшості подібних поселень демографія Кульми стрімко зменшується. Старі вмирають, молодь залишає. Багато хат за бур'янами взагалі не видно. Коли вперше сюди потрапив, то зразу полюбив це місце. Пам'ятаю тоді повертався зі сплаву на своїх двох, байдарку ми розбили, ремонтувати не було часу, то я де попутками, де пішходрала. Я саме зрізав шлях, потрібно було біля двадцяти кілометрів пройти лісом. Вечоріло і дуже стомлений почав лаштувати нічний табір, розклав намет, і збирав дрова

для багаття, коли випадково натрапив на вирізану із дерева статую. Це воїн, зі шлемом руського богатиря і тюркськими рисами обличчя. Скульптура стояла на лісовій стежині і видно не просто встановлена, а вирізьблена колись із дерева, що росло. Далі по стежині ще одна статуя, потім ще... І так, слідкуючи за дивними вказівками, поступово дійшов до хутора, котрий вразив не менше загадкових лісових скульптур, на воротах залишених садиб зображені старі вицвілі картини. Дома теж розмальовані, розписана навіть криниця-журавель. Домінували пейзажі, деінде зустрічалися тварини, переважно коні, та всіляка свійська худоба. Склалося враження що потрапив до закинутого посеред неба музею. Уявляєте яке мене поперло як художника. Тільки перегавкування і кукурікання свідчило, що хутір все ще живе. Я постукав у ворота на яких намальований білий у яблуках кінь, що гарцює по вечірньому степу. Дід Андрій, господар, пустив мене на квартиру. Платні ніякої, я лишень мав де-інколи згасати на велові до крамниці, котра знаходилася за шість кілометрів від хутора, це проїхати лісом на гору до траси, там придорожня невеличка крамничка, як з'ясувалося машина із хлібом приїздить раз на місяць, і зазвичай хуторяни споряджають на тижні когось одного, який купує хліб на всіх. Отож я виявився ледь не посланцем неба, мені раз на три дні доводилося тягати на причепі сумки з хлібом, один раз привозив і ящик горілки, хоча із самогоном в хуторі проблем не було.

Так я і вирішив щорічно у відпустку на кілька тижнів приїздити до старого, як до родича, він і приймав мене наче рідного.

Не знаю чому, але якось не було нагоди спитати про автора хутірських картин, чи то за безпробудною пияткою, чи за інших причин, ну не виходило якось... Картав себе тільки коли вже був за межами хутора, і кожного року збирався спитати і знаходилося сотні причин цього не робити. Наприклад зранку прокинувся, думаю дай спитаю діда. Доки підвівся, доки умився, а дід Андрій тут своїми балачками і проханнями так затуркає голову, що думка яка твердо трималася, поступово пересувалася на другий план, а потім її розчиняла в свідомості чарка.

На цей раз вийшло по іншому. Все почалося з того дому на пагорбі, ось він на малюнку. Цей будинок зразу помітив. Не дивно що в минулі роки не звернув увагу, бо хатинка потопала в бур'янах, а тепер хтось старанно обкосив пагорб. І зараз ця старовинна будівля приваблювала увагу. Не знаю чому, але при першому погляді виникає враження, навіть не враження, а тверде переконання, що це ідеальна оселя для привидів. Я докоряв, що не прихопив фотоапарат, малюнок-малюнком, та світлина ліпше.

Будиночок напіврозвалений, дещо схожий на старовинну криницю, викладений дубовими колодами. Схожості надає низька кривля, це свідчить про відсутність горища. Не характерна побудова для цих місць, та й знаходиться осторонь хутора, майже в полі. Хто міг тут оселитись?

Я спитав про це у діда Андрія.

«Гам Марко художник жив, – відповів старий. – Вже біля двадцяти років його немає на світі».

«Гм...» – все що я на це сказав.

Марко художник. Не мав сумніву, що це і є загадковий автор вуличних картин. Треба було ще про щось спитати, тільки не міг зосередитись, у голові крутилося безліч питань і всі здавалися важливими: що за художник, чи є десь його роботи, звідки така чудернацька архітектура, скільки будинку років і головне – чому він осторонь хутору?

Без сумніву, колись це був міцний добротний дім. Можливо найстаріший у Кульмі, а хутір, наскільки відомо, існує більше двохсот років, і топонімія назви пов'язана з легендою про чумаків, які начеб то загубили тут куль із сіллю. Немає куля, тому і «кульма».

Так, саме про це й було чергове питання. Скільки будинку років?

Виявляється дід Андрій пам'ятає його ще з дитинства, вже тоді стояв, тільки кривля була інша.

Інформацію витягував кліщами. Так неохоче про це розповідав. Довелося застосувати перевірений засіб – дати діду грошей на пляшку.

У вечорі знову пішли до ставка із вудами та корзиною харчів. Коли діда питав безпосередньо про будинок і Марка-художника, він чомусь відповідає неохоче, ніби на цю тему накладене табу. Тож довелося використовувати психологічні прийоми, спрямовувати на тему непомітно.

Коли вечоріє, будівля здається ще загадковішою. Побачивши, що я мовчки вивчаю дім «Марка художника», ні про що не розпитуючи, дід Андрій не втримався, заговорив про будинок і колишніх господарів.

«Там здавна відьмаки жили. Навіть тато мій маленьким пам'ятали і дід. Спочатку жила Маня, потім передала відьмацтво Явдошці, та передала своєму сину Володьку, який був п'яничка і не лікував нікого, розказував якимось, що мати перед смертю попрохала дошку з підлоги підняти, відьмаки всі так вмирали, тато розповідали що для Мані взагалі дах розбирали, з тих пір будинок такий перебудований дах має, щоб надалі легше було стелю піднімати, адже родина така».

«А цей художник, як ви казали його звати... Марко, здається?»

«Він племінник Володьки, до Марка вже не ходили, він не відьмака, але мав інше. Малював гарно, ото ворота і все таке розмальоване залишилися, то все він. Шабашник непоганий був, дома клав, приїздили бог зна звідки, навіть з-під Києва...»

На цьому інтригуюча розповідь, здавалось, закінчилась, бо інтонація була така, що, мовляв, тема закрыта. Та з'ясувалося діду просто потрібна була «добавка». Я налив йому повну чарку, собі половину, не хотілося швидко п'яніти.

«З баби все почалося, – продовжував дід. – Вірніше не було ніякої баби, але він стверджував що покохав лісову русалку».

«Кого?»

Минулого року від діда Андрія чув якісь історії про русалок, але якимось слухав не уважно, бо не прихильник подібного фольклору. Однак тепер стало цікаво:

«Мого покійного дядька багато русалки водили, одного разу завели аж на Комбінат, розповідав, що дівчата красиві такі, зустріли у полі і повели, отямився коли чогось згадав бога, отак просто по себе сказав – «о, господи!» і очунявся в комбінатському ставку, вже по пояс у воді стояв. Ось так, а ти кажеш...»

Я хоча в цих питаннях скептик, однак на всяк випадок відсунувся подалі від берега.

«Схоже його теж затягнула русалка, – продовжував дід Андрій. – Тільки тягнула його в інше болото – болото любові. Таке теж траплялося, коли мавки з людьми кохалися. Казав що її ім'я Ея. І останнім часом вкрай збожеволів, перестав виходити із дому, і головне – перестав малювати. Ми знайшли його в кріслі, він посміхався і дивився наче живий на стіну, схоже вмер щасливим. Мені здається його вбило те, що перестав малювати».

«Від чого ж конкретно вмер?»

«Хто зна, фельшар сказав серце спинилось, а він молодий зовсім не питущий був і не хворів, йому навіть сорока рочків не мав... казали русалка на смерть зацілювала».

«Невже свідки цьому були? Хто казав?»

«Всі кажуть...»

Звісно дурниці, але незважаючи на хміль мені стало дещо страшно, на дворі вже темніло, я зиркнув на далекий одинокий дім.

Старий помітив мій погляд.

«В цьому будинку ще фотограф вмер.»

Дід Андрій цю інформацію повідомив наче б то між іншим, а я відчув як хміль відступає і мурашки поза шкірою.

«Приходив років десять назад один кореспондент, як і ти усім цікавився, скрізь свого носа пхав, картини фотографував, а про русалок йому Микита

розповів, він рибалив тут, а в Маркову хату від жінки побіг ховатися, – дід вказав на будинок. – Божився що бачив ту саму русалку. Наче б то сів у Маркове крісло, де його знайшли, і вона прийшла і ледь за собою не затягла, дружина вчасно покликкала і злякала русалку. Не знаю, що бачив Микита, але страх заливав горілкою аж доки не вмер од неї, на цей край ніколи не ходив навіть удень, як тільки мужики потягнуть, його теліпати починало...»

«Так що кореспондент?»

«Пішов перевіряти Микитчині слова, а вранці знайшли. Та в цього з'ясувалося серце слабке, злякався чогось до смерті».

Мені протягом вечора довелося ще бігти в хутір за черговою пляшкою, хоча більше не витіг інформації, але зі слів діда звернув увагу на одну важливу річ – згадані події: смерть художника, кореспондента і видіння Микитки відбувалися саме о цій порі, коли надзвичайно місячні ночі.

Хоч би що, але намірився піти. Вдень про це остаточно вирішив. Спочатку сховався на розвідку. Двері були забиті, вікна теж, але дошки легко відірвались. Я через вікно зазирнув до кімнати, де побачив звичайний розгардіяш притаманний покинутим оселям. Десь під стіною стіл, стеля у павутинні, сірі стіни із залишками вапна, в кутку старовинне бюро, по середині перевернуте крісло, мабуть те саме на якому вмерло двоє.

Одна стіна на диво була ціла, крейда не облущилась... Я заліз всередину.

Заскрипіли старі дошки підлоги. Здається нічого страшного, хоча це тому, що вдень. Ще невідомо, як воно буде поночі. Поставив на місце крісло, воно глибоке з високими підлокітниками, на такому зручно старим холостякам дивитись телевизор і читати газети.

Підійшов до вцілілої стіни. Дивна справа... не побілена, а пофарбована... Навіщо фарбувати тільки невеличку ділянку на стіні? Можливо своєрідне чудернацтво творчої людини.

Я оглянув сусідні дві кімнати, знайшов тільки залізне ліжко на пружинах, і пусту шафу. Більш нічого цікавого.

Десь о двадцять третій годині я був біля вікна. Якусь мить вагався. Я не вважаю себе боягузом, можу ночувати в лісі без намету просто неба, не боячись диких тварин. А тут переповнював неймовірний страх, адже в лісі можна боятись тільки когось, кого можна самому налякати, або від кого можна втекти залізши на дерево, а тут інше, те що може не підпадати логічним поясненням і фізичним законам. Чого я тільки не уявляв щоб підбадьорити себе, намагався згадувати комедії, але в голову лізли всілякі страхоття пов'язані зі спогадами фільмів жахів.

На озброєнні мав ліхтарик в одній кишені і напівпорожню пляшку горілки в іншій.

Підбадьорившись двома ковтками, заліз у вікно.

Потреби в ліхтарі не було, місячне сяйво поступово заповнювало кімнату. Виявилось під стелею є ще віконечко, і прикріплене дзеркало для допоміжного освітлення стіни. Через віконце пробивався промінь, який поступово підповзав до фарбованої стіни.

Я підсунув крісло до стіни і сів чекати невідомого...

Вже кляв себе за зайву авантюрість. Моє серце так скажено калатало, що відчував пульс на скронях.

Зробив ще кілька ковтків. Від страху зовсім не хмелів. Чого очікую? Привид?.. Я не вірю в привиди, просто давня таємниця так заінтригувала, що пересилила мозкові рецептори, котрі відповідають за самозбереження.

Вирішив допити пляшку і йти геть, я чесний перед сумлінням, хоча друга моя половина вже починала звинувачувати в дезертирстві.

Промінь поволі освітив середину кімнати, я саме приклався до горлишка і ледь не захлинувся... Посередині кімнати в тумані стояла ВОНА.

Дівчина з блідо-блакитною шкірою мерця і смоляним волоссям, яке спадало по плечам на груди і на пояс. Погляд... вона дивилася наче з-під лоба, її нерухомий гіпноотичний погляд паралізував мене, я не міг навіть зажмуритись...

Не знаю як описати свій стан на ту мить. Вперше відчув, що вислів «волосся стало дибки» це зовсім не афоризм.

Вона посміхалась і пронизала незвичайним поглядом, я доволі спокійно сприйняв думку, що можливо Смерть десь близько і вона повинна бути прекрасною. Тепер знаю причину щасливого художника, що прийняв її з радістю... Моторошності надавала її нерухомість, здавалося вона причаїлася перед стрибком...

Красуня-відьма, чи русалка дивилась ледь схиливши голову і посмішка помітна на незвичайно зелених устах. До тьми мене привів звичайний ліхтарик. Слава ліхтарнику! Із кишені витягував його вже увімкненим. Все ж спрацював той мозковий рецептор і на мить вивів мене зі стану протрації.

Як тільки-но електричний промінь вислизнув із кишені ВОНА щезла, а в мене почали тіпатися руки. Я одним ковтком допив залишки. Пляшка все ще була в руках.

На слабких ногах підійшов до вікна і ковтнув свіжого повітря, стало легше і в голові прояснилось. Схоже я на мить перебував в якомусь дурмані.

Посвітив у кутки...

Клацнув вмикачем... через якусь мить марево відьми почало вимальовуватися із туману...

Тепер страху не було, мій скептицизм переміг. Я збагнув, що бачу дивовижний фокус.

Коли засвітив ліхтар, фігура щезла.

Я підійшов до фарбованої стіни помацав картину...

Дивно... вона видна тільки при місячному сяйві... Це фарби... місячні фарби, чи як ще можна назвати.

Відійшов назад до крісла і знову дав можливість нічному сяйву змішатися з таємничим складом фарб на стіні...

Значить ось вона яка ЕЯ.

Досі докоряю собі, що не взяв навіть мазка з картини, щоб вдома віддати на аналіз хімікам. Тоді я заснув в кріслі, не знаю як це сталося, можливо невідомі фарби не тільки видавали незвичайні спец-ефекти, а ще якось діяли і на організм... хто знає чим би скінчилося якби вчасно не схаменувся і не ковтнув свіжого повітря, може врятувала моя непробивна флегматичність.

Вранці підняв дід Андрій. Старий перелякався, подумав я розділив долю художника і невідомого кореспондента.

Так вийшло, що другого дня мені потрібно було вирушати, на телефон прийшло повідомлення. А згодом дід написав, що незадовго після мого від'їзду хатина художника згоріла. Того літа була сильна спека, майже місяць посухи, а тут несподівано небо захмарилося і в будинок влучила блискавка, він зайнявся наче факел, вщент згорів ще до початку дощу. А бабці подекують про мою в цьому провину, наче надто близько підійшов до давньої таємниці.

- Вірно розумію, ви намагаєтеся здобути рецепт тих фарб? – Ладомира кивнула на склянки у кутку.

- Бракує якось фосфорного елементу, можливо здобувається десь у Кульмі, – міміка Кості стала заклопотана. – Та щось мені підказує, треба шукати на болотах. Дивно, адже Марко не був хіміком, а я стільки літератури перелопатив, вже мабуть університетський курс пройшов. А може саме ця академічність і на заваді.

***

Тієї ж ночі ми провели Ладомиру, посадивши її на маршрутку до Борисполя. Домовилися зустрітися через місяць в Лондоні, мені саме стільки потрібно, аби оформити документи, можливо й менше, адже тепер є гроші.

Наш новий знайомець мешкав у звичайній двокімнатній квартирі у спальному районі «дев'ятки». Ми вже зібрали деяку інформацію про нього, Магадар вліз в міліцейську базу. Юрій, так його звали, доволі забезпечена людина, має дві станції СТО, з дружиною в розводі. Сину двадцять два роки, живе з матір'ю.

Ми зайшли до двокімнатної квартири. В порозі туфлі-сітки, які ще називають «прощай молодість» і яким надають перевагу пенсіонери, бо «ноги не потіють» і практичні люди, бо дешево, зручно і дійсно таки продуваються. Лише багата обстановка та шикарний стіл накритий на нашу честь свідчать про достаток.

Юрій спитав яким напоям надаємо перевагу. Зрозуміло відмовилися від спиртних, тож отримали по апельсиновому соку.

- Отже, до справи, – Юрій плеснув долонями.

Мені сподобалося, що відразу без тривалої передмови. З нашого дозволу закурив.

- Звернувся до вас бо, як казав, біда з сином. Він, у прямому розумінні, гине і сам того не усвідомлює. Мною здійснені всі можливі засоби: і екстрасенси-медіуми, і священики, психологи. Кажучи просто – синок вліз у секту.

Юрій зробив паузу, уважно спостерігаючи за нашою реакцією. Вочевидь очікував побачити щось, що бачив в інших до кого звертався по допомогу.

- Їхня секта називається «Царство Мардука». Хто вони і що вони намагався дізнатися, але до керівництва не дістався. У нашому місті їхня філія, а центр можливо за кордоном. Не треба бути Спінозою, аби здогадатися, що це чийсь добре організований бізнес-проект. Мій Руслан міцно осів у цій секті і з кожним днем, я відчуваю як рвуться останні родинні нитки. У нього інші авторитети. Я хоча і підіграю, але програю.

- То значить ви на гачку, а наживка ваш син, – сказав Магадар, – є простий засіб – розоритися, тоді вони відпустять сина, або ж імітувати розорення.

- Це ідея, обов'язково впроваджу, якщо з вами нічого не витанцюється. Якщо ж вийде, то, шановні, самі розумієте, як не грошима, так послугою віддячу.

- Отже, – почав Семибор, – від нас, я так розумію, потрібно вплинути на сина? Чи може бажаєте розібратися із сектою?

- Два ідеальні варіанти, якщо спрацює хоч один, буду задоволений.

- Хотілось би детальну інформацію, – вступив я, вилучаючи записничок, – побувати б у його кімнаті, звісно без його відому.

- Він мешкає окремо, але проблем не буде, у цьому питанні ми з колишньою дружиною у згоді.

Вже у мене на квартирі ми зібрали нараду. Семибор резюмував:

- Однозначно можна стверджувати, що Руслан наш самодостатній юнак, непогано заробляє і без допомоги батька, моделюючи сайти, але татові статки успадкує. З іншого боку, через нестабільність у родині має слабкі сторони. Питання, що його утримує у секті, яка є опозиційною іншим сектам особливо християнського спрямування. Очевидно тут і підлітковий максималізм і опозиція батькові, і, можливо, кохання. То ж працюємо хлопці, з сектою. Трібно, аби Руслан розчарувався.

- Або ж налякати до смерті, – запропонував Магадар. – Треба показати їм того, кому вони буцімто служать. Гарантія, що відразу прибіжать до церкви, або ж до нас.

***

Спочатку ми вирішили впровадити до секти свого. Виявилось це не так просто. До «Царства Мардука» має привести перевірений адепт, який заручиться за нового «брата», та це менша проблема, більше те, що секта має бути зацікавлена у новій людині,

здебільшого ставка робиться на матеріальний профіль, однак можуть бути і корисні зв'язки, було б першокласно, якби новобранець був депутатом.

Найліпша кандидатура із нас це Магадар. Ми із Семибором «засвітилися» і у вікіпедії і в міліцейських протоколах, ну і серед громадського загалу фігури помітні. А Магадар має непогані зв'язки у християнському світі, знайомий з владиками, настоятелями, а це може зацікавити «мардуківців». По-перше їм великий інтерес аби своя людина була серед християнського церковного світу, по-друге імідж, як же, заманили на свій бік попа. Ну хоча Магадар далеко й не піп, однак для звітності «на гору» піде що саме піп. Ще ми почали створювати правдоподібну легенду про Магадарів спадок від багатої тітки. У мене «в контактах» та «фейсбуці» був зареєстрований фантомний Микола М., через якого спілкувалися на різних форумах. Тепер цей Микола перетворився на Миколу Михайловича Миколаєнка, який мав реальний телефон. Приблизний одноліток Магадара. Створили йому місце навчання, я переніс його до Краснокутської середньої школи, де був такий із таким іменем, після школи поїхав кудись на заробітки, та так і не відомо де він, батьків вже не мав, є старенька хатина, яка ось-ось розвалиться. Для достовірності з'їздили до хати і залишили декілька Магадарових світлин, різних років. На старих бланках виготовили документ про закінчення Роменського сільськогосподарського технікуму в 1992-му році. У церковному світі Магадара зветься Іллею, та на це неузгодження створили ще одну легенду, що, мовляв, Іллею Микола став, бо у дев'яностих переховувався від бандитів, яким програвся у карти. Тепер наш Микола зайшов на сайт “Царства Мардука” і почав активно спілкуватися. Для цього ми залучили загальний інтелектуальний потенціал. Наш фантом висловлював думки щодо негативної ролі християнства у розвитку суспільства і взагалі це неабияке гальмо для виховання у людині “духу воїна”. І вже через тиждень нашим Миколаєм почали цікавитися, приходили індивідуальні повідомлення. Написала дівчина, яка назвалася Авророю, були і інші, але виділили саме цю особу, бо якось у переписці обмовилася, що належить до якоїсь «серйозної» організації в Сумах. Наш Микола поволі легалізувався, розповів Аврорі, що працює піддияконом у Спасо-Преображенському соборі.

Роздруківка мала такий вигляд.

Аврора: Чому тебе зацікавило «темне» вчення?

Микола: Вірніше запитати чим мене відвортила наша церква.

Аврора: То чим?

Микола: Лицемірство. Воно скрізь, ним просмоктаний московський патріархат. Олжа, педерастія. Через церкву московські окупанти прагнуть захопити Україну.

Аврора: Чому тоді у них служиш?

Микола: Чекаю слушної миті, аби нанести удар. Я давно готуюся. Раніше, ще навчаючись у Ромнах, я свято вірив у справедливість і силу церкви, що вона здолає клятву комуністичну владу. Але здолала не церква і далі вбгнув, що в те, що вірив — пил.

Аврора: А як до тебе на службі звертаються — диякон Микола?

Микола: Ні, там став Іллею, обставини змусили ховатися від миру в церкві.

На цьому переписка обірвалася на три дні.

Ми, тим часом, почали слідкувати за Русланом. Хлопець, здавалося, вів життя звичайного юнака: гасав на роликах, закінчував банківську академію, вечорниці у нічних клубах. За тиждень спостереження нічого підозрілого і лише в неділю наш об'єкт випав із нашого поля зору.

Тим часом Аврора призначила Магадару зустріч. Ми ж Семибором встигли створити багату тітку, яка мешкає в однокімнатній квартирі в Києві. Така насправді існувала, був навіть племінник. З літньою жінкою попрацював Семибор. Назвавшись співробітником служби безпеки, розповів Тамарі Іванівні, що на неї вийшли чорні реєлтори і вона має допомогти викрити банду. Якщо хто буде цікавитися чи є у неї

племінник Микола, який успадкує все майно, підтвердити, що є. Семибор також включив Тамару Іванівну до списку потаємних агентів, мовляв у таких агентах вельми велика потреба і відразу заплатив аванс двісті гривень. Звісно самотній жінці за велику радість відчувати свою корисність.

Невзабарі після приходу Магадара з'ясували як з-під нашої пильності щез Руслан. Є п'ятиповерхівка, є квартира на другому поверсі, в яку заходять і переходять в іншу квартиру в іншому під'їзді, звідки виходять в іншій одежі.

— Мутненька організація, — поділився першим враженням Магадар. — Прив'язати мене вирішили через кралу, це ніби то моє слабке місце, підсовують Аврору. Доки зі мною теревила мелюзга, якийсь ніби то адепт маг першого ступеню Артем. Сиділи в кімнаті дивилися на картинку якогось чорта. Годину виричався, а потім Артем удає із себе гіпнотизера і питає: «Ти відчуваєш дух великого Мардука». Бачив подібну гру в мовчанку з іншими новобранцями.

— То не дивно, — Семибор зневажливо відмахнувся, — прийом старий як світ, ще сектанти Хаббарда таке впроваджували. Поетапні заняття. Невзабарі у людини після таких мовчанок починаються галюцинації, пояснюється тим, що мозок починає відчувати сенсорний голод і підміняє відсутній рух чи звук уявними.

— Як на мене то все схоже на комп'ютерну гру. У них навіть якась «графія» є, якій ніби то триста вісімнадцять років, бачив поліччя. Відповідно закримована діваха: довге темне волосся, бліда шкіра і дуже виразні очі підкреслені тінями. Думаю іміджмейкер обмежився образом паночки із кінострічки Вій. Звісно здійснюються чорні меси, для цього виїжджають у глухі села на кладовища.

— Ось на цвинтарі їх і накриємо, — пропонував Семибор, — тільки потрібно скерувати на потрібний, щоби підготуватися.

Наступна меса запланована на «тринадцятий час місяця», що це за дата не зрозуміло, але перепадає на перше вересня. Все ж таки дійсно адепти «царства» полінилися попрацювати над містифікацією, лише нахапалися якихось поверхових термінів, які складуть враження хіба на незміцнену дурисвітську свідомість, яка прагне авантюри.

Ми гадали як вплинути на адептів. Спочатку подумали залучити якісь технічні засоби, та цей план не надійний у тому розумінні, що спецефекти це все ж таки техніка, яка може підвести і якщо ми схибимо то наступного разу підступитися до «мардуківців» буде важкувато. Вирішили налякати викликом справжніх духів.

***

Цього разу «адепти» «Царства Мардука» вирішили далеко не їхати і провести посвяту нового члена поблизу у самому місті. Обрали закинутий цвинтар, що неподалік «Курського» мосту, поруч залізничних ліній. Це доволі сумне місце. Цвинтар занедбаний, заріс кущами клену, деякі могили розриті. Є кілька за якими ще наглядають. Місце ідеальне і для нас, бо є можливість здійснити ритуал непомітно.

Ми почали приготування. У трьох кінцях кладовища розмістили камені трьох стихій: вогню, води, повітря. Кожен камінь із відповідної країни: камінь води — із південної Америки, взятий в гирлі Амазонки, вогню — із Африки, повітря — з вершини Евересту. На кожному ім'я бога відповідної стихії. Магадара укомплектували оберегами, окрім нашійного медальйону із зображенням сонячного коловороту, вдягнули сорочку із вшитими стрічками, що освячені волхвом Тихомиром. Сам Магадар під час меси має якось утримати Руслана і Аврору, аби ті бачили що докіль діється, але не могли втекти.

***

Я, Семибор і Костянтин на місці були ще о дев'ятнадцятій годині, спочатку по периметру цвинтаря встановили міні-камери, самі розмістилися в обладнаному схроні, це замаскований за кладовищем намет, там за дійством спостерігали через монітор. Як і

припускали за дві години до меси прибув технічний персонал «Царства». Троє хлопців почали лаштувати приховану техніку.

- Здається голографію заряджають, — шепнув Костянтин. — Хочуть на нового враження скласти.

Декоратори сховали в різних точках міні-динаміки. Оператор розмістився у ямі пограбованої могили. Його накрили картоном і прикидали гілками.

Коли стемніло ми потихеньку вибралися зі схрону і зайняли свої місця. Я біля каменю вітру. Узгодили дії по секундах. Початок за сигналом Семибора, який сповістить по рації.

Мардуківці почали прибувати о двадцять третій. За півгодини набралось п'ятнадцять чоловік. Останнім прибув «великий магістр», чи «майстер», члени секти називали так і так. Я розгледів чоловіка років тридцяти, вдягненого в блюзнірську рясу, вишиту зірками. Він йшов повільною ходою крізь дві шеренги адептів, даючи для поцілунків обидві кисті. Новачок, наш Магадар, стояв у самому кінці, біля обраної могили якоїсь сімдесятирічної жінки, похованої у 1957-му році. Смирено поцілував магістру руку, давши для освячення священним поцілунком чоло.

- Ми радо вітаємо нового брата, якому зійшла істина від нашого істинного бога, який на відміну од християнського ніколи не полишає вірних слуг своїх.

Магадар запитливо глянув на Аврору, потім на Руслана, які стояли по обидві руки. «Великий магістр» оголосив зібратися квадратом та адепти чомусь згуртувалися колом. Магістр почав промовляти заклинання, а інші повторювали. Я хоч і не знавець давніх мов, але те, що вигукувалося бридня з претензією на латину:

- Омномінус, верхарбр, зерфенліж, карбу, ахвалаамбрдр, — здійснює руки над головою, з'єднавши великий і вказівні пальці, утворивши ромб, — почуй, мене, царю нескінченного простору, що рухає планети, засновнику галактичної цитаделі мудрості, повелитель землетрусів, той, що несе жах! Руйнівник, син хаосу і вічної пожежі. Йог Сотхотх перфхтанг.

Двоє у темних плащах вивели у середину голу дівчину, яку поклали на могилі перед магістром. Той, відкинувши краї мантиї, ліг на дівачу. Біля трьох хвилин тривав статевий акт. Несподівано у небі над могилою з'явилося марево демона, вдягнутого на кшталт магістра, тільки з козячою головою. Тут запрацювали приховані динаміки, образ у небі мовив трьома голосами:

- Я Мардук. Всі тут, слуги мої?

Магістр став на коліно, в його правиці звідкись з'явився кинджал.

- О, великий бог Мардук, ми твої смиренні слуги, прийми цю жертву, а на заміну дозволь нам прийняти до наших лав нового воїна.

Отакої. Я занепокоївся, що заради впровадження нашого друга загине наркоманка. Напевне у «мардуківців» така жертва запланована, у майбутньому причина для шантажа, мовляв, через тебе людина загинула. Можливо і Руслана таким чином прив'язали до секти. Тут у кишені завібривала рація. Я підвівся, сипонув перед собою Семиборове меливо промовивши заклинання:

- Духи ночі, іменем володарки Царства Тіней, сьомого простору, життєстверджуючого вітру, відпускаю вас у межі священних скрижалей.

Бачив, як Магадар теж кинув під ноги порошок і щось шепнувши Аврорі з Русланом, схопив їх за кисті.

Голографічне зображення Мардука все ще блимало у повітрі. Магістр стояв із занесеним для удару кинджалом. Раптом із могили, на якій все ще лежала гола наркоманка, вискочила жінка. Вдягнута святково, з синім обличчям. Зашипіла, простягнувши до магістра руки. Той скочив і боязко озирнувся.

- Що це таке?! — заверещав.

Інші члени «царства Мардука» спочатку були спокійні, бо очевидно не всі посвячені в шахрайство адептів, та коли збагнули, що примари, які вилазили із землі безконтрольні, запанікували. Голографія Мардука задрижала і видно повторився запис спочатку, вже без звуку. Із схованки-могили вискочив оператор спец ефектів, волаючи, помчав кудись у кущі, за ним дядько у костюмі з військовими нагородами. На магістра накинулася жінка, могила якої осквернялася. «Великий майстер» відмахувався, несамовито кричав. За мить на цвинтарі розпочався хаос. Несправжній Мардук спостерігав зверху за справжніми привидами і беззвучно питав «Всі тут?». Духи мали можливість фізично контактувати, тому наносили мардуківцям рани. Магдар міцно тримав своїх, які тепер трималися біля нього, усвідомили, що мерці чомусь не підходять до нього. Ті, кому вдалося вискочити за територію нашого трикутника тікали неушкодженими. Багато хто, у тому числі «магістр» знепритомніли. За сигналом, це був крик півня, якого добре імітував Семибор, ми прочитали кожен своє заклинання, щоби духи знову заспокоїлися.

Коли мерці пішли, до Магара з трьох кінців наблизилися ми. Молоді люди сиділи на землі, тремтіли, ховаючи в долонях обличчя.

- Хто ви і що від нас потрібно? – спитала дівчина.

- Ті, хто насправді володіють знанням, а ваш магістр, як і ваше царство цілковитий пшик.

На підтвердження Костянтин смикнув прихований дріт, після чого Мардук розчинився.

- А ти, — звертався Семибор до Руслана, — мерщій додому, в родину. Хочеш чомусь послужити, послужи Україні, це зараз доволі рідкісне самовираження. Тут не та парафія, де вас оцінять як індивідуальність, ти і подруга потрібні лише як грошові торби. Ось ти Тетяно, чи, як себе називаєш, Авроро, сподіваєшся твої твори оцінили? Запевняю, що навіть твоя «Богиня ранку», яку плануєш невдовзі відкрити світу цілковитий пшик у літературному сенсі. То ж будьте, молоді люди, надалі обережними в подібних іграх.

У Катерини-Аврори в очах читався страх, адже повідомили сокровенну інформацію, яку, думалося, знає лише вона.

Ми вивели їх. Костянтин зателефонував у міліцію, повідомивши, що на могильниках схоже наркомани-мародери.

На другий день вранці ми на ютубі виклали запис відео, де міліціанти забирали з цвинтаря ошалілих «мардуківців», показали заплаканого і обіссяного «великого магістра», посилання розмістили на мардуківському форумі. Вже через два дні сумська філія «царства» припинила існування.

***

У Сумах тепер почувалися без остраху. Хоча «великий магістр» забомбив форуми погрозами в наш бік, стверджуючи, що ми навіть не уявляємо із ким зв'язалися, обіцяючи розібратися, спочатку наслати на нас всі сили пекла, потім просто погрожував. Ми ж, у свою чергу, показали хто є хто, стулили йому пельку, у приватній розмові висвітливши подробиці із його життя, про які, як йому думалося, не знає жодна жива душа, наприклад розказали, що нам відомо про його захоплення гей-порно, а також процитували кілька рядків із його інтимного щоденника, який він ховає у сейфі.

Місце Хана зайняв інший на прізвище Бубен, він намагається продовжити справу Хана на два мільйони доларів, та не може знайти фінансових кінців, хто саме обіцяв заплатити за виконання роботи. Звісно у нього є наші контакти, але діяти нахрапом, як попередник не наважується, бо, по-перше – невідомо що нам пред'явити, по-друге – були постраждалі бойовики, які ув'язуватися вже не хотіли і не радили нову босу, бо «тема мутна», Хан все ж щез і щез за загадкових обставин.

Самим Рудольфом Стревом зайнялися британські спецслужби, які заморозили всі його рахунки, що пройшли повз нашу увагу. Рудольф спробував розібратися з невидимим

ворогом, який підчистив основні його рахунки, та не було чим розрахуватися з виконавцями, а тут ще звинувачення у крадіжці, та ще й у кого – королеви Вікторії. Добили ображені екстрасенси, кожен хто яке зміг наврочення наслав і Скрев тяжко захворів, ноги віднялися.

Хана я один раз бачив уві сні. Професор таким чином навчився викликати нас без тілесного переміщення. Хан біг по темному місту, шукаючи станцію, аби вирватися із проклятих вулиць, де його переслідують демони, у його випадку це згряя доберманів, цього Хан боїться більш за все.

Випадково дізналися історію нерадивого спадкового кладошукача із Могриці Стьопки. На базарі йшли з Семибором повз ряди де можна дешево придбати старенькі книжки, наприклад мені якось пощастило купити “Пралайя ” Ігоря Гаркавенка, це такий собі український Борис Савенков ХХІ століття. Зустріли могричанина, з яким спілкувалися під час збору інформації про загадкову скриню.

– Він геть здурів, — чомусь пошепки говорив могричанин, ніби непокоячись, що із натовпу вискочить шаленець Стьопка, — Вдень носився по селу, кричав, що за ним чаклун полює, навіть у церкві ховався. Та видно не допомогло. В храмі бедлам такий влаштував, та чи він накоїв — хтозна. Ікони поламані, кола намальовані, а самого Стьопку біля старого дубу знайшли.

– То ж де тепер ваш Хома Брут? — спитав Семибор.

– Звісно де — в дурдомі. Плаче, просить віддати його золото.

– У нього було золото? — поцікавився я.

– Хвастав що є, та коли поліз до кишені аби похизуватися, показав купу пробок з-під пива. Він дільничного тероризував, аби знайшов тих, хто його пограбував. Та поривався до суду, та не знав на кого подати, так і не пояснив хто його облуцив.

– А позов конкретно про що? — знову спитав я.

– Ніби то книжку цінну вкрали.

Ми з Ладомирою побралися за звичаєм предків. Поїхали на Дніпро, де на старому капищі волхв Світовид здійснив ритуал. У Городному ми придбали будиночок, так би мовити, літню резиденцію.

Семибор відкрив книжкову крамницю специфічного спрямування, книжки присвячені віруванням пращурів, ведичні амулети, поселився в будинку Орія, успадкувавши весь оцифрований антикваріатний мотлох, Тризор тепер мешкає з ним. Магадар вирушив у навколосвітню подорож. А я тепер маю змогу жити у двох країнах, засів за книжку, яку планував написати давно. Пишу то в Лондоні, то в Сумах, то в Парижі. Подекуди їду до Співочих терас, де обираю місце під яблунями, набираюсь натхнення.

Травень — Серпень 2012